LIET. BIBLIOGR. TARNYBOS DOVANA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

011669

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada

Nr. 52 (572) TORONTO, Ontario 1960 m. gruodžio (December) mėn. 29 d. Kaina 10¢

Sėkmingų ir viltingų Naujųjų 1961 Metų!

Laiko tėkmėje

Ir vėl sausio 1 diena čia pat. Vėl prasidės nauji metai. Vietoje 1960 rašysime 1961. Kalendoriniais metais esame įpratę ir savąjį amžių skaičiuoti, tad ne vienas nelabai maloniai pasijusime vienais metais senstelėję.

Naujų Metų diena, gyvenimškai imant, niekuo nesiskiria nuo kitų dienų. Betgi jos prasmė didelė. Ji primena, kad gyvenimas nestovi vietoje. Laikas bėga be perstojo ir be jokių sutrikimų, diena paskum dieną, savaitė paskum savaitę, mėnuo paskum mėnesį, metai paskum metų. Kasdienybėje jų mes nepajuntame, tačiau ilga jų virtinė kiekvienam palieka savo pėdsakus.

Dar taip neseniai, rodos, žaidėme vaikais būdami, svajojome, pasiryžę kalnus nuversti pasiekę jaunuoliško amžiaus, o žiūrėk jau susirūpinę žvelgiame į savo gyvenimą, skaičiuodami pragyventus metus ir vertindami savo darbus bei įnašą nors savajai bendruomenei bei tautai. Savąjį įnašą žmonijai bei pasauliui juk labai retai kas tegalėtų vertinti.

"Gyvenau jau tiek ir tiek metų, o ką gero esu padaręs", klausia savęs kiekvienas Naujųjų Metų proga. Gyventi tam, kad gyventum, kad gyvas būtum, juk menka prasmė. Bet visdėlto dauguma žmonių gyvena laukimo nuotaikose. Daugeliui atrodo, kad šiuo metu tai aš nieko ypatingo nepadarau, bet ateis metas, kada padarysiu daug ir vertingo. Reikia išlaukti tik, reikia sulaukti tik gerų progų. Pereitieji metai ir dar eilė prieš juos buvusių, buvo nepalankūs, bet juk dar daug metų prieš akis. Dar bus progų ir manasis įnašas nebus menkas.

Bet kaip dažnai šitų progų laukiama ir nesulaukiama. Gyvenimas slenka, metai keičiasi po metų, o tų progų kaip nėra, taip nėra. Nes ne gyvenimas progas pateikia, bet žmogus pats jas suranda. Pats pajunta, kada yra atėjęs jo metas.

Normaliose gyvenimo sąlygose gyvenant, žmogaus pasilikimas rutinos srovėje, virtimas visuomeninio mechanizmo nesąmoningu ratuku, dar turi šiokios tokios prasmės. Išeiviškose sąlygose, svetimoje aplinkoje praradimas individualinės iniciatyvos reiškia žmogaus žuvimą savajai bendruomenei. O žuvimas savajai bendruomenei beveik visada reiškia žmogaus virtimą paprastu gyvūnu, kuriam tesvarbus tik savos egzistencijos išlaikymas. Jam pačiam tai labai svarbu, bet kam daugiau tai svarbu ir kam iš to kokia nauda? Kas pats išsiskyrė iš savosios bendruomenės, iš savosios tautos, kam nerūpi jokio kolektyvo rūpesčiai bei reikalai, tas neturi pagrindo laukti, kad kas nors ir juo domėtųsi.

Naujieji Metai teikia progą kiekvienam panagrinėti savo visuomeninę sąžinę ir įvertinti savąjį įnašą. Kiekvienas žinome, kiek metų pragyvenome, žinome, į kelintus įžengiame ir maždaug numanome ar labai daug jų mums dar yra likę. Ar jau galime konkrečiai nurodyti savojo įnašo vertę? Ar galime nurodyti, ką esame padarę, kad galėtume tą įnašą padidinti, ar tam ruošiamės tinkamai? Dažnas iš mūsų, jei ne viešai, tai bent sau, labai iškalbingai išdėstome, ko mes nesame gavę iš visuomenės, kur buvome nuskriausti, bet ar galėtume taip pat iškalbingai išdėstyti savąjį įnašą — ką mes davėme tai visuomenei?

Naujųjų Metų diena nūdien yra virtusi triukšmingų pramogų diena. Bet kodėl? Ar taip jau džiugu, kad vieni metai jau yra praėję ir niekad, niekad nebesugrįš? Ar taip jau džiugu, kad visi vienais metais pasenom? Linksminasi žmonės, tur būt, tam, kad pamirštų Naujų Metų primenamą laiko tėkmės iškeltą grasantį pirštą, kad žaismingai pridengtų jų primenamas didžiąsias misles. Žmogus nori užsitrenkti, bet amžinai juk nesilinksmins. Jei ne tą, tai sekančią dieną iškils ir žmoniškojo gyvenimo prasmės bei visuomeninės misijos klausimai. Juos vistiek reikės atsakyti ir savąjį gyvenimą įprasminti.

KAS NAUJO KANADOJE?

Mažasis biudžetas buvo paskelbtas prieš pat Kalėdas finansų min. Flemingo. Pakitėjusi ūkinė būklė paskatino vyriausybę kiek pakeisti anksčiau skelbtą metinį biudžetą, kuris buvo subalansuotas su $12 mil. pertekliu. Padidėjus nedarbui, finansų min. sumažino pramonės mokesčius ir numatė biudžetinį nedateklių $285 mil. Verslo bendrovės turės mokėti 21% mokesčių nuo pirmųjų $35.000 pajamų vietoj ligšiolinio $25.000. Užsienio verslamonės bei asmenys, turį Kanadoje įmonių ar investacijų, turės mokėti papildomą 15% mokestį nuo gaunamo pelno. Universitetu studentams leista atsiskaityti mokslapinigius nuo apmokestinamos sumos. Taipgi leista ir jų tėvams atsiskaityti nuo savo darbo pajamų $500, jeigu atskaičius iš studento uždarbio mokslapinigius lieka jam mažiau nei $950. Kanadiečiai raginami daugiau lėšų investuoti savo krašto pramonėn. Finansų min. Flemingas pareiškė manąs, kad biudžetiniai pkeitimai turėsią įtakos į Kanados dolerio vertės sulyginimą su JAV. Esą ligišiol provincijos ir savivaldybės daug paskolų ėmusios Niujorke; dabar tai sumažėsią, nes svetimos valiutos apyvartai įvestas 15% papildomas mokestis.

•

492.000 bedarbių užregistruota lapkričio vidury. Tai rekordinis skaičius per 15 pastarųjų metų. Tik per vieną mėnesį jis padidėjo 61.000. Tai sudaro 6.6% visų dirbančiųjų. Pernai tuo pačiu metu buvo 5.1%. užpernai — 6.2%. Darbo min. M. Starr pareiškė, kad vyriausybės programa, numatanti duoti darbo žiemos metu 83.000 asmenų, dar nepasiekusi savo tikslo. Vyriausybė patvirtinusi 4.130 savivaldybių planų, kuriems būsią išleista $195.515.379. Fed. vyriausybė, kuri sumoka 50 %, jau yra leidusi išmokėti $23.-927.984. Dar nevisos savivaldybės atsiuntusios viešųjų darbų planus; netrukus jų skaičius dar padidėsiąs.

•

300 bedarbių iš įvairių Ontario prov. miestų su plakatais buvo atvykę prie parlamento reikalaudami plačios viešųjų darbų programos, padidintos nedarbo pašalpos, nemokamo bedarbių gydymo, darbininkų profesinio paruošimo. Jų delegacija įteikė vyriausybei 12 psl. memorandumą.

•

N. Chruščiovas buvo pakviestas Kanadon New Bruswick universiteto kanclerio Beaverbrook priimti garbės daktaro diplomo Frederictone. Kvietimas jam buvo pasiųstas Niujorkan, kai ten lankėsi kaip Sov. Sąjungos delegacijos vadovas. Tada N. Chruščiovas buvo sutikęs atvykti, bet vėliau, kai premjeras Diefenbakeris pakritikavo jo politiką, atsisakė nuo pasiūlymo.

•

Fed. vyriausybės paramą uni-

(Nukelta į 6 psl.)

Kova laimėsime laisvę

Sovietų sudaryta ir palaikoma tarptautinė įtampa niekam neleido pernai atsidėti taikos stabilizavimui pasaulyje. Kremliaus viešpačiai neišleido nė minutės iš akių savo aukų. Lietuvoje jie visais būdais stengėsi įtvirtinti primestąjį raudonąjį režimą. Tuo tikslu Maskva visaip garsino Lietuvos pavergimo dvidešimtmetį ir gausybe leidinių, įvairiomis kalbomis, ir nuolatinėmis radijo transliacijomis į visas pasaulio puses veidmainiškai ir primygtinai įtikinėjo, kad Lietuva pati pasirinkusi sovietų vergiją. Šiuo metu ji neva besijaučianti patenkinta galinti komunistinei ekspansijai patarnauti. Apie lietuvių tautos nuteisinimą, paniekinimą ir išnaudojimą Maskva, žinoma, nė žodžiu neužsiminė.

Siekdami dar labiau suintensyvinti savo ekspansinius žygius, Kremliaus valdovai buvo sukvietę visų kraštų komunistų vadus pasitarti ir besireiškiantį skilimą ir rivalizaciją tarp Pekino ir Maskvos išlyginti. Kiek tai pavyko, sunku spręsti. Paskelbtasis pasitarimo manifestas pritaria sambūviui su Vakarais ir pabrėžia, kad komunistinė penetracija, indoktrinacija ir ekspansija bus vykdoma dar sparčiau negu anksčiau, nepaisant priemonių nei aukos.

Akivaizdoje šios atšiaurios komunistų visuotinės ofenzyvos prieš laisvąjį pasaulį, Vakarai, deja, nepasirodė pasiruošę kontratakai. Be to, Amerikoje vykę prezidentiniai rinkimai ir sušlubavęs ūkis neleido stipriau reaguoti prieš komunistų veržimąsi į Kubą, Pietų Ameriką, Kongą ir kitur. Net paties Chruščiovo iškeltas Jungtinėse Tautose kolonializmo klausimas nebuvo tinkamai išnaudotas. Mūsų pastangos praplėsti Jungtinių Tautų priimtąją tuo reikalu rezoliuciją, kad būtų galima ja plačiau pasinaudoti Lietuvos laisvės bylai, nerado laisvųjų kraštų delegacijų pritarimo. Šioji rezoliucija, kaip daugel ankstybesniųjų, nenuėjo toliau kolonijinių kraštų, kurie tebėra neparuošti nepriklausomam valstybiniam gyvenimui.

Sovietų okupuotoje Lietuvoje tuo pat metu visi ankstyvesnieji suvaržymai pasiliko galioje ir dar su didesniu tikslumu buvo vykdomi. Nenuostabu todėl, kad akcija prieš bažnyčią, prieš tautinį sąmoningumą ir prieš betkokį režimo kritikavimą arba revizionizmą padidėjo. Kultūrinė ofenzyva buvo taip pat sustiprinta. Beveik kiekvienoje sovietų ekskursijoje ar delegacijoje į Vakarus buvo ir sovietų valios vykdytojų pavergtajame krašte. Gruodžio mėnesį net ištisa jų grupė lankėsi Jungtinėse Amerikos Valsytbėse. Sutikdami laisvuosius lietuvius, šie Maskvos eksponentai visaip bandė aiškintis, savo vergavimą okupantui pateisinti. Tuomi jie aiškiai parodė, kad ne visa yra tvarkoje, ką jie daro, ir kad ne vien mes, bet ir pavergtieji broliai jiems prikaišioja dėl jų klystkelių. Veltui jų pastangos laisvųjų tautiečių pasitikėjimui įsigyti. Niekas jų pastangų nevertina. Vergija nesukurs pažangos, o kalėjimas liks kalėjimu, kaip jo administracija gerai begyventų.

Kultūrinė, socialinė ir ūkinė pažanga Lietuvoje pakils tik tada, kada jos žmonėms bus leista laisvai tvarkytis ir laisvai pasirinkti sau tinkamą santvarką. O tai įvyks tik tada, kada sovietai pasitrauks iš okupuotojo krašto.

Naujuosius, 1961, metus sutinkame ne vien minėtąja tautos nedalia, bet plačiai įsisiūbavusiu, beveik visuotiniu, judėjimu už laisvą tautų apsiprendimą ir už jų išlaisvinimą iš kolonijinės priespaudos, kieno ji bebūtų vykdoma — komunistų ar kitokių režimų. Šis judėjimas neabejotinai anksčiau ar vėliau turės palengvinti ir Lietuvai laisvę pasiekti. Turime tačiau įtempti visas savo jėgas ir priemones — spausdintą žodį, oro bangas, asmeninius santykius, susirinkimus ir diplomatinius žygius — sovietų kolonijiniam režimui iš Lietuvos nušalinti. Šiuo metu, kad pati Maskva pasisako už laisvę visoms tautoms, ši pirmiausia turėtų ją grąžinti tos pavergtai Lietuvai.

Nuoširdžiai sveikindamas Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vardu Naujųjų Metų proga, linkiu sėkmės, ryžto, ištvermės, akcijos ir tvirto tikėjimo tautos laisve. Pasišventimu ir kieta kova Lietuvai laisvę laimėsime.

Dr. A. Trimakas,
Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas.

Sąmokslas prieš tiesą

Popiežius Jonas XXIII Kalėdų proga pasakė kalbą, kuri radijo, televizijos ir spaudos buvo perduota visam pasauliui. Kalbos tema buvo šv. Jono evangelijos 1, 14 žodžiai: "Mes matėme jo garbę, garbę kaip vienatinio iš Tėvo gimusio Sūnaus, pilno malonės ir tiesos". Esą kiekvienas žmogus yra pastatytas prieš atsakomybę — priimti ar atmesti šią tiesą. Pastaroji akinanti visus sakyti, gerbti, galvoti ir daryti tai, kas teisinga. Tik tiesa gali išlaisvinti ir apšviesti žmones. Dabarties gyvenime tiesa yra labai iškraipoma, iš Dekalogo įsakymų nubraukiamas priežodėlis "ne" ir sudaromi išvirkšti įsakymai: užmušk, paleistuvauk, kalbėk netiesą. Tai esą ne kas kita kaip sąmokslas prieš tiesą. "Dabarties metas, kurį gyvena pasaulis, yra rimtas. Bet istorija žino daug rimtesnių; nežiūrint triukšmingų ar gudrių balsų, ateinančių iš prievartos žmonių, būkime visiškai tikri, kad dvasinė pergalė bus su Jėzumi Kristumi, kybančiu ant kryžiaus". Ateina sunkios žinios apie audras įvairiose pasaulio dalyse, audras, kurios gresia netik socialinei santvarkai, bet ir nepastovioms, silpnoms sieloms. Todėl atsakingieji valstybininkai, auklėtojai, tėvai, rašytojai, meninikai, spaudos, televizijos, ir radijo darbuotojai — visi, kurie dirba galva, širdimi ar rankomis bei turi įtakos viešosios nuomonės sudarymui, tepasipriešina tiesos iškreipimui. "Nepanaudokite nuostabių Dievo dovanų, kaip šviesos, garso, spalvos bei jų pritaikymo technikoj, mene, spaudoj, žurnalistikoj, televizijoj, iškreipti natūraliam žmogaus tiesos polinkiui, kuriuo paremtas jo taurumo bei didybės pastatas. Nepanaudokite jų dar nesuformuotoms bei svyruojančioms sąžinėms griauti. Pagaliau popiežius kreipėsi į visus pasaulio atsakingus asmenis, kviesdamas nuoširdžiai rūpintis dabartimi bei nuolat būti savo atsakomybės augštumoje.

Nekaltai Pradėtosios seserų vedamo vaikų darželio Kalėdų eglutė, džiuginusi Toronto mažuosius dovanomis ir programa. Nuotrauka St. Dabkaus.

VISŲ VEIKSNIŲ KONFERENCIJA

PLB VALDYBOS PRANEŠIMAS APIE PASTANGAS SUORGANIZUOTI PIRMĄ VISŲ POLITINIŲ VEIKSNIŲ ŽYGĮ

Savo pirmame žody - deklaracijoj esame pasakę, kad "PLB Valdybą visomis išgalėmis sieks, kad vėl būtų sudarytas vieningas laisvinimo frontas ir viena vadovybė". Iš esmės tą patį pakartojo ir JAV LB visuotinis suvažiavimas, vykęs Detroite 1959 m. rugsėjo 5-6 d.d., kaip apie tai yra pranešusi JAV LB Centro Valdyba savo raštu 1959 m. spalio 24 d. Visi matė ir mato, kad politinė nevienybė labai neigiamai ir ardančiai atsiliepia į visą PLB veikimą.

Tuos nutarimus bevykdant, teko susitikti su mūsų politinių grupių vadovybėmis, politiniais sambūriais ir laisvinimo veiksniais. Pirmon eilėn buvo nutarta susisiekti su Niujorku, nes ten koncentruojasi beveik visi lietuviškos politikos svarbesni organai. 1960 m. birželio 9-12 d.d. Niujorke įvyko visa eilė PLB Valdybos atstovų pasikalbėjimų su įvairių grupių ir institucijų atstovais.

Iškart patirta, kad pasiekti maksimum mūsų siekimų šiuo

(Nukelta į 6 psl.)

Šventoji šeima. Skulpt. Dagys. Foto J. Pilipavičiaus

Savaitės įvykiai

JUNGTINĖS TAUTOS IŠSISKIRSTĖ NESANTAIKOS ŽENKLE. Kalėdų ir N. Me[illegible] proga derėjo taiką saugančiai institucijai parodyti pasaului [illegible] mostą. Deja, iš[illegible] klausimu delegacijų nariai išsiskirstė nieko nenutarę. Afrikos - Azijos kraštų grupė, palaikoma sovietų, buvo pasiūliusi rezoliuciją, reikalaujančią paleisti Lumumba ir neutralizuoti plk. Mobutu kariuomenę, bet ji buvo atmesta. Taipgi buvo atmesta ir JAV - Britanijos rezoliucija, siūlanti paremti gen. sekr. Hammarskjoldo pastangas Konge ir prez. Kasavubu - Mobutu politiką, nors iki dviejų trečdalių daugumos tetrūko vieno balso. Pasiūlius Austrijos delegacijai atidėti Kongo problemą iki kovo 7 d., visi sutiko ir išsiskirstė.

Pačiame Konge prez. Kasavubu buvo sukvietęs pasitarti atskilusių provinciju vadus buv. prancūzų Kongo sostinėj Brazavilėj, bet kol kas nieko nepasiekė. Buvo pranešta, kad įvyks antras pasitarimas vasario mėn. Katangos sostinėj Elizabetvilėje.

JT taikinamosios komisijos keli nariai atvyko Kongo sostinėn bandyti sutaikinti susivaidijusių politikos vadų bei atitaisyti pablogėjusių santykių su JT kariuomene, kurios daliniai vis susiremia su plk. Mobutu kariais. Vietoj susirgusio JT kariuomenės vado Konge C. Carlsson van Horn paskirtas Airijos gen. štabo virš. gen. McKeown.

TARĖSI IR NESUTARĖ

Paryžiuje įvyko Š. Atlanto Sąj. ministerių konferencija, kuri svarstė tolimesnį savo jėgų apginklavimą. JAV valstybės sekr. Herteris pasiūlė įvesti kelių kraštų kontroliuojamą atominę pajėgą. Esą JAV sutiktų duoti penkis povand. laivus su 90 Polaris raketų, o dar 100 jų turėtų pirkti Atlanto S-ga už $100 mil. Kanados delegacija siūlė šaukti sekančią konferenciją Kanadoj, kurioj dalyvautų valstybės galvos. Visi pasiūlymai buvo atidėti, nes JAV delegacija negalėjo įsipareigoti dėl būsimos valdžios pasikeitimo. Koloninės valstybės skundžiasi, kad kiti Atlanto S-gos nariai jų nepalaiką tarptautinėj politikoj.

DE GAULLE TELEVIZIJOJ

Prez. De Gaulle, pasiryžęs vykdyti autonominės Alžerijos politiką, pasakė televizinę kalbą, kviesdamas Prancūzijos gyventojus remti jo pastangas baigti Alžerijos karui. Esą jei sausio 6-8 d.d. dauguma pasisakys už laisvą Alžerijos apsisprendimą, jis suorganizuosiąs laikinę autonominę vyriausybę. Be to, De Gaulle pareiškė esąs pasiruošęs priimti deryboms alžeriečių kovotojų atstovus. Socialistų partija savo suvažiavime pareiškė remsianti De Gaulle politiką. Ją taipgi remia katalikų MRP ir gaulistai, bet aršiai priešinasi kraštutinieji dešinieji ir Alžerijos kolonistai.

STREIKAI BELGIJOJE

Belgai šventes turėjo praleisti be elektros, dujų, tramvajų, traukinių dėl visuotinio streiko, kurį suorganizavo socialistų vadovaujamos darbininkų unijos. Jos protestuoja prieš vyriausybės naująjį įstatymą, kuriuo norima apkarpyti viešosios globos fondus ir sumažinti visą eilę biudžeto pozicijų. Vyriausybė, kurią sudaro krikščionys socialai ir liberalai, tokių priemonių yra priversta imtis dėl Kongo kolonijos netekimo. Premjeras Eyskens televizinėj savo kalboj pareiškė nenusilenksiąs streikams.

SOVIETŲ BIUDŽETAS

Sovietų vyriausybė pateikė vyr. sovietui 1961 m. biudžetą. Jame numatoma gerokai padidinti sunkiąją pramonę. Išlaidos gynybai sumažinamos iš 13% į 11.9%, tačiau kitoj pozicijoj padidintos išlaidos "moksliniams" tyrimams, t.y. raketoms. Naujasis biudžetas rodo, kad sovietai tęsia savo pastangas pasivyti Ameriką dar šį dešimtmetį. Kol kas sovietų gamyba siekia tik 60% Amerikos gamybos.

Lankytojai iš okupuotos Lietuvos

Jau esame rašę, kad į JAV iš Lietuvos atvylko grupė lankytojų. Kaip jie sakosi, jų tikslas — pažinti Ameriką ir jos lietuvius. Jų grupei, atrodo, vadovauja ekonomistas Kazys Meškauskas, kilęs nuo Utenos, o kelionės reikalus tvarko privati amerikiečių kelionių įstaiga. Jie aplankė Niujorką, Čikagą, Detroitą, Buffalo, Niagara Falls. Grįžta Lietuvon gruodžio 28 dieną.

Komunistiniai JAV veikėjai Niujorke buvo surengę priėmimu, kur dalyvavo vienas kitas ir nekomunistų. K. Meškauskas pasakojo apie didelę Lietuvos pažangą, naujas plytines, įmones; esą už trijų metų būsią 700.000 darbininkų, 70 fabrikų ir t.t. Fotografas Grikenis ir filmininkas Tautrimas padarė daug nuotraukų, kurias rodysią grįžę Lietuvon. Pasikalbėjimuose jie priekaištavo išeivijos spaudai, kad ši iškreipianti "tarybinės tikrovės vaizda". Jie būkštavo, kad ir jų pareiškimai kelionės metu galį būti iškreipti.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada. Tel. EM. 8-6813.

Tremtinių spaudai 15 metų

Siemet sueina 15 metų nuo lietuviškos spaudos atsiradimo tremtinių stovyklose Vokietijoje. Vokiečių valdymo dienoms artėjant prie pabaigos, nustojo rodytis ir jų malone ėjęs laikraštis "Lietuviai" (Rėjche gyvenančių lietuvių laikraštis). Todėl tuoj po karo tremtinių stovyklose pradėjo dygti sieniniai, rotatoriniai ar kitaip dauginami lietuvių laikraščiai, o kiek vėliau atsirado ir spaustuvėse spausdinami periodiniai leidiniai.

Vienas iš pirmųjų spaustuvėje spausdintų lietuvių laikraščių buvo "Lietuvis" (Vokietijoje gyvenančių lietuvių laikraštis), pasirodęs Hessendorfe. Jo leidėju ir vyr. redaktorium buvo Kazys Kemėžys. Pirmame šio laikraščio numeryje yra rašoma:

"... Savo lietuviško laikraščio pasirodymas yra, galima sakyti, didžiausias įvykis mūsų pokario gyvenime ... Laikraštis stengsis teikti kiek galima daugiau juo tiksliausių informacijų, kad skaitytojai patirtų ir kitur gyvenančių lietuvių būklę, kultūrinį gyvenimą ir kitas gyvenimo sąlygas ..."

1945 m. rugsėjo 1 d. Dilingene pasirodė "Mūsų Kelias" (neperiodinis informacinis leidinys), po kelių numerių tapęs "Dvisavaitiniu laikraščiu lietuviams". Jo vyr. redaktorium pirmame numery pasirašė D. Penikas; redaktoriais — A. Laikūnas ir Ant. Musteikis. Redakcijos žodyje "Darbą pradedant" skaitome:

"Mūsų Kelias" nori būti visiems įdomus. Jis toks bus, jei mes visi jį tokiu norėsime matyti ir nuoširdžiai, kas kaip įmanydamas remsime. Tad visi valdantieji plunksną kviečiami į naują darbą — spaudos darbą ..."

1945 m. spalio 5 d. Augsburge išėjo pirmasis "Žiburių" numeris. Šio laikraščio leidėjais - redaktoriais pasirašė Juozas Vitenas ir Jonas Vaidelys. "Žiburiai" Vokietijoje buvo vienintėliu gausiai iliustruotu lietuvių laikraščiu ir vienu iš populiariausių tremties metais Vokietijoje.

1945 m. gruodžio 23 d. pasirodė "Tėvikės Garsas" (Schweinfurto lietuvių savaitinis laikraštis), kurį redagavo Medardas Bavarskas. Jo pirmieji numeriai buvo nedideli — vos aviejų puslapių, o vėliau jis buvo leidžiamas 4, 6 ar net 8 puslapių. Kaip rašoma "Tėviškės Garso" vienų metų sukaktuvių proga, "savo turiniu "Tėviškės Garsas" stengėsi budėti tėvynės ir tremtinių reikalų sargyboje, į visa žiūrėdamas lietuvio tremtinio akimis".

Kiti du lietuvių tremtinių laikraščiai pasirodė kiek vėliau: "Mintis", leista Memingene, dienos šviesą išvydo 1946 m. vasario 16 d. ir "Lietuvių Žodis" Detmolde — 1946 m. spalio 12 d.

Tremtinių stovyklose Vokietijoje leistų lietuviškų laikraščių komplektai, kuriuos kartais tenka vartyti ir šiame krašte, duoda mums galimybę patirti apie "Dievo Paukštelių" gyvenimo dienas. Tai yra didelis mūsų turtas, lietuvių veiklos stebėtojams pasakojantis apie lietuvių tremtinių buitį Vokietijoje.

Edv. Šulaitis.

JA Valstybių - Sov. Sąjungos "kultūriniai" mainai

EDVARDAS ŠULAITIS

Kas yra tas "kultūrinis" pasikeitimas su sovietais šiandien šame krašte jau nėra naujiena. Dažnai spaudoje skaitome, kad tokia ar kitokia sovietinė delegacija lankosi Amerikoje, o amerikiečių grupė važinėja po Sov. Sąjungos miestus. Ir tas jau vyksta nuo 1958 metų, kada buvo pasirašytas JAV - Sov. Sąjungos paktas dėl mokslinio, techniškojo, mokomojo ir kultūrinio pobūdžio pasikeitimo. Tačiau populiariai šis pasikeitimas yra žinomas kaip "kultūrinis" pasikeitimas.

Ši "kultūrinė" sutartis jau kartą buvo pratęsta 1959 m. lapkričio mėn. ir dar jį tęsis vienerius metus nuo dabartinės dienos. Bet Chruščiovas jau dabar rodo savo noro, kad ta sutartis dar būtų pratęsta, o, kaip rašo "Chicago Sun-Times", lapkričio 27 d., būsimoji Kennedy administracija bus palanki tokiam pratęsimui ar net sutarties praplėtimui.

Prieš tokią sutartį su sovietais aštrų straipsnį patalpino "The American Legion Magazine, gruodžio mėn. numeryje. Esther Julia Pels, straipsnyje "The High Cost of Russian Culture", aiškina, kodėl rusai yra už kultūrinio pasikeitimo programą — kaip paprastai, rusai sugeba iš šios programos pelnyti daugiau negu jie duoda.

Nežiūrint Chruščiovo įžeidimų, kuriuos jis pasiuntė JAV vyriausybei po U-2 lėktuvo incidento ir vėliau įvairiais atvejais, jis nenutraukė bendradarbiavimo "kultūrinėje" srityje su "kapitalistais". Vien tik iš šio fakto galima matyti, jok toks "bendradarbiavimas" sovietams turi gerai apsimokėti.

Kaip rašoma minėtame straipsnyje, konferencijos dėl nusiginklavimo, atominių ginklų kontrolės, amerikiečių belaisvių dingimo Korėjoje sovietų yra ištęsiamos mėnesiais ar metais, o "kultūrinės" sutartys su raudonaisiais pasirašomos per kelias dienas. Tokios "kultūrinės" sutartys ir jų išdavos, kaip rašoma, pirmoje eilėje nori patraukti intelektualus ir, pagal komunistinį žodyną, "nutiesti tiltus į nekomunistiškas mases".

"Turint galvoje pasisekimą, kurį rusai turėjo minkštindami amerikiečius su ukrainiečių chorais, orkestrais ir baletu kaip komunistinės kultūros atstovais, kas gali kaltinti juos (komunistus)?, — sakoma straipsnyje. Čia norima pabrėžti, jog komunistai žino gerai, ką jie daro ir viską daro labai apgalvoję, tuo tarpu kai amerikiečiai nevisada atsižvelgia į išskaičiavimus.

Iš "kultūrinio" pasikeitimo sovietai turi ne tik propagandinės, bet ir piniginės naudos. Pavyzdžiui, viena iš pasikeitimo apraiškų yra turizmas, kuris iki šioliai buvo beveik vienašališkas. 1958 m. Sov. Sąjungą aplankė apie 5000 amerikiečių turistų, 1959 m. — 10.000, o šiemet, kaip apskaičiuojama, ten viešėjo 12.000 amerikiečių. Tuo tarpu iš Sov. Sąjungos 1958 m. čia buvo atvykę 66 asmenys, 1959 m. — 206, o šiemet — apie 500. Taigi amerikiečiai turistai Rusijoje paliko nemažą dolerių, o iš ten dolerinė nauda buvo verta nedaug daugiau kaip nuliui. Sovietai nemaža lankytojų, o tuo pačiu ir dolerių prarado, apšaukdami kaikuriuos amerikiečių turistus "šnipais", nors komunistai, žinoma, atsiėmė priešamerikietiškos propagandos srityje.

Tenka sutikti su "The American Legion" žurnalu, kur yra sakoma:

"Šių kultūrinių santykių reikšmės klausimas sukelia gilų susirūpinimą galvojančių amerikiečių tarpe. Susirūpinimas yra ypatingai pateisinamas po neseniai gauto pranešimo iš Japonijos, jog komunistų inspiruojami neramumai buvo priežastimi prez. Eisenhowerio kelionės į tą kraštą panaikinimo ir visa tai, galbūt, buvo finansuojama sovietų kultūrinių grupių — šokėjų, muzikų ir kitų uždarbiu ... Valdantieji komunistai gerai pažįsta ir supranta mus. Jie taip pat labai aiškiai pareiškė, jog jie mūsų nekęnčia ir iš tikrųjų nori mus "palaidoti". Jie neturi tikro noro geriau mus pažinti, o tik sunaikinti mus".

Reikalauja išduoti pabaltiečius

(E) Kaip jau pranešta, Sovietų Sąjungos vyriausybė buvo įteikusi notą D. Britanijos ambasadoriui Maskvoje, reikalaudama sovietų įstaigoms išduoti buv. Estijos policijos pareigūną Meri, kuris, sovietų aiškinimu, vokiečių okupacijos metais Estijoje įvykdęs sunkius nusikaltimus. Kaip atsiliepė į tai Londono vyriausybė, dar nebuvo paskelbta.

Dabar ateina žinių, kad Maskvos vyriausybė tokiais reikalavimais kreipiasi ir į kitas Vakarų valstybes. Sovietų telegramų agentūra "Tass" lapkričio 24 d. pranešė, kad atitinkami sovietų teismo organai nusperndę patraukti teismo atsakomybėn Estijos miesto Paide buv. politinės policijos komisarą F. V. Eelnurme, kuris kaltinamas karo metu Estijoje įvykdęs žmogžudystes. "Tas" agentūra priduria, Sovietų Sąjungos visuomenė reikalaujanti iš Amerikos vyriausybės išduoti tą jos vadinamą "karo nusikaltėlį", kad būtų galima jį teisti. (Eelnurme dabar gyvena JAV).

Maskva tokius reikalavimus, matyt, stato lyg norėdama sudaryti tam tikrus precedentus, kuriuos galėtų vėliau panaudoti savai propagandai, nukreiptai prieš Pabaltijo tautų laisvės reikalavimus. Be to, yra aišku, kad tokiais reikalavimais norima į užsienyje gyvenančius pabaltiečius įnešti neramumą.

Kolchozai Lenkijoje

(E) Nors Lenkijoje yra komunistinis režimas, bet žemės kolektyvinimo atžvilgiu Gomulkos vyriausybė yra šiek tiek tolerantinga, žinodama, kad kolchozinė sistema nėra iš geriausių būdų žemės ūkio gamybai vystyti. Kolchozų skaičius Lenkijoje labai nedidelis. 1956 m., kai Gomulka paėmė valdžią, Lenkijoje buvo 10.500 kolchozų, kurie sudarė 11% žemės ūkio ploto. 1957 m. kolchozų skaičius buvo nukritęs iki 1.534 ir besudarė 1,4% ploto. Šių metų balandžio mėnesį kolchozų buvo 2.132, tačiau atskiro kolchozo plotas nuo 146 ha nukrito iki 129 ha. Jei ir įsisteigia naujų kolchozų, tai senųjų dalis susilikviduoja. Lenkų spaudos žiniomis, smulkieji Lenkijos kolchozininkai "pragudrėje" valstybės sąskaiton. Keliolika smulkių žemdirbių susieina, įsteigia "kolchozą" ir apie tai praneša kam reikia. Lygiagrečiai prašoma valstybės pašalpos pinigais, sėklomis, mašinomis ir pan. Kai "kolchozą" sudarą žemdirbiai jaučiasi bent kiek "prakutę", jie vėl susirenka ir nutaria, kad savo kolektyvą likviduoja, jo turtą (inventorių) žinoma, tarp savęs pasidalindami. Lenkijos įstatymai nedraudžia kolchozus likviduoti. Tokiu būdu lenkų smulkūs žemdirbiai bent laikinai bando iš savo nuolatinio vargo išbristi.

Johanitai ir kryžiuočiai tebėra gyvi

JOHANITAI

Ne Vatikanas yra mažiausia pasaulio valstybė. Mažiausia yra Maltos ordino valstybė taip pat Romoje. Apie 20 pasaulio valstybių ją tebepripažįsta suverene valstybe, tik akredituotais atstovais šiai valstybėlei paprastai skiriami tie patys diplomatai, kurie atstovauja tas valstybes Vatikane.

Maltos ordino būstinė yra Romoje netoli Piazza di Spagna, kadaise Vatikanui priklausiusiuose rūmuose Via Condotti Nr. 68. Ordino teritorija yra poros teniso aikščių ploto, jo narių riterių tėra 40, bet kitų narių išviso apie 9000. Jie, žinoma, negyvena savoje "valstybėje", bet ordino įstaigose, daugiausia ligoninėse, tačiau viskas laikoma ordino nuosavybe. Ordinas tuo būdu turi automašinas su savais numeriais, o taip pat lėktuvus. 40 ordino riterių - piliečių turi per 50 lėktuvų. Šiuo metu ordinas rūpinasi išgauti tarptautinės paštų konvencijos sutikimą išleisti ordino pašto ženklus, kurie būtų geras pajamų šaltinis.

Šiandien Maltos ordinas nebėra taip reikšmingas, bet buvo laikai, kada jis Viduržemio jūros regijone vaidino didelį vaidmenį ir jo istorija yra sena—jam 911 metų.

Dabar vadinamasis Maltos ordinas buvo įkurtas Kryžiaus karų laikais XI amžiuje Jeruzalėje Italijos pirklių maldininkams, atvykstantiems iš Italijos į Šventąją žemę globoti. Tada jis buvo pavadintas šv. Jono arba Johanitų ordinu. Jo uždavinys buvo ten išlaikyti užeigos namus, ligonines ir prieglaudas. Visiškai tie patys uždaviniai, kurie buvo tuo pat metu įkurto prancūziško templininkų ir kiek vėliau įkurto vokiečių Marijos Mergelės ordino, vėliau pagarsėjusio Kryžiuočių vardu.

Visi trys šie ordinai kovų su turkais metu XII - XIII a. virto kariškais riterių ordinais, kovojusiais su turkais dėl Šventosios Žemės, iš kurios jie pagaliau buvo išstumti. Kaip žinoma, Vokiečių ordinas - kryžiuočiai tada įsikūrė Prūsuose, templininkai grįžo į Prancūziją, kur pagaliau buvo likviduoti Pilypo Gražiojo, o Johannitai įsikūrė Rhodos saloje, kurią jiems 1310 m. padovanojo Bizantijos imperatorius. Johannitai ten įkūrė nenugalimą jūrų tvirtovę, kuri net prieš turkų nuolatinius puolimus atsilaikė daugiau kaip 200 metų. Turkams pagaliau pasisekė ją sunaikinti tik 1522 m.

Netekę Rhodos salos, Johannitai 1530 m. iš Karolio V gavo Maltos salą. Nuo to meto jie buvo pradėti vadinti Maltos ordinu. Nariais ir toliau tebebuvo priimami tik kilmingieji - riteriai, o pagrindinis jų užsiėmimas buvo kova su gausiais Viduržemio jūros piratais, dažnai iš šiaurės Afrikos puolančiais prekybos laivus. Maltiečių ordinas tada sukūrė nemažą prekybinį laivyną Tuo būdu raudono fono baltas kryžius — Johannitų vėliava — labai dažnai buvo matomas Viduržemio jūroje (Ir patys riteriai nešiojo raudoną ploščių su baltu kryžiumi, kaip kryžiuočiai baltą ploščių su juodu kryžiumi).

Savojo trečiojo centro Johannitai arba Maltos ordinas neteko 1798 m., kai Napoleonas užėmė Maltą ir paskelbė ordiną panaikinąs. Tas įsakymas, žinoma, buvo pritaikytas visuose Napoleono, ir vėliau nukariautuose kraštuose. Bet ten, kur Napoleoną valdžia nesiekė, ordinas išliko.

1801 m. Maltą iš prancūzų atėmė Anglija. Protestantiška Anglija katalikiško ordino, žinoma, neatgaivino Matloje. Ordinas, netekęs didžiulių turtų Napoleono nukariautoje Europoje, tebeliko be pastovios būstinės, kol 1834 m. popiežius dovanojo jam jau minėtuosius rūmus Romoje. Nuo to meto jis, nors nariais tebebuvo priimami tik riteriai - bajorai, savo kariško charakterio neteko ir iki šiol užsiima tik karitatyvine bei ligonių slaugymo veikla. Ir uniforma jų pasikeitė. Raudonasis apsiaustas su baltu kryžiumi jų ir dabar tebenešiojamas karo metu, o šiaip jie nešioja juodą apsiaustą. Bet ir karo metu jie jau nebekariauja, bet slaugo ligonius, teikia pirmąją pagalbą sužeistiesiems kautynių lauke

Italijoje ordinas išgavo eksteritorialumo teises ir nemoka jokių mokesčių. Jo magistrai paskutinias dešimtmečiais buvo renkami iš Italijos aristokratų šeimų, o prieš dešimtį metų popiežius Pijus XII, mirus magistrui kunigaikščiui Chigi, ordiną paėmė savo priežiūron ir jo globėju paskyrė vieną iš kardinolų. Ordinas, mat, jau buvo virtęs perdaug biznieriška organizacija ir dėl nepaskelbtų priežasčių patyrė didelių nuostolių, kad net neteko savo turėtojo nemažo prekybinio laivyno, o tuo pat metu iškilo keletas biznieriškų aferų, padarytų ordino vardu. Popiežius nusprendė ordiną sudisciplinuoti ir jo vadovybę pertvarkyti. Ordinas naujais patvarkymais visą laiką yra nepatenkintas ir vienu metu buvo net pradėjęs maištauti — grasino išsiketli į komunistinius kraštus. Tuo jis gal ir pats netikėjo, bet įtampos metu prie visokių kraštutiniumų prieinama. Dabar reikalai jau aptvarkyti, įtampa atslūgusi ir manoma, kad jau sekančiais metais ordinas gaus teisę išsirinkti sau naują magistrą ir tvarkytis savarankiškai.

KRYŽIUOČIAI

Antras iš kryžiaus karų laikų iki šiol išlikęs ordinas yra mums taip gerai pažįstami kryžiuočiai. Daugelis lietuvių, kurie mokyklų suoluose tiek daug mokėsi apie senosios Lietuvos kovas su kryžiuočiais, mano, kad kryžiuočiai arba Vokiečių Šv. Marijos Mergelės ordinas išnyko, kai buvo sekuliarizuotos jo valstybės Prūsijoje bei Latvijoje ir Estijoje.

Kaip žinome, 1525 m. didysis Magistras Albrechtas Hohenzollernas Karaliaučiuje (nuo 1466 m. jo sostinė buvo nebe Marijenburgas, kuris teko Lenkijai, bet Karaliaučius), o 1561 m ir Livonijos magistras Ketleris perėjo į protestantizmą ir virto pasauliniais kunigaikščiais — Albrechtas Prūsijos, o Ketleris Kuršo. Lietuvos pašonėse tada kryžiuočiai buvo likviduoti. Bet ordinas tada nemirė. Tuo metu Kryžiuočių ordinas turėjo Europoje plačiai išmėtytų savo turtų - dvarų bei namų miestuose su įvairiomis prekybinėmis, bet daugiausia karitatyvinėmis įstaigomis. Visuose tuose skyriuose esą ordino nariai netik tarnavo centrui Prūsijoje parūpindami talkininkų kariauti su Lietuva, bei padėdami tvarkyti kitus ordino reikalus Europoje, bet plačiai taip pat vykdė tą pirmąjį ordino uždavinį, kuriam jis buvo įkurtas Palestinoje, t.y. ligonių slaugymą, pavargėlių globojimą ir panašius karitatyvinius darbus. Visos tos kryžiuočių ordino celės Vokietijoje, vėlyvesnėse Austro-Vengrijos žemėse ir Italijoje, buvo sugrupuotos į 12 grupių, kurios buvo vadinamos balėjomis, o jas visas valdė vienas viršininkas vadinamas ordino Vokietijos magistru (Deutschmeister), turėjusiu tokias pat teises kaip pvz. Livonijos krašto magistras. Kai Prūsijos bei Livonijos magistrai, perėję į protestantizmą, pasiskelbė pasauliniais kunigaikščiais, tenykščių ordino narių dalis nesutiko pereiti protestantizman ir liko ištikimi savo vienuoliškiems įžadams. Jie iš Prūsijos ir Livonijos išvyko į ordino balėjas Vokietijon. Ten, tiesa, netrukus užvirė protestantizmo sukeltos audros. Tuose kraštuose, kur kunigaikščiai perėjo į protestantizmą, kryžiuočio ordino turtai buvo konfiskuoti, lygiai kaip ir kitų vienuolynų, ir nariai buvo išvaikyti; bet tuose kraštuose, kurie išliko katalikiški, ordino įstaigos ir toliau galėjo veikti. Jis nuo tų laikų veikė ten jau vadovaujamas nebe Vokietijos magistro, bet Didžiojo Magistro.

Napoleonas, nukariavęs didžiąją dalį Europos, tuose kraštuose panaikino ne tik jau minėtą Maltos arba Johannitų, bet taip pat ir kryžiuočių ordiną. Nuo tų laikų Kryžiuočių ordinas (jau ne kaip karių, bet kaip ligonių laikytojų bei slaugytojų organizacija) teišliko tik Austrijoje. Ir jo magistrais paprastai buvo renkami Austrijos imperatorių — Habsburgų šeimos nariai. Žinoma, tai buvo jau tik garbės titulas, o Ordino reikalus tvarkė kiti pareigūnai. Iškilmingais momentais ordino nariai tebedėvėjo ir senąją kryžiuočių uniformą — baltą apsiaustą su juodu kryžiumi. Vienoje juos taip apsirengusius būdavo galima matyti pvz. Dievo kūno procesijoje, jų prieky žygiuojant su tokiuo pat plosčiu erzehrcogui ar kitam Habsburgui — ordino magistrui.

Taip buvo iki hitlerinių laikų. Po vad. anšliuso — po Austrijos prijungimo prie Vokietijos, kryžiuočių ordinas buvo panaikintas, bet po karo Austrijai atsikūrus, atsikūrė ir Marijos Mergelės ordinas, kuris ir dabar tebedirba savąjį švietimo ir karitatyvinį darbą.

Kaip tik šiemet Marijos Mergelės Ordinas atgaivinamas Vokietijoje. Jau anksčiau ordino garbės nariais buvo pakelta eilė vokiečių įžymių asmenybių, jų tarpe ir kancleris Adenaueris, o dabar jau statomi ordino centrinės būstinės rūmai Frankfurte prie Maino. Jie bus prieš pat katedrą kitoje upės pusėje. Čia bus seminarija, biblioteka, susirinkimų salės, auditorijos paskaitoms ir bendrabutis studentams, lankantiems vietos augštąsias mokyklas. Patalpų paskirtis jau rodo, kuo ordinas ruošiasi čia užsiimti.

Taigi viduramžinių kryžiaus karų pagimdyti du ordinai dar tebėra gyvi. Tiesa, jie jau nebe kariai, nebelaksto apsiašarvavę kovų laukuose ar turnyrų aikštėse, bet visdėlto tebegyvuoja. **Š.**

Kai Švedija ruošėsi karinį dalinį į Vilnių siųsti ...

Ryšium su švedų intervencinio karinio dalinio pasiuntimu į Kongo Jungt. Tautų žinion, "Svenska Dagbladet" primena įvykius po pirmojo karo, kai Švedija iš anuometinės Tautų Sąjungos (1920 m. lapkričio mėn.) buvo gavusi prašymą pasiųsti į Vilniaus kraštą 100 vyrų kuopą kaip Tautų Sąjungos intervencinį dalinį. Tuomet, kaip žinoma, santykiai tarp Lietuvos ir Lenkijos dėl Vilniaus buvo itin paaštrėję. Švedų karių kuopa, kaip ir kaikurių kitų valstybių daliniai, turėjo sudaryti tarptautinę pajėgą plebiscitui Vilniaus krašte prižiūrėti. Švedai — kaip rašo laikraštis — savo intervencinę kuopą greit suformavę iš stockholmiečių savanorių, tačiau Vilniun dalinys niekad nepateko. Kitos didžiosios valstybės tai intervencijai pasipriešinusios (laikraštis mini Sovietų Sąjungą), taip ji ir likusi neįvykdyta. Švedų 100 vyrų "Vilniaus kuopa" dar gyvavusi iki 1921 m. kovo mėn. ir tik tada buvusi likviduota. **E.**

AMERIKOS DOLERIS BRAŠKA?

Viena didžiausių šių dienų JAV problemų yra išlaikymas pastovaus tvirto dolerio.

Amerikos doleris yra paremtas auksu. Pastovi aukso kaina yra $35 už unciją. Paskutiniu laiku aukso kainos tarptautinėj rinkoj ėmė kilti. Anglijos ir kitų kraštų pirkliai pradėjo supirkinėti auksą, mokėdami iki $40 už unciją. Vakarų pasaulis nusigando. Kaikas pradėjo galvoti, kad gal jau esame karo išvakarėse. Paprastai, turintieji gerą nuovoką, artinantis karui, supirkinėja auksą, brangenybes, žemes ir kt.

Tačiau greit viskas buvo atskleista. Amerikos finansų ministerio Andersono, kuris įspėjo prez. Eisenhowerį apie blogėjančią dolerio ir aukso būklę. Buvo konstatuota, kad perdaug Amerikos dolerių atsirado užsieniuose, ypač Europoj.

Amerikos doleri, kaip tvirtą mokėjimo priemonę, gaudė ir gaudo visas pasaulis, ypatingai už geležinės uždangos. Ten doleris yra gaudomas net ir augščiausių valdžios pareigūnų, ką mes patyrėm 1940 m. Lietuvoj, mokant dešimteriopą kainą juodoj biržoj. Rusų rublis nėra paremtas auksu, tai valiuta tik vidaus rinkai. Konstatuota, kad šiuo metu apie 20 bilijonų dolerių yra atsidūrę užsieniuose.

Kadagi Amerikos doleris yra paremtas auksu, tai yra pavojaus, kad tiek pat bilijonų vertės aukso bus pareikalauta iš JAV. Gi, jei tikėti laikraščių pranešimais, Amerikos aukso rezervai jau nebeviršija 20 bil. dol. Atsiskaičius su užsieniais ištirptų aukso rezervai. Menkas dolerio padengimas auksu, nupigintų jo vertę. Žinoma, vienu kartu visi negali parekalauti aukso, paprastai dalimis ne vienu laiku atsiskaitoma.

JAV aukso rezervo įstatymas reikalauja laikyti dolerio padengimui apie 12 bil. dolerių. Tad šiuo momentu valstybė jau nebegali visų dolerių iš užsienio išpirkti auksu.

Padidinus eksportą galima būtų atgauti dolerius, bet tuo tarpu nėra pakankamai Amerikos prekėms ir žemės ūkio produktams rinkų. Europos kraštai jau pakankamai pasigamina savo kraštuose ir net siūlo pigesnėmis kainomis parduoti neblogesnės kokybės prekių. Azijos-Afrikos kraštai neturi lėšų padidinti pirkimui JAValstybėse.

Dar kitas labai svarbus veiksnys užsienio prekyboj, tai SSSR ir satelitų kraštai, labai stipriai veržiąsi į pasaulinę rinką su savo prekėmis, pagamintomis pigia darbo jėga, dažnai net dumpingo kainomis (žemesnėmis kainos). Komunistinis pasaulis mažai perka iš JAValstybių.

Amerikos doleris išplaukė į pasaulį visokiais būdais, kadangi nė valiuta, nė prekyba nėra suvaržyta.

Pirmiausia Amerikos valdžia padėjo atsikurti karo sunaikintai Europai ir kt. kraštams per UNRA, Marshalo planą, NATO išlaikymą. Korėjos, Indonezijos ir kiti karai, revoliucijų likvidavimas bei kitoks pagelbėjimas mums žinomas ir viešai nežinomas.

JAV privatinės kompanijos metė dolerius į užsienį trumpalaikių paskolų pavidale su augštais procentais, investavo prekybos ir pramonės įmonėse. JAV karių šeimų išlaikymas, turizmas išmetė bilijonus doleriu-aukso užsienin. Nesuradimas gaminiams pakankamų rinkų ir neakylus importo reguliavimas privedė prie kasmetinio pasyvaus prekybos balanso ir biudžeto defecito. Viskas buvo užlopoma jau kelinti metai iš aukso rezervų.

JAV kompanijos, turėdamos visus krašto turtus, veikia tik biznio pamatais. Savo kapitalus meta ten, kur gali turėti didžiausį pelną, visai neatsižvelgiant į krašto interesus. Importuoja pigesnes prekes, nežiūrint kad sava pramonė merdi ir darbininkai lieka be darbo. Savi biznieriai negauna paskolų, o bilijonai dolerių yra išskolinta užsieniuose.

JAV valstybės aukso rezervas ištuštėjo, skolos pašoko iki 300 bil. dol., užsieniams įsipareigojimai perdideli šiuo momentu, bet infliacija krašte negali įvykti, kaip kad buvo po I karo Vokietijoje ir kt. kraštuose. JAV yra labai turtingas kraštas ir ūkinis pajėgumas yra privačių kompanijų ir piliečių rankose, valdžia tik koordinuoja vidaus ir užisenio reikaluose. Užsienin investuotas privatus kapitalas grįžta pamažu.

Čia iškyla reikalas, kad JAV valdžiai tenka sustoti švaistytis doleriais. Ji negali kasmet eksportuoti aukso už 1-2 bil. dolerių, išlyginimui pasyvaus prekybos balanso ir kt. įsipareigojimams.

Eisenhowerio vyriausybė dabar sukruto dėl šios rimtos padėties. Valstybės finansų sekretorius Anderson su savo patarėjais važinėjo po Europą ir tarėsi su Anglijos ir Vokietijos valdžiomis apie dolerio ir aukso sureguliavimą. JAV kvietė Vokietiją ir Angliją perimti didesnius mokėjimus NATO ir kitur. Dėdė Samas turi suveržti aukso maišelį, toliau taip žygiuoti nebegali, priseina įvesti krašte finansų kontrolę, sureguliuoti importą ir eksportą, peržiūrint prekybos sutartis bei keičiant muitų tarifus.

Žodžiu, valstybė turi griežtai ir sumaniai kontroliuoti amerikoną kapitalistą. Nes ir daugiau kur gali atsitikti, kaip su Kūba. Sukilėliams pardavė ginklų už kelis milijonus dolerių, o dabar neteks bilijonų dolerių!

1961 m. JAV naujam prezidentui bus labai sunkūs. Jis turės sustabdyti dolerio riedėjimą į infliaciją ir išpirkti 20 bil. popierinių dolerių auksu iš užsienio. Kaip J. F. Kennedy tą padarys, parodys netolima ateitis. Rinkimų metu J. F. Kennedy Philadelphijoj buvo išsitaręs, kad JAV reikia pigesnio dolerio, atseit, aukso kainą reikėtų pakelti, bet R. Nixonui užpuolus ir pradėjus įrodinėti, kad aukso kaina turinti likti $35 už unciją pastovi, Kennedy vėliau atšaukė savo pasakymą.

Nuo 1792 iki 1834 metų aukso kaina buvo $20,6 už unciją. Prez. F. D. Rooseveltas, keisdamas savo finansinę politiką, aukso kainą pakėlė iki $35 už unciją.

F. D. Rooseveltas, pakeldamas aukso kainą ir nuvertindamas dolerį, tikėjosi padidinti žemės ūkio produktų ir pramonės gaminių eksportą, didinant gamybą, mažinant bedarbių skaičių. Deja, jo lūkesčiai neišsipildė, eksportas nedidėjo, nes ir Europos buvo perprodukcija, bedarbių skaičius pakilo iki 8 mil. JAV išgyveno tokią krizę, kokios istorijoje dar nebuvo buvę.

Tik karo mašinai užsisukus Europoj bedarbiai ir JAV ir kitur išnyko, istorijos ratas pasisuko kita kryptimi. Europos turtai pradėjo plaukti į JAV.

Po II Pasaulinio karo JAV labai praturtėjo. Deja, praslinkus 15 metų vėl iškyla naujos finansinės problemos. Doleris subraškėjo? Ar dolerio vertė turi kristi, aukso kaina kilti? Į šį klausimą turės atsakyti J. F. Kennedy po sausio 20 d.

Pakėlus aukso kainą, kils kainos viskam. Tačiau atlyginimai paprastai nekeliami proporcingai. Čia visuomet nukenčia darbininkija ir smulkūs taupytojai. Užtat esant dolerio svyravimams reikia pinigus išimti iš kojinių, privatinių skolininkų ir investuoti į žemės ūkį, sklypus, namus, nusipirkti drabužių ir pan. Dolerio infliacija gali greičiau įvykti, negu defliacija. **Jonas Karka.**

WALLY'S GARAGE
PERSIKĖLĖ iš 5 Robert St. į NAUJAS PATALPAS
726 Lansdowne Ave. Tel. LE. 3-0631
(Tarp Bloor ir Dupont)
Visi mašinų remonto darbai lietuviams atliekami PIGIAU lietuviškame WALLY'S GARAGE. Sav. Vl. Tarvydas.
Automatinė transmisija pigiomis kainomis, išorės taisymas (Body repair), dažymas ir visi kiti taisymo darbai atliekami sąžiningai.
Darbas garantuotas.
726 Lansdown Ave. Tel.: darbe LE. 3-0631, namuose RO. 3-2445

PAKLAUSKITE SAVO GYDYTOJO AR VAISTININKO
ČESNAKAS YRA SVEIKA
PALENGVINA nemalonius slogų ar NUŠALIMO SKAUSMUS. PADEDA jums išsilaikyti stipriais ir sveikais. Per amžius milijonai žmonių naudojo česnaką dėl sveikatos, tikėdami jo gydomąja ir sustiprinančia galia. Česnakas yra natūralus antiseptinis vaistas, kuris apsaugo kraujo sistemą nuo nešvarumų.
Dauguma naudojančių jį vertindavo kaipo lengvinantį artričio ir reumatizmo skausmus. Adams Pearles Garlic (česnakas) turi savyje salicylamide — išbandyto skausmų palengvintojo. Gryna česnako alyva yra ištraukta iš česnako galvutės ir šitokioje sukoncentruotoje formoje gaunate viską, ką šis veiksmingas augalas teikia. Adams Garlic Pearles (česnakas) yra be kvapo ir be skonio—lengvai priimamoj kapsulių formoj.
Dar šiandien nusipirkite pokelį iš savo vaistinės ir pamatysite, kaip jie ir jums galės padėti. Jūs ištikrųjų būsite patenkinti taip padarę.

Lake Simcoe
kuro alyvos ir burnerių aptarnavimas
Toronte. Lietuviškai kalbantieji klauskite
Betty Vaitiekūnas WA 2-6181

Įvairūs siuntiniai
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir U.S.S.R.
Vaistai iš Europos valstybių atpiginti nuo 10% iki 40%.
Prašome reikalauti mūsų naujai atspausdinto vaistų katalogo Nr. 2. Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.
Iš Kanados:
Siunčiame paprastu ir ORO PAŠTU Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.
Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
SAVININKAI S. ir A. KALOZA

Dymond svarsto Ontario sveikatos reikalus

Ontario sveikatos ministeris Dymond, dešinėje, ir dr. C. M. Jephcott, kairėje, sveikatos ministerijos oro užkrėtimo skyriaus direktorius, apžiūri naujausius oro užteršimo matavimo įtaisus.

Oro užteršimo tikrinimas užbaigtas

Oro užteršimo tikrinimas nuo Niagara-on-the-Lake iki Fort Erie paliai Niagara upę Kanados pusėje tik ką užbaigtas. Tikrinimą atliko Ontario sveikatos ministerijos oro užteršimo kontrolės skyrius.

Šitas skyrius tėra vos trijų metų amžiaus. Jis yra provincijos oro užteršimo tyrėjas bei patarėjas tais reikalais, o ką tik baigtas tikrinimas yra tipingas visam jo vykdomam darbui.

Tikrinimui yra įrengtos šešios oro pavyzdžius paimančios stotys: dvi Niagara Falls ir po vieną Chippawa, Stamford Township, Queenston ir Fort Erie. Renkami duomenys, kiek ir kokios rūšies nešvarumais oras yra užterštas šiame regione. Ir užteršimo stiprumas yra nustatomas kiekviename iš šešių punktų ištisam metų perijodui. Tikrinimas yra ypatingai svarbus dėl to, kad ši sritis yra gana sunkiai užteršiama iš įvairių šaltinių.

Tikrinimas buvo vykdomas ryšy su tokiuo pat tikrinimu, kuris kitoje upės pusėje buvo vykdomas Niujorko valstybės oro užteršimo kontrolės valdybos. Suderinti du tikrinimai gražiai parodys, koks teršimas oro vyksta per tarptautinę sieną.

Visur, kur tik provincijoje yra kokių oro užteršimo problemų, Ontario sveikatos ministerijos kontrolės skyrius yra pasiruošęs padėti išaiškinti ir rekomenduoti įmanomas kontrolės priemones.

Port Colborne srity derliaus apgadinimas, manoma, bus įvykęs dėl oro užteršimo. Kontrolės reikalą tyrė ir rado įrodymų, kad dėl to kaltos gausios artimos pramonės įmonės. Kartu su atitinkamomis bendrovėmis yra imtasi priemonių oro užteršimo laipsniui sumažinti.

Ontario savivaldybėms įstatymai leidžia įvesti nuostatus kontroliuojančius oro užteršimą, o kontrolės skyrius joms visokiais būdais padeda. Jis paskolina priemones nustatyti oro užteršimo laipsniui, pagal gautus duomenis teikia patarimų, duoda nurodymų dėl pačių nuostatų sudarymo ir taip pat apmoko vietinius pareigūnus, kaip vykdyti tuos nuostatus.

Skyriaus personalas skaito paskaitas visuomeninėm sveikatos grupėm ir profesionalų įstaigoms.

Mūsų laboratorija 67 College St., Toronte, vadovaujama kontrolės skyriaus, vykdo svarbius tyrimus, panaudodama bei įvertindama naujausius įrengimus, kokie tik galimi gauti. Darbas, kurį laboratorija atlieka čia ir specialiuose tyrimuose provincijoje, padeda grumtis su rimtais pavojais sveikatai.

Betkokie klausimai, liečią Sveikatos ministerijos šios rūšies darbą arba betkokios sugestijos dėl šių straipsnių turėtų būti siunčiamos Ontario sveikatos ministerijos Informacijos bei žinių skleidimo direktoriui.

PASIGARDŽIUOKITE
MOLSON'S EXPORT ALE

MOLSON'S EXPORT ALE EXPORT

KANADOS
DAUGIAUSIAI
PERKAMAS
ALUS

MOLSON'S BREWERY (ONTARIO) LTD. —
INDEPENDENT BREWERS SINCE 1786

TARYBINIO ŪKIO BĖDOS

OBUOLYS NUO OBELS NERIEDA

Vienas svetys iš Kamyšino nuo Volgos pravažiavo mūsų respublikos vieškeliais keletą šimtų kilometrų. Jis visko matė.

— Kas jums patiko Lietuvoje? — klausiame.

— Viskas gražu, — atsakė. — Bet ilgiausiai prisiminsiu sodus. Pakelėse vaismedžiai tiesiog lūžta obuoliais. Kai mane pavaišindavo, stebėdavaus, kokie jūsų vaisiai traškūs, sultingi . . . Tur būt, visiems metams jais apsirūpinate, gerų pajamų turite?

Apie tai bevelijome nutylėti. Ukmergės rajono "Lenino keliu" agronomė E. Grabštutė didžiuodamasi rodo stambius, raudonšonius obuolius. Jie noko ant jaunųjų vaismedžių.

— Įveisėme 40 hektarų jauno sodo. Kaikurie skiepai jau vaisių veda.

Kurmelių kaime sename sode antaninės net apkepusios obuoliais. Ankstyvesnių veislių medžiai kiek apskinti.

— Šiemet daug obuolių pardavėte?

— Bendrai susidarys tik kokie aštuoni šimtai kilogramų. Truputį ėmė Ukmergės restoranas. Vieną sunkvežimį su vaisiais net į Maskvą išsiuntėme. Aplamai, su tais obuoliais daugiau bėdos, negu naudos. Priskinsime kokias 7-8 tonas, bet neturime kur laikyti. Teks parduoti pusvelčiui.

Daug obuolių prinoko Kauno rajono "Gintaro" kolūkio sode, Joniškio — "Pergalės, Kalvarijos — "Vagos" kolūkyje ir dar daugely respublikos ūkių. O kiek šimtų tonų vaisių kolūkiečių sodeliuose! Derlingas geras ruduo!

Sveti visur dosniai pavaišindavo, bet kaip jam paaiškinti, kodėl mūsų rajonų parduotuvėse jis niekur negavęs pirkti šviežių sodo gėrybių? Švenčionėliuose už tvoros kabo virtinės gražiausių obuolių, o parduotuvėse, geležinkelio stoty anapus prekystalio — tik konservuotų vaisių stiklainiai. Stambiausioje visaliaudinėje statyboje — VRES — vaisiais niekas neprekiauja. Kodėl "Elfos", Vilniaus mėsos kombinato, kitų gamyklų, fabrikų darbininkai sako, jog mielai pirktų nors ir po 50 kilogramų, bet jų valgyklose, bufetuose obuolių nėra. Kodėl Vilniuje ir kitur geriame sultis, atvežtas iš Moldavijos? Ir dar iškyla dešimtys "kodėl", į kuriuos išėjome ieškoti atsakymo.

Nuo Nemenčinės iš Avnovilio ir Verusavos tarybinių ūkių rieda sunkvežimiai su obuoliais. Prekybininkai juos parsiveža ir iš Maišiogalos, Šalčininkų tarybinių ūkių. Užeikime į obuolių saugyklą Gedimino kalno papėdėje. Patalpose tvanku, nuo grindų iki lubų jos užkrautos dėžėmis. Čia sugrūsta dešimtys tonų obuolių, kurie soduose buvo kraunami į nepritaikytas dėžes, be drožlių, be šieno. Bevežant, ypač lepesnių veislių vaisiai susimaigė, jų išvaizda nepatraukli. Obuoliai pradėjo pūti. Tokius pirkėjui parodyti gėda. Nemažą dalį obuolių jau teks išmesti. Lyg į primestą naštą prekybininkai žiūri į obuolius.

Sakytume, tik šiemet netikėtai pirmą kartą sulaukėme obuolių derliaus . . . Ne, šitokia padėtis tęsiasi jau visą eilę metų. Dabar, kol dar ant šakų kabo obuoliai, yra jų ir parduotuvėse, bet užeis šalčiai, ir po trijų-keturių mėnesių prekyboje užsispyręs obuolio nerasi. Vasario - kovo mėnesiais mūsų miestuose jau pardavinėjami Ukrainos ir Moldavijos vaisiai. Vilniuje, Panerių gatvėje, Prekybos ministerija pastatė pernai vieną saugyklą. Joje daugiausia laikė atsivežtines prekes — bananus, vynuoges, apelsinus. Obuolių, atsargos neturėjo. Šiemet tik pastaruoju metu susigriebta, kad reikia nors kiek ir savų vaisių rytdienai padėti. Bet kol kas saugykloje nėra nė vieno obuolio. Nei Vilniuje, nei Kaune saugyklos neįrengtos. Tad ir nenuostabu, kad rugsėjui įpusėjus, Prekybos ministerija vaisių, kaulavaisių ir uogų supirkimo planą turėjo įvykdžiusi vos 13 procentų.

Labai maža ir su dideliais pertrūkiais obuolius bei kiraušes superka vartotojų kooperatyvų pirkimo punktai. Kol žmonės sužino rajono pakraščiuose, kad, sakysime, Jiezne ar Kavarske, superkami obuoliai, tai, vaisius atgabenę, išgirsta:

— Jau turime, kiek reikia. Pilnos dėžės! Atvežkite kitą kartą.

Tad ar reikia kaltinti kolūkietį už tai, kad jis net darbymetėje stengiasi įsisprausti su obuolių maišu į autobusą ir veža į Vilniaus, Kauno turgus? Jeigu kooperatyvai vaisių daugiau supirktų, jie išvaduotų žmones nuo didelių rūpesčių. Ar tai ne pasityčiojimas iš augintojų, kad rugsėjo 20 dieną Ariogalos koperatininkai turėjo supirkę tik 10 tonų obuolių? Sunku rasti žodžius išpeikti biržiečiams koperatininkams, kurie obuolius perka tik rajono centre, o Vabalninke, Paberžėje, N. Radviliškyje ir to daryti nė negalvoja.

Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjunga perka vaisius daugiausia tik išvežti iš respublikos, nes ten gauna brangiau. Užkietėję komersantai visiškai nesirūpina, kad vaisių būtų rajonų centruose, autobusų stotyse, ligoninėse, valgyklose, mokyklose. Net susilažinę nė viename respublikos rajone nerasime, kad kooperatyvas turėtų vaisių saugyklą. Tai iš tikrųjų nerimą kelianti padėtis. Kasmet vis skelbiame sodų želdinimo mėnesius, kasmet vis daugiau turime vaisių, o kur juos padėti — niekas nesirūpina.

Žemės ūkio ministerijos tarybiniai ūkiai turi nemaža vaisius vedančių sodų, tačiau nė viename nepastatytas tinkamas rūsys obuoliams saugoti. Vieninteliame Avižienių medelyne daroma nedidelė saugykla, bet tai tęsiasi antri metai, ir nežinia, kada dar ji bus baigta. Tarybiniams ūkiams keliamas uždavinys išlaikyti ilgesnį laiką ne mažiau kaip 300 tonų vaisių, bet Vyriausioji valdyba kaip galėdama kratosi šios naštos. Prekybininkai taip pat. Šitą biurokratišką ratelį reikia nutraukti.

Tur būt, dažnai žiemą pirkėjams tekdavo nusipirkti daržovių parduotuvėse mirkytų obuolių tiesiog iš kubilų. Tokie obuoliai gan skanūs ir gerai išlaikyti. Tačiau niekas gal nepasidomėjo, kad juos paruošė ne mūsų respublikoje. Liaudies ūkio taryba prie savo vaisių konservų fabrikų neturi obuolių mirkymo, džiovinimo, sulčių gamybos cechų. Ir, svarbiausia, visi šie fabrikai taip pat neturi išplėstų specialių saugyklų, kur vaisius galima ilgai išlaikyti.

Kasmet Žemės ūkio ministerijos Sodininkystės valdyba ruošia obuolių, kriaušių sėklą. Sodininkai traiško vasius, o sultys teka į upelius be jokios naudos. Kodėl? Niekas už tai nebara. Kapsuko rajono Patašinės medelyno direktorius A. Stankūnas skundžiasi, kad turi apie 40 tonų obuolių, bet daug žus, nes nėra kur laikyti, nėra kam parduoti. O miestai juk laukia vaisių — duokite!

Pirkėjas nenori žinoti visų prekybininkų ir tiekėjų aiškinimųsi. Parduotuvėse jis ieško gerų vaisių, o neradęs eina į turgų, kur spekuliantas gražius rinktinius obuolius parduoda už dvigubą kainą. Kam malonu ant stalo pasidėti, svečiui pasiūlyti sumaigytus ar žalius ir kietus vaisius?! Pirkėjas išrankus. Kitąsyk negailės ir daugiau mokėti, bet reikia, kad oboulys stalą puoštų. Augštos kokybės vaisių mūsų parduotuvėse labai maža.

"Tiesa", Nr. 231 (5364).

IŠ LAIŠKŲ...

AL. GIMANTAS

Negali būti didesnio padėkos pareiškimo laikraštininkui mėgėjui, kaip skaitytojų laiškai. Nesvarbu ar jie siunčiami per laikraštį, ar išspausdinami laiškų redakcijai skyriuje ar tiesiogiai rašomi. Dėkingam tenka likti netik tiems laiškų rašėjams, kurie pritaria, bet ir tiems, kurie pareiškia priešingą nuomonę, o kaikuriais atvejais ir gerokai pabara. Kągi, pagiros tik kelia į puikybę, o nuoširdūs pabarimai suteikia progos dar kartą pergalvoti anksčiau reikštas mintis ir antrą kartą prie jų prieiti gal kiek iš kitos pusės. Svarbu, kad skaitytojas atsiliepia ir malonėja savąją numonę straipsnio autoriui atsiųsti. Tuo būdu žinai, kad ir tavieji rašiniai dar yra skaitomi, sekami, gvildenami, diskutuojami. Tuomet jau nesunku jausti, kad nesi vienas, kad nerašai vien tik sau. Ir tas žinojimas yra pačiu augščiausiu atlyginimu, kurio galėtų pageidauti mėgėjas spaudos talkininkas.

Prieš kiek laiko teko truputį paabejoti kaikurių mūsiškių įsitikinimais, kad stiprėjančiai ir vis įtakingesnį vaidmenį įgaunančiai Vokietijai, lietuviškieji interesai tikrai jau taip arti vokiškosios širdies ir supratimo. Spaudoje, jau teko susilaukti atsiliepimų, kurių dalis visiškai nesutiko su tais abejojimais. Bet, maždaug tuo pačiu metu teko susilaukti poros skaitytojų laiškų. Vienas montrealietis, Mažosios Lietuvos lietuvis, sako, kad ir jo nuomone nereikalinga per daug pataikauti vokiečiams, kurie iki šiol nėra išrišę atitaisyti lietuviams padarytas skriaudas, k.a. nepriklausomos Lietuvos atstovybės neatidarymas ir pan. Laiško autorius kartu stebisi kaikuriais lietuviais, vis dar laukiančiais vokiečių malonės. Esą, būta teigimų, kad nereikia mums kovoti prieš du priešus, t.y. vokiečius ir rusus. Ar tai ne klaida? Vokiečiai padės mums tiek, kiek mes jiems būsime reikalingi. Jei vokiečiai matys, kad Lietuvos bylos kėlimu, gali iškilti ir jų prarastų rytinių sienų klausimas, tai jie gali domėtis ir lietuviais. O kai tokiai dalykų raidai nesą perspektyvų, tai lietuviai ir kiti pabaltiečiai jiems visai neįdomus. Kolkas, tiesa, Vokietija yra demokratinio pasaulio sąjungininkė, todėl mes ir turime būti jos pusėje . . . O šiomis dienomis Adenaueris, tas Vakarų pasaulio sąjungininkas, Chruščiovui atrodo puikiausiu žmogumi. Kai tik matys, kad galima kitų sąskaita pabičiuliauti, tai ryšiai tarp vokiečių ir sovietų gali tapti dar tampresniais.

Žinant, kad laiško autorius laisvai naudoja vokiečių kalbą ir turi galimybę žymiai plačiau sekti vokiškąją spaudą bei radiją, jo mintys yra dėmesio vertos. Kitame laiške, vienas Toronto gyventojas, vilnietis, taipgi paliečia vokiškasias problemas, kartu sustodamas ir prie kitų lietuviškųjų reikalų.

"Jūs kaltinat vokiečius dėl mūsų teisių negerbimo ir lyginat su žydų teisių gerbimu ir klausiat kas tuo turi pasirūpinti. Manau, kad mes patys tuo turime rūpintis. Bet, kad tai galėtume atlikti, turime pirmiau patys pabusti. Tuojau po tų visų įvykių nebuvo nei vieno didžiųjų tautų laikraščio, kuriame nebūtų kaltinami vokiečiai už žydų naikinimą. O ar daug ten buvo rašoma apie lietuvių naikinimą? Mes neturime net visų naikinimo ar kitokio persekiojimo faktų suregistravę. Iš viso, niekas iš mūsų istorinių faktų neregistruoja ir dabar. Kai reikės rašyti istoriją, teks graibstytis svetimų šaltinių. Žinoma, sunku tai atlikti, saujelė idealistų neturi nei laiko nei lėšų. Tai galima būtų atlikti visos tautos mastu, vieningai, kaip tai daro žydai". Taip, paprastai, bet nuoširdžiai dėstė savo mintis Vilniaus krašto sūnus. Laiško pabaigoje jis dar prisimena vieną reikalą, kuris jam nelabai šviesiai atrodo.

Girdi, paimkim dalį mūsų inteligentijos. Daugelis diplomuotų, laipsniuotų ir tituluotų galvoja, kad jiems jau per žema eiti į minėjimus, nes jie žino viską ir niekas nieko jiems daugiau negali pasakyti. Esą, toks Nežinomojo kareivio kapas dar mažiau gali pasakyti, o visdėlto prie jo renkasi visos tautos, visi, nežiūrint kokio išsilavinimo jie būtų. Renkamasi džiaugsmo ir skauasmo momentais, ne tik Nežinomąjį pagerbti, padėkoti, bet, susikaupus suprasti, ką tas Nežinomasis kareivis šiandien pasakytų, jei būtų gyvas? Diplomatai nuvykę užsienin, deda vainikus ant tokio kareivio kapo, nors tas kareivis yra be diplomų, laipsnių ar titulų. Jis laikomas augščiau už visus, nes jis mylėjo savo tautą ir savo tėvynę daugiau už save patį.

Gal čia ir kiek pertrągiškas dalykų dėstymas, bet laiško autorius, atrodo, bus turėjęs visuomeninėje veikloje kaikurių nusivylimų. Rasi, jis bus ne vienas savajame įsitikinime. Visais atvejais, kiekvieno skaitytojo mintys visada yra laukiamos ir mėgiamos.

KĄ KITI RAŠO

IŠ VASARĄ APLANKIUSIŲ LIETUVĄ apie tenykštį gyvenimą tiesos išdrįso pasakyti ir dar vienas, tai A. Tamkus, savo įspūdžius papasakodamas Worcesterio Lietuvių Bendruomenės susirinkime. Kaip praneša "Darbininko" korespondentas, Tamkus pirmiausia priminęs, kaip visi ekskursantai buvo susijaudinę, kai lėktuve pakeliui iš Maskvos į Vilnių sutiko lietuvaitę palydovę.

Iš Vilniaus kiekvienas gavęs automobilį su šoferiu ir galėjęs vykti pas gimines. Kitoniškom priemonėm vykti neleidę. Jis vykęs į Vilkiją ir už tai sumokėjęs 280 rublių. Vykę per Ariogalą ir sustoję ten prie kompartijos būstinės. Iš Vilkijos į kaimą jau tekę vykti arkliais, nes kelias mašinai neišvažiuojamas. Jam buvę parengtos vaišės ir su "karkline".

Išsikalbėjus kolūkiečiai pasisakę, kad išdirbą po 300 darbadienių per metus ir gavę po 1 klg. grūdų už darbadienį. Pinigų prasimaną iš savo 60 arų sklypo. Laiką karvę, veislinę kiaulę, vištų, ančių, parduodą paršiukų, veršelį, sviestą, kiaušinius, antis ir pan. Kaikas ir kitaip kaip pinigų sukombinuoją.

Jam padarę didelio įspūdžio, kad sviras aruodai jau esą išardyti, nes nebereikalingi. Matęs ten porą kumpių ir porą paltelių lašinių.

Kolūky, kuris turįs 4000 ha žemės ir tik 115 karvių, jo nuomone, perdaug valdžios — pirmininkas, sekretorius, įvairūs brigadininkai, — o nesą kas dirba. Tada buvęs rugsėjo mėnesio vidurys, o laukuose tebebuvę dar nesuvežtų pūnančių rugių, kurie juk Lietuvoje rugpiūčio pradžioje suvežami. Kai su kolūkio pirmininku agronomu išsikalbėjęs apie savo sūnaus JAV turimą ūkį su 75 karvėm, kurį apdirba du darbininkai, tas nusprendęs, jog Lietuvos ūkis yra atsilikęs bent 30 metų.

Tamkaus pasakojimą jau kelis sykius koneveikė "Vilnis", o pasak jos ir dr. Margeris savo pranešimuose įvairiose kolonijose.

UOLUSIS MŪSŲ BIČIULIS "TORONTIETIS" ir toliau "TŽ" garsina "Keleivyje". Tik šį kartą jis to "Keleivio" numerio lapų, berods, nevežė į Toronto paštą išsiuntinėti tikriesiems torontiečiams. O gaila. Juk šiaip tą straipsnį nedaug kas bus matę, nes "Keleivio" skaitytojų Toronte, rodos, nelabai gausu, bent tarpe tų, kurie skaito "TŽ".

Taigi lapkričio 23 d. "Keleivis" išspausdino "Atsakymą Vyt. Širvydui", kaltindamas pastarąjį savo straipsniuose "TŽ" vis sukant ar sukus Maskvai naudinga linkme. Prisiminęs V. Širvydo vieno straipsnio posakį, kad vieversys čiulba ir virš pavergtos Lietuvos dirvonų, "Torontietis" įtaria, kad "kolchozinis vieversys ar tik nebus susukęs lizdelį p. Širvydo intelektualinėj pastogėj ir čiulba ar čiulbėjo "TŽ" puslapiuose". Jau gruodžio 2 d. "Vienybėje" į tai atkirto pats redaktorius Tysliava savo pastabose "Dabar": "Na, dabar jau . . . Vytautas Širvydas, žinomas publicistas, buvęs šio laikraščio redaktorius, savo tėvo, taip pat ilgus metus redagavusio "Vienybę", biografijos autorius, imigracijos inspektorius . . ." Tysliava baigia drastiškai: "Ar tik, sakau, vieversys "nebus susukęs lizdelį" Torontiečio galvoje, jeigu jis dabar ten, "Keleivyje", taip čiulba".

Gruodžio 7 d. tame pačiame "Keleivyje" atsiliepė ir pats Vyt. Širvydas. Gana ilgame straipsnyje "Vieversiai, karas, Amerika ir t.t.", jis nurodo, jo supratimu, klaidingas mūsosios publicistikos pagrindines prielaidas apie Amerikos "prievolę" pavergtuosius išvaduoti ir jos žioplumą, kad to nedaroma, kad leidžiama Sovietijai išaugti į milžinišką pajėgą, kuri tuojau pradėsianti ir pačiai Amerikai ne tik grėsti, bet ir diktuoti. Pacitavęs visą eilę tokių minčių pavyzdžių, taip pat pateikęs keletą nuomonių bei pareiškimų, kad Lietuvos likimą išspręs pati tauta Lietuvoje, kad čia labiausiai tenka rūpintis lietuvybės išlaikymu, o politinėje dirvoje veikti tik ALTo metodais bei principais, Vyt. Širvydas savąjį atsakymą baigia šitaip:

"Mano rašiniai "TŽ" ne Maskvą liaupsino. Tą darė visokių galvų raštai apie Vakarų ištižimą, naivumą, nenusimanymą, kas, ipso facto, kėlė Maskvos menamą "susiklausymą, nusimanymą ir išmintį" — dalykų, kurių Maskvos diktatoriai ištikrųjų neturi, nes viską daro rusiško lokio kerėplumu. Mano raštai turėjo tikslo įrodinėti, kad Vakarai ne žuvimo ar suirimo ženkle, kad Prancūzija ne ištižusi, kad Maskva ne viso pasaulio gudruolė, kad Amerikos užsienio politika vykusiai apgynė savo gyvybinius interesus (pavyzdžiui, Marshallio planu ant kojų Europą pastatė), kad tikslus naujiems ateiviams kelias būtų, kurį Kauno vyskupas auxiliarus pasirinko: tapti JAV (ar Kanados) piliečiais (prisiminkime dr. Vilis Masons žodžius), visais gabumais įsikabinti į galimai augščiausias naujos tėvynės vietas, išleisti jaunimą į augštuosius mokslus, nepamiršti, kad tauta pasiliko tėvynėje, kad ji kovoja, o mums geriau dirbti ALTo (kaip krašto piliečiai), ne kaip VLIKo metodais. Jei mielas Torontietis ne tą iš mano raštų išskaitė, ką darysi, ne visoms mažoms galvoms leista didelę išmintį sutalpinti".

MILIJONO DOLERIŲ FONDAS

Dr. Antanas Razma gruodžio 8 d. "Drauge" paskelbė straipsnį, kuriame siūlo įsteigti vieno milijono dolerių fondą, kurio procentais galima būtų paremti visą lietuvių kultūrinę veiklą tremtyje. Autorius tiki, kad visame pasaulyje yra virš tūkstančio lietuvių, kurie gali įnešti į fondą $1000. Apie fondo tikslus dr. Razma rašo: "Fondo tikslas remti tokią lietuvišką veiklą, kuri atrodytų naudingiausia tuo metu to fondo parlamento nariams. Ar tai būtų literatūros, meno, mokslo, lietuviškų mokyklų kūriniai; ar tai būtų pasirodymai muzikoj, dainoj, mene; ar tai būtų visuomeninės ar politinės veiklos atskiri uždaviniai; ar net jaunimo organizacijų konkrečių sumanymų vykdymas".

Fondas liktų pastovus, o būtų naudojami tik procentai. Autorius tiki, kad toks fondas nėra utopija ir mano, kad per keletą metų būtų galima pasiekti efektyvios sumos. Jis yra optimistas ir tiki lietuvių gera valia. Tuo reikalų jis yra radęs pas daugelį turtingesniųjų lietuvių pritarimo. Nors esą fondų daug, tačiau šis fondas galėtų papildyti visus kitus fondus, kadangi anie fondai išsenka, o šis būtų amžinas ir nejudinamas.

Tokio. — Japonų spauda paskelbė, kad jų vyriausybė turinti sovietų raketų bazių Kamčatkoje. Vyriausybė nuramino, kad raketų iššovimo stovai esą įrengti šūviams į Kiniją, ne į Japoniją.

Belleville, Ont

"Tėv. Žib." Nr. 49, gruodžio 8 d., vėl pasirodė Juozapo Zalatoriaus tendencingas aiškinimas, į kurį, kad ir nenorom, tenka atsiliepti ir atitaisyti. Kaip ten buvo parodoje, J. Z. galėjo pasiskaityti kanadiškoje spaudoje, kurioje buvo be iškraipymų tas padaryta. Parodą rengė kanadietės ir jos pačios aprašė, kaip iš tikrųjų buvo. Rengėjos kvietė visus prisidėti ir atnešti eksponatus. Taip pat jos paskyrė atstovėmis J. Naruševičienę ir E. Šeirienę, kurių pavardės figūravo visuose aprašymuose. Bereikalo J. Z. stengiasi foto nuotraukom pakreipti teisybę savo pusėn. Kas tas nuotraukas darė, J. Z. žino. Tai kaip E. Šeirienę, kad ir tautiniais drabužiais dėvinčią, galėjo tas aparatas pamatyti? Tačiau buvo ir daugiau foto mėgėjų, kurie nufotografavo ne vien "aktyviuosius", bet ir "neaktyviuosius". E. Šeirienė neklaidžiojo minios jūroje, kaip rašantysis teigia, bet stovėjo prie lietuvių parodos stalo, prie kurio buvo paskirta. O čia kiekvienas be didelių pastangų galėjo matyti tik tris lietuves, dėvinčias tautinius drabužius. Jų tarpe buvo ir E. Šeirienė. Todėl J. Z. nereikia ieškoti kaltininkų, kas tą nereikalingą triukšmą sukėlė, o užtenka pasidairyti savo kieme ir priežastį nesunkiai suras.

Dar keli žodžiai dėl lenkių atstovių, kurios pateko fotograguojant lietuvių stalą. J. Z. bando teisintis, kad lenkų skyrius buvęs ant lietuvių stalo. Tai kas gi pagaliau buvo ant lenkų stalo? Kokiu tikslu viskas rašoma? Juk parodos skyriai ėjo sekančia tvarka: iš dešinės pradedant estai, lietuviai, olandai, tik ketvirtoje vietoje lenkai ir toliau sekė kitos tautybės. O dėl draugystės su kitataučiais, t.y. su lenkais, tai niekas nesako, kad žalinga ir jeigu kas draugauja, tai dar nereiškia, kad ir kiti turi tą daryti arba simpatizuoti.

Šis nemalonus aiškinimas parodė tarp Bellevillės lietuvių šešėlių. Per spaudą tas pasklido ir toliau. Tačiau kurgi nėra namų be dūmų. Tikėkime, kad tiems dūmams išsisklaidžius ir p. Juozapas Zalatorius pamatys, kad šioje mažoje kolonijoje visi nuoširdžiai prisidėjo prie Lietuvos vardo iškėlimo, neišskiriant ir E. Šeirienės, kur savo duoklę pilnai tam reikalui atidavė. Kad būtų visiems aiškiau, pridedu spaudai nuotrauką, o taip pat ir kanadiškos spaudos iškarpą, kurioje aiškiai pažymėta, kas atstovavo parodos tautybių stalus.

Elena Šeirienė.

Redakcijai prisiųstoje iškarpoje suminima daugybė pavardžių. Jų tarpe yra ir lietuviškų. Paminint moteris, dalyvavusias su tautiniais drabužiais, sakoma: 'Mrs. Grynewicz of Poland; and Mrs. Seirys, Miss Dangola Zalatoris, and Mrs. T. Narusevicius, of Luthuania". (Kitur Lithuania rašoma be klaidos).

Redakcija manytų, kad daug aiškintis tokio reikalo nevertėtų, nes vietos žmonėms visa tai ir be to gerai žinoma, o kitiems vistiek nebus aišku.

Parodoje prie lietuviško stalo: E. Šeirienė, D. Zalatoriūtė, J. Naruševičienė.

ŠOKIŲ MUZIKOS MĖGĖJAI!!!

Puiki dovana šventėms.

Jau atspausdinta nauja, lietuviškai įdainuota 11 rinktinių šokių muzikos plokštelė

ROŽĖS IR TYLŪS VAKARAI . . .

Ją galite įsigyti vietos lietuviškos spaudos parduotuvėse. Kaina $6.00. Išleido: ABC Records, P. Jurgaitis, 7403 South Western Ave., Chicago 36, Ill.

Pavergtoje tėvynėje

Pranas Mantvydas mirė Lietuvoje rugpjūčio 15, palaidotas Petrašiūnų kapinėse prie Kauno. Buvo gimęs 1896 m. Pučkorių km., Platelių v., Žemaitijoje. Baigęs aukštuosius mokslus Kaune, studijavo dar Vokietijoje, Belgijoje ir Prancūzijoje. Filosofijos daktaro laipsnį gavo 1938 m. Buvo "Židinio" redaktorius ir Liet. Katalikų Mokslo Akademijos sekretorius, veikė ateitininkuose. Išvežtas Sibiran 1941, gyvenęs Kazachstane, grįžo be sveikatos. Laidojo Tėvą pal Sibiro tremtinys kun. [illegible] ...ilumoje paliko žmoną Julytą Budreckaitę-Mantvydienę.

Kun. Vincas Mileška, buvęs ilgametis Kalrmelitų bažnyčios klebonas Kaune, grįžęs iš Sibiro tremties, pradžioje buvo prisiglaudęs prie senos klebonijos, bet iš Kauno iškeltas į Butkūnus, tarp Ariogalos ir Cekiškės; prieš tai buvo paskirtas altarista Vilkijon, kur aš nėjo iš Kauno, bet tai jam buvo uždrausta.

Į Čekoslovakiją išvyko 5 fizikos-matematikos studentai, kurie Čekoslovakijoje praleis 10 dienas. E.

Kazimiero Kavecko vadovaujamas choras išvyko koncertams į Gudiją ir aplankys Gardiną, Lydą, Molodečną ir Minską. Koncertuose būsią atliekami "lietuvių ir tarybinių kompozitorių kūriniai", kaip pranešė Vilniaus radijas. E.

Valgytojai apsitarnauja patys. Sovietinėje spaudoje iki šiol būdavo daug skundų, kad svečių apternavimas valgyklose esąs blogas. Dabar vis daugiau perenama prie valgyklų, kuriose svečiai apsitarnauja patys. Tokia sistema įvesta jau vienuolikoje Vilniaus valgyklų. Plečiamas pietų pardavinėjimas į namus, įmonėse ir fabrikuose veikia bufetai. Vilniaus mieste būsią [illegible] prekybos kioskų-vežimėlių.

"Žudikai bažnyčios prieglobsty" — tokiu pavadinimu išleista Lietuvoje brošiūra dvasininkams juodinti. Joje paminami: vysk. Borisevičius, kunigai Sapoka, Rudžionis, Janauskas, Ylius, Puzonas, Lolešius ir kt.

"Seminaras estradinių orkestrų vadovams" gruodžio 10 d. pradėjo veikti Utėnoje. Jį atidarė kultūros min. Banaitis. Seminaro lankytojai yra iš 9 kaimyninių rajonų chorų dirigentai, kolūkių, įstaigų ir mokyklų saviveiklininkų grupių vadovai. Jų yra 6. Seminarui vadovauja kompozitorius Balsys, konservatorijos docentas Budriūnas ir kt.

Mokytojas Jonas Norkus, Kauno Salomėjos Nėris vardo vidurinės mokyklos istorijos dėstytojas, mirė gruodžio pradžioje. "Tarybinio mokytojo" gruodžio 8 d. nekrologe rašoma, kad jis mokytojauti pradėjęs dar 1919 m. Žarasuose. Vėliau mokytojo darbą dirbęs Kaune, Pilviškiuose, Vilkaviškyje, Kybartuose. Po karo dirbęs leidykloje Kaune, o nuo 1952 m. vėl mokytojavęs Kauno Salomėjos Nėris mokykloje. Jis giriamas "kaip tvirtas kovotojas už komunizmo idėjų pergalę, nuoširdus mokinių draugas, kovingas ateistas. Dėstydamas istoriją, J. Norkus negailėjo jėgų mokinių materialistinės pažiūros ugdymui, negailestingai kovojo prieš praeities atgyvenas, į ateistinės propagandos darbą plačiai įtraukė vyresniųjų klasių moksleivius komjaunuolius". Jis taip pat skaitęs paskaitas Kauno darbininkams ir tarnautojams "ateistinės propagandos klausimais".

Kiek Lietuvoje komunistų? A. Sniečkus "Tarybinės mokyklos" 1960 m. Nr. 10 savo straipsnyje "Slovingose Tarybų Sąj. komunistų partijos gretose" tarp kitko rašo: "1918 metais Lietuvos komunistų partija I suvažiavime buvo atstovaujama 800 partijos narių. 1940 metais išėjusi iš pogrindžio Lietuvos komunistų partija turėjo 1500 narių. 1960 metų pradžioje susirinkęs Lietuvos komunistų partijos XII suvažiavimas atstovavo jau daugiau kaip 54 tūkstančius komunistų, susijungusių į 4.025 pirmines partines organizacijas.

Per devynis šių metų mėnesius į partiją priimta beveik 5.000 žmonių. Iš jų beveik 3000 darbininkų ir kolūkiečių, apie 1500 inteligentijos atstovų...

Per 9 šių metų mėnesius kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose sukurta 118 naujų pirminių partinių organizacijų. Daugelyje kolūkių jau sudaryti partiniai biurai, o kaikuriuose kolūkiuose jau sukurtos partinės grupės brigadose ir fermose. Tačiau tai, kas padaryta, dar negali mūsų patenkinti. Mūsų uždavinys — pasiekti, kad artimiausiu metu pirminės partinės organizacijos būtų sudarytos visuose kolūkiuose, kad visų pirminių partinių organizacijų vaidmuo nuolat didėtų".

Sektantų sajūdžiai dabartinėje Lietuvoje, atrodo, gana gausūs, kaip galima spręsti iš tenykštės spaudos. Pvz. "Švyturio" lapkričio mėn. numery J. Teseckas plačiai rašo apie penkiasdešimtininkų arba sekmininkų sektą, gyvai pasireiškiančią Žagarėje. Minimos ir kalkūnų pavardės. Minimi Tautvaišos, kurių vienas buvęs vyriausias ir esąs pabėgęs į vakarus, bet esą dar du jo broliai. Minimas Antanas Razma, Anelė Šipavičienė, Emilija Dakubauskaitė, Marija Putrim ir kt.

Kun. Ažubalis ir Puzonas "Tiesos" Nr. 282 korespondencijoje iš Širvintų minimi, kaip "buržuazinių nacionalistų sutanuoti globėjai". Esą dabar šie kunigai, grįžę iš įkalinimo vietų, vėl gražbyliauja apie artimo meilę". Jie paminimi tulo paskaitininko "ateistų namuose".

Černiachovskio vardo kolūkyje, Marijampolės rajone, įtaisyta valgykla. Joje pavalgysią darbininkai, kad pietų nereikėtų po kelis kilometrus vaikščioti namo. Pietų savikaina tesanti 2 rub. 40 kap. Ar tiek ir iš valgytojų imama, "Tiesa" nepasako.

Černiachovskio kolūkio pirmininku yra V. Adomavičius.

Kun. Albiną Dumblauską, Vievio rajono Paparčių kleboną, laikraštis "Tarybinis mokytojas" ilgu laišku puola. Kaišiadorių 1-osios vidurinės mokyklos X klasės mokinys Algis Lauruševičius, pasak red. prierašo, 18 m., kam klebonas bandęs jį prikalbėti, o vėliau ilgu 14 psl. laišku įrodinėjęs ateizmo klaidas ir kvietęs grįžti vėl prie tikėjimo, kaip jo visa šeima tikinti. Ir redakcija ilgame prierašė klebona publa, kam jis stengiąsis platinti tamsybes. Girdi "teisinga, kilni idėja visuomet užkariauja milijonų žmonių protus ir širdis. Tai komunizmo idėja". Na, čia jau nušnekėta. Argi niekas nežino, kad komunizmo idėja pati nieko neužkariavo. Ji tik idėja, smurtu įtvirtinta. Jos atrama visada buvo čekistai, o platesniu mastu — raudonoji armija...

Kai gydytojas atvyksta pas ligonį į kaimą, esą įprasta "daktarams duoti kyšį, tai kiaušinių, lašinių ir pan." Vadinasi, gydytojai dar sunkiai verčiasi, jei kiaušiniauti turi. Apie tai rašoma laiške iš Lietuvos, gautame clevelandiečių Žiburių, išspausdintame "Vilnies" Nr. 240.

"Popierinis pienas". Sovietinio režimo spaudžiami, kolchozai pasiduoda visokioms machinacijoms, kad galėtų nerealius planus "išpildyti ir pervršyti". Vilniaus "Tiesa" 281 nr. plačiai aprašo, kaip Kalvarijos rajono "Stalino kelių" kolchozas visu pastaruoju metu garsinosi dideliais laimėjimais pieno ūkyje. Kai imta tikrinti, pasirodė, kad pieno primelžimo skaičiai buvo kontoroje dirbtinai išpučiami. Kolchozo vadovybė duodavo iš to "popierinio pieno" ir melžėjoms uždirbti, kurios šypsodamos priimdavo didesnius užmokesčius už pieną, kurio faktinai nebuvo tiek primelžusios. Kad skaičius suderinti, knygose buvo įrašyti pernelyg išpūsti kiekiai pieno, sugirdyti veršeliams, bet tikrovėje veršelių nėi iš tolo tiek nebuvo. "Stalino keliu" kolchozo pėdomis nuėję ir kaikurie kiti kolchozai, prirašydami "popierinį" pieną, mėsą ir kt. Tikrinant paaiškėjo, kad kaikuriuose kolchozuose gyvulių ūkis netik neklestėjo, bet dar siaurėjo, nes sumažėjo karvių ir kitų gyvulių skaičius. E.

Gen. maj. J. Macijauskas išskaičiuoja lietuvius, kurie pasižymėjo Rusijos revoliucijos kovose. Pirmoje vietoje jis mini gen. J. Uborevičių, pakilusį iki armijų vado, toliau gen. Putną, bet net neprisimena, kad jie abu buvo sušaudyti. Trečiuoju pamini Bronislavą Švelnį, buvusį divizijos vadą, o vėliau dirbusį administracijoje Urale, buvusį Kamyšlovo miesto vykdomojo komiteto sekretorių. Kai ten teko kovoti, buvo sudarytas Kamyšlovo pulkas, kurio vadu buvo Švelnys. Jis ten ir žuvęs.

Iš apdovanotų ordinais minimas Feliksas Baltušis-Žemaitis ir Raudonosios vėliavos ordinu apdovanota Stanislova Veršelį, bet neminimas nei jo laipsnis, nei likimas. Taip pat apie J. Korsaką tepasakoma, kad buvęs šarvuočio vairuotojas.

Mažiau užsisako laikraščių. Vilniaus "Tiesoje" net vedamajame skundžiamasi, kad daug kur šiais metais užsisakoma mažiau spaudos, negu pernai. Komunistų organas skaito idealu, kad 1000-čiui gyventojų būtų 1000 laikraščio skaitytojų, bet tokių "idealių rajonų", matyt, nedaug tėra. Dažnai būna tik 400-500 skaitytojų. Kaikur, pvz. kolchoze "Už taiką", laikraštį skaito maždaug tik kas dešimtas asmuo. Dar esąs daug kur pastebėtas žalingas reiškinys, kad užsisakoma tik pati pigiausioji spauda. Kitur vėl kolchozų pirmininkai, net nepasitarę su kolchozininkais, urmu užsako spaudą visiems kolchozo nariams, prenumeratą nutraukdami nuo uždarbio. Spaudos platintojai raginami aplankyti visų kolchozininkų butus ir įkalbėti jiems laikraštį. Spaudos platinimo metu išryškėjo vėl bloga spaudos pristatymo sistema. Laikraščiai skaitytojus pasiekia labai pavėluotai, arba nereguliariai. — Kaip pasakoja atvykę iš Lietuvos žmonės, daugelis piliečių, nors ir užsisako laikraštį, jo kaip ir neskaito, o panaudoja kitiems reikalams. E.

Kauno "Raidės" spaustuvė apdovanota "raudonaja vėliava", kurią iki šiol turėjo Vilniaus "Vaizdo" spaustuvė. "Raidės" spaustuvės direktorius dabar yra M. Jurkevičius. Kaip pasižymėję rinkėjai minimi Gražys, Brazauskas, Leonavičius, Kaminskas ir kt. Spaustuvėje buvo išspausdinta ateistinės Ragausko knygos trys laidos ir kt. Iki metų galo esą numatoma išspausdinti dar 18 pavadinimų knygų bendro 190.000 egz. tiražo. Jų tarpe būsianti ir Remarko knyga "Vakarų fronte nieko naujo" vertimas (kuris Lietuvoje buvo išėjęs jau prieš karą). Prieš okupuojant Lietuvą spaustuvė priklausė darbininkų-spaustuvininkų kooperatyvui, kuris įgytame sklype buvo pastatęs 3-jų aukštų spaustuvei namą.

Taupyk ir skolinkis Bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 3% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais 9-12 val. ryto; antradieniais ir penktadieniais 9-12 val. ryto ir 5-8 val. vakare. MINDEN BUILDING, 20 KING ST. E., ROOM 13, notaro A. Liudžiaus įstaigoje II aukšte. TEL. JA. 1-5575.

Tradicinis Hamiltono Lietuvių Bendruomenės

NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS

įvyks gruodžio mėn. 31 d., šeštadienį, Queen's Banquet salėje, 1069 Barton St. E.

Šokiams gros papildytas Bennie Ferrie orkestras, veiks bufetas normaliomis kainomis, turtinga loterija, kepuraitės, balionai. Bilietų kaina tik $2.50, moksleiviams pusė kainos.

Maloniai kviečiame vietos ir apylinkės lietuvius skaitlingai dalyvauti šiame iškilmingame baliuje ir sutikti 1961 N. Metus savoje lietuviškoje bendruomenėje, labai gražioje ir jaukioje salėje. Pradžia 7 val. vak. Pabaiga 2 val. ryto.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba.

Hamilton, Ont.

KLB HAMILTONO APYL. RINKIMINĖS KOMISIJOS PRANEŠIMAS. KLB Hamiltono apyl. visuotinis narių susirinkime gruodžio 11 d. išrinktoji Rinkiminė komisija valdomųjų organų rinkimams pravesti 1961 m. kadencijai pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkas Z. Pulianauskas, sekretorius V. Kežinaitis ir nariai A. Dalangauskas, P. Pleinys ir F. Rimkus.

Rinkiminė komisija, remdamasi "Apyl. v-bos ir Kontrolės kom. rinkimų taisyklėmis", šiuo skelbia Hamiltono ir jo apylinkių lietuvių visuomenei šį pranešimą:

1. Kandidatų sąrašai į apyl. valdybą ir Kontr. komisiją 1961 m. kadencijai rinkti pateikiami Rink. komisijai ne vėliau 1961 m. sausio 21 d. 24 val., Rink. kom. pirm. Z. Pulianauskui, 60 Melrose Ave. S., Hamilton, Ont.

2. Apylinkės v-bai ir Kontr. komisijai kandidatus išstayti turi teisę kiekviena 10 pilnateisių lietuvių grupė.

3. Siūlomų kandidatų sąraše pažymima: eilės nr., kandidato pavardė, vardas, gimimo data, profesija ir adresas. Kartu su kandidatų sąrašu įteiktiami raštiški sutikimai būti renkamiems.

Toliau seka 10-ties, kandidatus pasiūliusių, sąrašas, kuriame pažymima eil. nr., siūlytojo pavardė, vardas, gimimo data, adresas ir siūlytojo savarankiškas parašas.

4. Hamiltono apyl. v-bą sudaro 7 ir Kontrolės kom. 3 nariai, todėl 10-ties asmenų grupė gali išstatyti kandidatų nedaugiau augščiau minėto skaičiaus. Kandidatai turi būti sumokėję solidarumo mokestį už 1960 metus.

Informacijų rinkimų reikalais prašome kreiptis į Rinkiminės komisijos pirm. Z. Pulianauską, 60 Melrose Ave. S., Hamilton, Ont., telef. LI. 5-5652, arba į Komisijos sekretorių V. Kežinaitį, 124 Gladstone Ave., Hamilton, Ont., telef. JA. 9-8441.

Rinkiminė komisija.

JAUNESNIŲJŲ ATEITININKŲ SUSIRINKIMAS įvyks ketvirtadienį, gruodžio 29 d. 1 val. p.p. parapijos salėje. Būrelio nariams dalyvavimas būtinas. Taip pat kviečiami visi moksleiviai, berniukai ir mergaitės, nuo 10 iki 13 metų amžiaus dalyvauti šiame susirinkime.

ATEITININKŲ MOKSLEIVIŲ BERNIUKŲ SUSIRINKIMAS įvyks penktadienį, gruodžio 30 d., 1 val. p.p. parapijos salėje. Visi berniukai moksleiviai lanką gimnazijas kviečiami atsilankyti į šį susirinkimą. Susirinkime bus svarstomi įvairūs jaunimo reikalai ir pasitarta dėl vykimo į moksleivių ateitininkų organizacinius kursus, kurie įvyks sausio 7-8 d.d. Toronte.

Vadovas.

HAMILTONO LIETUVIŲ SKAUTAMS REMTI DRAUGIJOS VALDYBA gruodžio 10 d. buvo sukvietusi paskutinį savo kadencijoj skautų tėvų bei rėmėjų susirinkimą, kuriame buvusioji valdyba atsistatydino. Širdingas ačiū jiems už paaukotą jų pasišventimą, stengiantis išlaikyti mūsų jaunimą su lietuviška veikla, lietuviška kalba, lietuviškais papročiais. Tikrai buvusios valdybos įdėtas darbas nenuėjo veltui ir mūsų jaunimas už tai jiems yra labai dėkingas.

Tą pačią dieną, atsistatydinus senajai valdybai, buvo skubiausias reikalas išsirinkti naują, kuri tęstų jos darbą toliau. Svarbiausia, kad buvusios valdybos pradėti kaikurie darbai, naujajai vadybai neatidėliojant reikia vesti toliau, būtent: numatytas šokių vakaras ir užsakyta salė bei orkestras, jokiu būdu nebegalima buvo palikti neišnaudojus, nes rankpinigiai jau buvo įmokėti. Iš vienos pusės, gal negerai tokiomis aplinkybėmis perimti naujiems žmonėms valdybos darbą, bet iš dalies gal ir gerai. Nauja valdyba iš karto yra priversta įsijungti į gyvą darbą. Paprastai sakoma: pradžia visada sunki, bet kada pradžia padaryta tada pats darbas darbą varo ir taip viskas iš eilės stumiasi pirmyn. Tokiu atveju, nori nenori, esi priverstas dirbti. Kitu atveju gal žmogus numotų ranka atidėliodamas kitam kartui.

Tokiomis sąlygomis esant, naujoji valdyba pirmame posėdyje ėmėsi vakaro rengimo reikalų tvarkymo. Sąlygos nepergeriausios, laiko maža, žmonės patyrimo neturi, bet pasitikėdami lietuviškaja visuomene, naujoji valdyba tikisi šį pirmąjį savo darbą pravesti. Jau vien dėlto, kad visos pajamos yra skiriamos svarbiausiam tikslui, koks tik gali būti išveijoj: išlaikymui mūsų priaugančio jaunimo lietuviškoj dvasioj, lietuviškuose papročiuose, lietuviškoj kalboj. Daugumos lietuvių esančių tremtyje didžiausias tikslas: kuo ilgesnį laiką pasilikti tokiais, kokie buvo mūsų tėvai, seneliai bei proseneliai. Tam reikalinga didelių pastangų, ypač gyvenant šitame kontinente, netik organizacijų, komitetų, valdybų ir t.t., bet taip pat ir iš pavienių lietuvių. Ne vien iš tų, kurie turi priaugančios kartos, bet ir iš tų, kurie dar neturi ir gal neturės. Užtenka to, kad jis save laiko lietuviu ir jo širdyje yra nors kiek užuojautos mūsų kenčiančiai raudonojo slibino teriojamai Lietuvai. Tuo tikslu naujoji valdyba ir apeliuoja į Hamiltono ir apylinkių lietuvius, kas kuo gali ir kiek gali, paremti šį valdybos darbą. Ar maža pinigine auka, ar tai atrandant gerą pažįstamą ir atsivežant į rengiamą vakarą, kas ir bus didelis įnašas valdybos telkiamiems ištekliams.

Rengiamas vakaras įvyks sausio 14 d., šeštadienį, 7 val. vak., puikioje Hillcres salėje, 510 Concesion ir Wentworth gatvių kampe, ant kalno. Vakaro metu gros Benni Ferri orkestras, turtingas bufetas numalšins troškulį. Loterijos keliu galima bus laimėti puoštų staliukų. Taip pat bus pravesta nauju būdu loterija. Loterija, gal nebus turtinga, kiekiu, bet kokybe. Numatyta fantai nepigesni kaip $2, o galima laimėti už 10 centų.

Tuo remiantis Hamilton LSR D-jos valdyba ir kviečia visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius padaryti mūsų jaunimui įnašą, atsilankant į šį vakarą, prailginant šių švenčių šventišką nuotaiką, pabendraujant su hamiltoniečiais gražiame pobūvyje ir paremiant tuos, kam yra būtiniausiai reikalinga.

Tad iki malonaus pasimatymo ir geriausios sėkmės švenčių proga visiems lietuviams. **H. LSR D-jos valdyba.**

SKLYPO LN PIRKIMO REIKALAI. Kaip jau buvo rašyta, įvykęs gruodžio 4 d. LN narių susirinkimas absoliučia balsų dauguma pavedė v-bai sklypą Ferguson ir Hunter g-vių kampe pirkti, jei bus gautas iš miesto v-bos leidimas statyti salę.

Gruodžio 8 d. miesto v-ba šį klausimą svarstė ir jos nutarimą trumpai ir tiksliai išsispausdino Toronto "Globe and Mail" gruodžio 9 d. laidoje Hamiltono žinių skyriuje:

"Lietuvių centras. $400.000 vertės bendruomenės centras Hamiltono lietuviams bus pastatytas prie Hunter Et. E., jei policijos taryba — police commission — sutiks. Šiandien taryba sprendė. Leidimo davimą šokių salei minėtam centrui atidėjo po to, kai grupė piliečių, kurie gyvena prie perkamos vietos, pareiškė savo susirūpinimą apie galimą triukšmą.

Jonas Mikelėnas, atstovavęs Hamiltono LN, tarybos nariams pasakė, kad pastatas turės 1000 vietų auditoriją, kuri bus išnuomojama visoms kitoms organizacijoms, ruošiančioms koncertus.

Burmistras Lloyd Jackson pareiškė, kad tas rajonas nustatytas lengvai pramonei (was zoned for light industry) ir, jeigu leidimas bus atmestas, gali atsirasti daug daugiau nepageidaujamų dalykų. Taryba atidėjo sprendimą po burmistro pareiškimo, kad jis pats norėtų būsimosios statybos sklypą pamatyti".

Posėdžiui praėjus J. Mikelėnas pasiteiravo miesto v-boje, kada bus duotas galutinis atsakymas. Atsakingi pareigūnai pranešė, kad leidimo davimas bus dar kartą minėtos tarybos svarstomas 1961 m. sausio mėn., bet tiksli posėdžio data dar nebuvo nustatyta. Kaip žinome, sklypo pirkimo uždarymas buvo sutartas gruodžio 31 d., bet negavus leidimo reikalas pasikeitė. LN advokatas J. White, remdamasis LN šerininkų nutarimu, susitarė su pardavėjais dėl pirkimo uždarymo datos pratęsimo iki 1961 m. vasario 15 d. su sąlyga, jei miestas duos salei statyti leidimą ir apie tai raštu pranešė LN v-bai.

Iš visos tarybos posėdžio eigos, J. Mikelėno nuomone, jutosi tarybos narių palankumas leidimą duoti. Paduotą šalia sklypo gyvenančių kelių piliečių skundą atsvėrė aplink sklypą nuosavybę turinčių kanadiečių parašai, kurių pasirašė keliasdešimt, pareikšdami, jog jie neturi nieko prieš LN statybą.

Sklypo pirkimo proga pakartotinai ir nuoširdžiai prašau visus tautiečius paremti šį milžinišką tautinį projektą stojant LN nariais. Reikalas skubus ir neatidėliotinas: iki vasario 15 d. turime sukelti $39.000. Praleidę šią progą, kitos panašios jau neturėsime, nes šis sklypas tokio dydžio ir už tą kainą yra veininteils Hamiltono miesto centre.

NAUJI LN NARIAI. Gruodžio 17 d. sėdau į autobusą ir po poros valandų išlipau Londone. Nors laikas nedėkingas, visi užsiėmę artėjančių švenčių reikalais, visdėlto ir šį kartą Londonas parėmė mus $300. Nuoširdus ačiū mielajam Aleksui Bartkui, kuris įteikdamas šimtinę tvirtai patikino, kad ateityje prisidėsiąs dar keliomis. Užsukau pas tėtę gerumo ankstyvesnės išeivijos tautietę Magdutę Statkienę, kilusią nuo Marijampolės iš Plutiškių parapijos, gavau $200. M. Statkienė visą savo didelį turtą yra paskyrusi artimo meilės darbams. Vien tik į Lietuvą visai nepažįstamiems jau yra pasiuntusi apie 100 siuntinių, kurių kiekvienas kainavęs po $150. O kur dar apie 130 siuntinių į Suvalkų trikampį! Garbė Londono lietuviams, turintiems tokio duosnumo asmenų.

Nuoširdžiausia padėka mieliesiems Cicėnams už taip šiltą ir vilnietišką priėmimą ir nakvynę. Su giliu dėkingumu minių p. Butkų, kuris palikęs savo skubiuosius reikalus, vežiojo mane pas Londono lietuvius. Tik tokių reto gerumo liet. širdžių dėka, įmanoma sunkų Tautos Namų įsigijimo darbą stumti į priekį!

Dar kartą lietuviškas ačiū visiems Londono lietuviams.

600-tasis HLN NARYS. Gruodžio 13 d. puikiojo Žarasų krašto sūnus Bronius Blekys, įnešdamas LN nario dalį $100 užbaigė gražų per 4 su viršum metų pasiektą narių skaičių — 600!

B. Blekys yra aktyvus mūsų lietuviško judėjimo rėmėjas ir vykdytojas. Nuo pat tautinių šokių grupės įsisteigimo, jis yra nuolatinis jos narys - šokėjas ir šiuo metu energingai eina grupės seniūno pareigas. Hamiltone gyvena su broliu Alfonsu ir savo mamyte 12 metų. Visą laiką dirba Stelcoje. Labai retas lietuviškas parengimas, kuriame jo nebūtų. Tai vienas tų tautiečių, kurie lietuviškus reikalus remia gyvu aktyviu darbu. Tapdamas 600-ju LN nariu jis pareiškė: "Linkiu, kad po mano įstojimo nauji nariai į didįjį LN darbą jungtųsi keleriopai greičiau".

Ta pačia proga malonu prisiminti, kad pirmuoju nariu įstojo Jonas Steiblys 1956 m. kovo 12 d., iki šiol padidinęs savo įnašą iki apvalios tūkstantinės; 100-ju nariu buvo Pr. Rimkūnas, įstojęs 1957 m. kovo 5 d., 200-ju — Onutė ir Pranas Rimkai su $300 1958 m. vasario 3 d.; 300-ju Ema ir Jonas Berzins — 1958 m. balandžio 21 d.; 400-ju buvo Juozas Giedraitis, senj. — 1959 m. kovo 11 d. ir 50-ju mažasis Lapienių Renis iš Jarvis, Ont., įstojęs 1959 m. lapkričio 9 d.

600 yra mūsų mastu didelis skaičius, o vieningai ir sąžiningai dirbdami galime daug atsiekti. Betgi to negana. Į šį darbą galėtų įsijungti dar kiti 600, kurie vis dar kol kas dvejoja. Tad viską į šalį ir paverskime Br. Blekio linkėjimus tikrove. Tas ypač svarbu dabar, kada perkame sklypą ir norime statyti tikruosius Tautos Namus Hamiltone.

St. Bakšys, HLN v-bos pirm.

KALĖDŲ EGLUTĖ. Gruodžio 18 d. AV parapijos salėje įvyko skautų iniciatyva, kaip ir kiekvienais metais, Kalėdų eglutė. Džiugu, kad tokie parengimai mūsų priaugančiam jaunimui pakolkas neina į neigiamą pusę. Taip ir šiemet, atrodo, jaunimo buvo žymiai daugiau, negu praeitais metais. Gal tiktai suaugusiųjų kiek mažiau. Užtenka to, kad tėvų inciatyvos, išleidžiant vaikus į tokius parengimus, būna pridėta. Ačiū visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prie to prisidėjo, ar tai patys ateidami ar tai paragindami vaikus. Galimas dalykas, kad pasitikti Kalėdų senelį vaikų perdaug raginti nereikėjo, bet atėjti į sueigas manyčiau reikėtų daugiau tėvų iniciatyvos. Jau vien dėlto, kad skautų vadovai per didelio griežtumo drausmei palaikyti parodyti negali. O tėvai, visada savo šeimoje gali rasti priemonį paskatinti vaikus reguliariai lankyti sueigas, bei kitus skautų parengimus. Skautų vadams negalint priversti savo narių reguliariai lankyti sueigas sunku išviso, ką nors nuveikti. Ypatingai norint pastatyti veikaliuką, kas reikalauja daugiau laiko. Čia ir turėtų skautų tėvai tą suprasti. Dažnai girdimą priekaištų, kad skautai nieko neveikią. Nereikia užmiršti, kad skautų vadai nėra apmokami tose pareigose. Jei taip būtų, tada galėtumėm tai teisėtai primesti. Skautų vadai yra savo tiesioginiam darbe, o skautų vadovavimas yra tik iš idėjos ir pasišventimo. Už tą jų darbą mes tik galime būti jiems dėkingi ir kiek galėdami jiems padėti, bent paraginant savo vaikus reguliariai lankyti sueigas. Atrodo, skautų vadai to tik ir norėtų iš tėvų.

Kalėdų eglutės paruošimui irgi reikėjo paaukoti daug brangaus laiko, taip jaunimui, taip skautų vadams. Malonu priminti, kad ir šių metų Kalėdų eglutės programa buvo gana įvairi ir kruopščiai paruošta.

Atidaryme programos skautų vadovas Pilypaitis pasveikino visus atsilankiusius, padėkodamas už moralią bei materialią paramą atsilankant kartu į šį subuvimą, paprašydamas turėti kantrybės išklausyti meninę dalį, nes tuo tarpu Kalėdų senelis dar nebuvo atvykęs.

Pirmiausia meninėje dalyje pasirodė jaun. skautės su gyvu vaizdeliu "Prakartėlė". Visi vaizdelio dalyviai labai gražiai atliko savo roles, gal tik mažasis angeliukas buvo kiek linksmokas, bet atleistina. Juk "Linksma diena mums prašvito..." Toliau sekė skautas V. Beniušis su akordeonu. Atrodo, kad s. Beniušis, jau nepirmą kartą, turi akordeoną savo rankose. Po to skautė Skaistytė parodė miklius pirštus su pianinu. Dar kartą pamatėm akordeoną — pasirodė skautas K. Gužas. Atrodo, kad, jei daugiau pasispaus, K. Gužas dažnai mus palinksmins akordeonu. Sėkmės.

Turbūt ilgiausią programą išpildė mūsų jaun. skautės šokėjos, pasirodydamos su tautiniais šokiais. Šokiams grojo irgi mūsų akordeonistai, gaila nebuvo jų matyti. Šiai programai daugiausia darbo, atrodo, pridėta nenuilstamos tautinių šokių vadovės ponios Breichmanienės, talkinant skaučių vadovėms. Verta priminti, kad p. Breichmanienė didelę dalį savo gyvenimo yra paskyrusi mūsų tautinių šokių populiarinimui. Jos dėka mūsų bendruomenėje visą laiką tautinių šokių grupės užimdavo prideramą vietą. Svarbiausia, kad nepasitenkinama esamais šokėjais, bet stengiamasi pradėti nuo pačių mažųjų.

Po meninės programos malonų pasveikinimo žodį tarė klebonas kun. dr. J. Tadaras, palinkėdamas visiems linksmų švenčių bei kitvermės pasilikant visadą gerais lietuviais.

Trumpos pertraukėlės metu, skautai atliko keletą žaidimų ir tuojau pasirodė taip laukiamas, su dideliu maišu Kalėdų senelis, sutiktas su didelėmis mažųjų ovacijomis. Po trumpos įžangos, prasidėjo dovanėlių dalinimas. Nors šiais metais yra pasireiškęs didelis nedarbas, bet Kalėdų senelis visdėlto pasirodė turtingas. Dovanų gavo netik skautai, bet maži ir dideli svečiai, net ir aš nebuvau aplenktas.

Pasibaigus dovanėlėms visi patenkinti skirstėsi į savo buveines. Grįžtant namo žemė buvo apsiklojusi plonu sniego sluogsniu, lyg tyčia pritaikintu dienos programai.

Tikimės, sekančiais metais vėl susitikti toj pačioj nuotaikoj, bet pirmiausia tikimės visus pamatyti Hamiltono skautų rėmėjų rengiamame pasilinksminime sausio 14 d., Hillcres gražioj salėje. Iki pasimatymo. V. P.

LIETUVIŠKI FILMAI nesusilaukė didelio susidomėjimo, nes dvi dienas juos stebėjo 134 suaugę ir 12 vaikų. Tą pačią proga klubo pirm. prašė paaukoti Vasario 16 gimnazijai, pamačius ekrane skurdų jos gyvenimą, į ką atsiliepė šie asmenys: V. Narkevičius, V. Peldžius, A. Kuzmickas, J. Svilas po $5, St. Kačinskas $2, V. Kvedaras, J. Stonkus po $1, A. Gedminas 25 ct. Pinigus klubo valdyba perdavė Vasario 16 gimnazijai Remti K-jai Hamiltone.

K. B.

Mieli hamiltoniečiai ir kaimynai!

1961 m. sausio 14 d., Hillcres salėje, Hamiltono lietuvių Skautams Remti Draugijos valdyba rengia

PASILINKSMINIMĄ - ŠOKIUS.

Pradžia 7 val. vak. Gros Benni Ferri orkestras. Veiks turtingas bufetas ir naujoviška loterija.

Prašome nuoširdžiai visus atsilankyti.

Bilietai: porai 5 dol., vienam 3 dol.

Hamiltono LSR D-jos valdyba.

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

PROF. STEP. KAIRYS - KAMINSKAS, kuriam amputuota koja, tolimesniam gydymui išvežtas į Villa Mon Repos sanatoriją, Landing Ave., Smithtown, LI, NY. Sanatorijai vadovauja vokiečių kilmės seserys vienuolės.

ADVOK. ANDREW SALVET (Salvestravičius), ligšiol ėjęs valstybės gynėjo padėjėjo (Deputy Attorney) pareigas New Jersey valstybėje, nuo gruodžio 1 d. paskirtas Hudson County, N.J., teisėju.

Andrew Salvet gimė 1914 m. East Newark, N.J., yra baigęs John Marshall College of Law. 1953 m. buvo išrinktas New Jersey seimo atstovu, nuo 1954 m. buvo valstybės gynėjo padėjėju. Jis kalba neblogai lietuviškai ir dalyvauja visuomeninėse lietuviškose organizacijose: jau 2 metai vadovauja New Jersey Lietuvių Tarybai, Liet. Katalikų Bendruomenės centrui Kearney, N.J., ir kt. organizacijose.

DR. ALGIRDAS BRUNDZA, iš Vokietijos išemigravęs į Australiją, o vėliau persikėlęs į Afriką, kur buvo gavęs gerų pasiūlymų, lapkričio 28 d. atvyko nuolatiniai apsigyventi Niujorke.

NIUJORKO IR NEW JERSEY Kunigų Vienybės susirinkimas gruodžio 15 d. pas tėvus pranciškonus Brooklyne specialiomis pamaldomis paminėjo a.a. arkivyskupo Skvirecko mirties metines. Provincijos pirmininkas yra kun. N. Pakalnis, Apreiškimo parapijos klebonas.

KUN. ADOMAS PUPŠYS, lapkričio 24 d. atvykęs iš Europos buvo paskirtas vikaru šv. Antano parapijon, 2154 61st St., Brooklyn 4, N.Y. Jis buvo priimtas Brooklyno vyskupijon rekomenduojant Msgr. J. Balkūnui. Nuo atvykimo ligi savo paskyrimo kun. A. Pupšys savo liuoslaikiu talkindavo Lietuvių Katalikų Šalpos įstaigai. Naujas pareigas užėmė gruodžio 15 d.

PAGERBĖ J. E. VYSKUPĄ EDWARD SWANSTROM. Gruodžio 14 d. Niujorke gražiame Commodore viešbutyje buvo pagerbtas iškilmingu banketu naujas vyskupas Edward Swanstrom, NCWC Užsieinio Šalpos vadovas ir lietuvių nuoširdus rėmėjas. Banketą rengė keliolika tautinių grupių. Lietuviai buvo vieni rengėjų ir ypatingai daug darbavosi, kad šis parengimas būtų sėkmingas. Msgr. J. Balkūnas vadovavo visiems parengiamiesiems darbams, o pirmininkui neatvykus jis atidarė banketą reikšmingu žodžiu. Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos, kurios vicepirmininku yra Msgr. J. Balkūnas, daug įdėta darbo į tą parengimą. Mat, vysk. E. Swanstrom yra LKRŠ vyskupas Globėjas. Bankete dalyvavo 76 lietuvi

Vasario 16 gimnazijai reikia naujų rūmų

Huettenfelde stovi išgarsinta lietuvių Vasario 16 gimnazija, kurioje mokosi ir ten pat gyvena lietuviškas jaunimas. Gerai atnaujintoje, viduramžių bajorų pilyje įkurtas bendrabutis, kur gyvena lietuvos ateities kūrėjai.

Kitame kiemo gale, lygiagrečiai vienas kito, 110 metrų atstume, stovi du barakai, kuriuose įrengtos klasės, viename jų įrengta valgykla ir patalpintos žemesnės klasės, be to, paskirtas kambarys fizikos priemonėms, kur moksleiviai atlieka fizikos bandymus.

Kitame barake mokosi vyresniosios klasės. Abu barakai bepūvą ir begendą. Klasės ir jų sienos pasiduoda visiems metų laikams. Vasarą čia sėdi moksleiviai ir šluostosi čiurkšlėm bėgantį prakaitą, o dėstytojai vėsinasi nosinaite. Na, bet kadangi patarlė sako "Siluma kaulų nelaužo", tai galima šiaip taip pakentėti. Bet gražiajai vasarai pasibaigus, ateina niūrus, lietingas ir vėjingas ruduo, kuris atneša daug ligų ir vargo.

Nors klasėse stovi geležinės krosnelės, kurios šiek tiek sušildo jaunimą, bet plonos, skylėtos barako sienos lengvai praleidžia šalčio srovę, kuri taip nemaloniai veikia moksleivius. Mokinio dėmesys nenorom atitraukiamas nuo mokytojo aiškinimo, nes galvoje sukasi mintys apie jaukų, šiltą kambarį. Bet Lietuvos jaunimas turi valios susikaupti, nors tenka drebėti nuo šalčio ir trinti pamėlynavusias nosis. Atėjus žiauriai žiemai, moksleiviai klausosi ir toliau dėmesingai mokytojų aiškinimą, atpasakoja ką išmokę ir, pertraukų metu pariete po savim kojas, susisupę į kailinius, diskutuoja įvairiausiomis temomis. Šušalę ir visiškai jau sustyrę, jie nutaria apibėgti kelis kartus apie baraką, noredami šiek tiek apšilti ir įgyti jėgų ir žvalumo, kurie reikalingi pamokų metu.

Taip tęsiasi diena po dienos, ir vargšai mokinukai neretai suserga, esant tokioms sąlygoms, o liga labai pakenkia mokslui.

Ir kyla gimnazistų galvose mintys: kaip puiku būtų dabar mokytis projektuojamuose mokyklos rūmuose! Būtų šviesu, šilta, gera, jauku, nereikėtų kalenti dantimis nuo šalčio. Pirmame augšte būtų sporto salė, nueini pertraukų metu, padarai pratybos žiedų, pasimankštini ant lygiagrečių, suloši stalo teniso partiją ir vėl pilnas energijos grįžti prie knygų.

Tada knygos pasidarytų šimtąkart mielesnės ir pamokos tikrai būtų geriau paruošiamos, mokytojui aiškinant nebesigirdėtų vaitojimo dėl galvos skaudėjimo ar danties gėlimo.

Nebesigirdėtų ir amžino kosulio serijos, kuris kankina ir moksleivius ir dėstytoją. Tada kiltų daug didesnių ir sumaningesnių idėjų jaunųjų kūrėjų galvose, negu mokantis tuos suklypusiuose, pasigailėjimo vertuose barakuose, pro kuriuos net pro čalį praeiti nemiela.

Kaip reikalingas žmogui oras, taip reikalingi ir nauji Vasario 16 gimnazijos rūmai.

Monika Sprogytė,
VII klasės mokinė.

Dar dėl paminklų

Netaip seniai šioje vietoje buvo išspausdinti du rašiniai paminklų statymo reikalu. Pirmasis prieš ("TŽ" Nr. 37), o antrasis už jų statymą ("TŽ" Nr. 42). Jaučiuosi esąs dar nesumaterialėjęs nei sudolerėjęs, pagaliau ir "nerezignavęs" nuo lietuviškų reikalų, remiu ir aukoju kiek išgalės leidžia, tačiau vistiek palaikau nuomonę, kad paminklų statymas išeivijoje nereikalingas. Taip sakydamas turiu galvoje nemažai tautinių paminklų kaip tai bažnyčių, vienuolynų, mokyklų ir kit. jau pastatytų, pareikalavusių daug lietuviško darbo ir tuo labiau lėšų. Dalis jų jau "vėjo" nupūsti, kurių tik pėdsakai mums belikę. Kas žino, kas atsitiks su esamais ar dar norimais statyti?

Juk Vokietijoje ir kitur esame pastatę paminklinių kryžių, kurių dalis jau šiandien stovi "papuošti" ilga žole ar šiukšlių krūva, nors netoli jų dar 'plaka" ir ne viena lietuviška širdis. Kažin ar nenueitų užmarštin mūsų paminklai ir šiame kontinente? Gal tik pasidžiaugtume kurį laiką, kaip ir kiekvienu naujai įsigytu daiktu?

Nereiktų per daug pūsti pesimizmo ar optimizmo dūdomis. Geriau žvelgti pro švarius ir nedažytus lango stiklus ir reikalą vertinti iš esmės.

Niekam nepaslaptis, kad lietuviškieji reikalai juo tolyn vis rieda atšalimo kryptimi. Tai rodo mūsų didesnis domėjimasis svetimomis bažnyčiomis, mažėjąs lankytojų skaičius mūsų parengimuose, nepakankamas lankymas šeštadieninių mokyklų. Dar blogesnė padėtis su vyresnių klasių moksleiviais lituanistikos mokyklose ar kursuose. Mažėjąs skaitytojų skaičius mūsų knygos, spaudos. Tai yra aimanos mūsų pačių spaudos. Jei kartais ir pasireiškia kur nors pavienis mums džiugus reiškinys, tai dar nereiškia, kad lietuviškieji reikalai eina reikiama kryptimi ar kyla kaip pyragas ant mielių!

Labai abejoju, kad tautietis, atvykęs čia suaugęs kūnu ir protu, bepasisemtų sau stiprybės iš granitinio paminklo, ar įkvėptų senos tėvynės meilę savo jauniesiems. Greičiau patikėtina, kad dauguma iš mūsų semiamės "stiprybės" iš paminklo, kurio vardas — doleris.

Tai yra visai natūralu, tuo labiau šiame kontinente. Tad kažin ir tie dar "nerezignavę" tautiečiai ar jau taip be atodairos stumia tą dolerį nuo savęs lietuviškiems reikalams?

Gera ir graži idėja pagerbti tautos didvyrius ir išeivijoje, bet tai nebūtinai padaryti tik granito formoje. Nebūtų ne kiek mažesnis jo pagerbimas išleidus knygą didvyrio garbei su jo žygdarbių aprašymu sava, ar bent vieną ir svetima kalba. Iš tokio paminklo knygos galima pasisemti sau stiprybės ir jaunajai kartai įkvėpti tėvų žemės meilę. Tokio paminklo nenupūstų taip greit jokie "vėjai" ir laikas galutinai nesunaikintų. Taigi, tik knyga davė mums anuos tautos didvyrius ir tik knyga davė mums ir 1918 m. laisvės kovotojus.

Jei jau dabar prisireikė mums granitinių paminklų jaunajai kartai išaugėti Lietuvai, tai tik nesusipratimas ar nežinojimas garbingos Lietuvos praeities. Karais labai keista ir nuostabu darosi pagalvojus, kai pasiūlomi nepakankamai logiški ar nerealūs planai ir paskiau iš gerųjų tautiečių, šiurkščiai pasakius, melžiami pinigai nepirmos eilės ir nedegantiems reikalams.

Baigdamas norėčiau pažymėti, kad labai reiktų pritarti siūlymui, kad daugiau lėšų reiktų skirti laisvės kovai, šalpos ir kitiems lietuvybės reikalams.

Z. Pulianauskas.

Po karo į Kanadą atvyko du milijonai imigrantų. Šio numerio imigracijos pažymėjimas teko danų mergaitei Anette Toft, atvykusiai Gdynia America Line bendrovės laivu Batory iš Kopenhagos su motina ir jaunesniu broliuku. Quebece ji buvo pasveikinta imigracijos pareigūno McFaul, kuris perskaitė imigracijos bei pilietybės ministerio E. Fairclough telegramą.

Sarūštame priėmime laivo kapitonas J. Godecki jei įteikė specialų pažymėjimą (tai matome šiame paveikslė), o vienas bankas Calgary, kur Fau yra įsikūręs jos tėvas ir verčiasi dantisto praktika, dovanojo jai puikų kamarinį apsiaustą ir banko knygutę.

NAUJOS KNYGOS

Juozas Kralikauskas, ŠVIESA LANGE. Romanas. Nidos Knygų Klubo leidinys Nr. 29, 1960, London, 248 psl. Kaina (nenariams) $1.50, o kietais viršeliais $2.

J. Kralikauskas pastaraisiais metais pasireiškė kaip labai produktingas rašytojas. Šiai palyginus trumpu laiku jau antras jo romanas. Ir vis iš kanadiškųjų aukso kasyklų gyvenimo.

Fabula jo labai trumpa ir veiksmas nešakotas. Į nuošalių kasyklų vietovę, kur dirba įsikūrę keletas lietuvių tremtinių, pas vyrą iš Vokietijos pagaliau atvyksta seniai laukta žmona su sūneliu. Vyras jau pagyvenęs, o žmona jauna gražuolė. Prie jos tuojau pradeda taikstytis vienas iš vienguingių, jaunas atletiškas vyras. Domas Dainys, padorus rūpestingas šeimos tėvas, savąja Giedre pasitiki. Tiki jos sielos tyrumu ir į bičiulio perspėjimus atsako, kad, kai žmogaus viduje yra šviesa, jo negali nugalėti jokios tamsybės. Ir Giedrė padori moteriškė, bet vienatvė ją veda prie susitikinėjimo su anuo agresyviu jaunuoliu Marium Kvedaru, kuris niekuo daugiau ir neužsiima kaip planavimu, kaip Giedrę suvilioti. Autorius parodo jo visokius gudravimus, kurie priveda prie laimėjimo.

Ar "šviesa viduje" užgeso, autorius aiškiai neatsako. Ir Giedrės nusikaltimas išeina daugiau aplinkybių bei Kvedaro agresingumo vaisius. Jos baisus susikrimtimas, kuris pagaliau priveda prie to, kad ji nebedrįsta miegoti šalia tyrojo savo vyro, atsiklaupusi ant kelių išpažįsta savąją kaltę ir maldauja iš ten išvykti. Bet kodėl ji taip susikrimto ir taip skaudžiai siekė atgailos? Ar prie to privedė ta "šviesa viduje" ar Kvedaro laikysena? Ar taip pat būtų viskas pasibaigę, jei jis būtų parodęs jai užuojautos, jei jinai nebūtų išgirdusi, kad jis juokiasi iš jos ir didžiuojasi savo pasiekęs? Ar pagaliau Dainiai būtų taip tylomis galėję išvykti, jei Kvedaras nebūtų susižeidęs ir negulėjęs ilgą laiką ligoninėje? Ar jis nebūtų pasekęs Dainius į kitą vietą, jei jo atstumtoji meilužė jo nebūtų nužudžiusi? Tuo būdu keliais atvejais psichologinį vyksmo narpliojimą autorius pasilengvina dirbtinais posūkiais.

Veikėjų romane labai nedaug. Tik abu Dainiai, Marius Kvedaras, jo buvusi meilužė ir Alkaitis, kasyklų darbininkas, buvęs klierikas, ištikimas savajai sužadėtinei džiovininkei Vokietijoje, moralistas, norįs ir Dainiui padėti ir Kvedarą į doros kelią atvesti. Bet ištikrųjų ir jis ir ta krautuvės pardavėja autoriui tereikalingi tik iškelti kaikuriems Kvedaro bruožams. Šiaip jų galėtų ir nebūti. Kad ten yra dar ir daugiau žmonių, sužinome tik iš Giedrės pasirodymo kine, iš to, kad yra krautuvė, kad yra kasyklos, kad yra smuklė. Bet su tais žmonėmis tie penki veikėjai niekur nesusiduria ... Nėra taip pat jokių pašalinių veiksnių. Viskas sukasi apie Kvedaro pastangas ir Dainienės neapdairų vaikščiojimą puolimo prarajos briaunomis.

Kralikausko stilius gražus, kalba taisyklinga ir išdailinta. Romanas skaitomas lengvai, o tolydžio vystoma intriga skaitytoją pririša neatsitrauktinai. **M.**

RADARAS

Paskutinio karo metu labai daug vakariečių laimėjimui padėjo radaras. Radarą išrado kaip tik tuo metu, kai II Pasaulinis karas buvo išsiplėtęs ir Britanijai grėsė vokiečių okupacijos pavojus. Nei įvairus lietus, nei pūgos ar rūkai sistemai nekliudo veikti — rakietas ar kitų kraštų lėktuvus jis gali tuoj išaiškinti. Taip pat jo pagalba ir buvo bombarduojama Vokietija.

Paskutiniu laiku radaro sistema yra labai išplėsta ir akyli. Amerika yra pristačiusi visame pasaulyje radaro stočių ir dar vis stato, labai galingų ir toli siekiančių. Radaro spinduliai buvo net pasiųsti į Veneros planetą ir sugrįžo, nors atstumas yra 56 milijonai mylių. Tas bandymas buvo įvykdytas 1957 m. radaro tyrimo vietovėje Westfielde, Mass. Be to, signalų korpusas pasiuntė ir į mėnulį signalus. Radaro signalai, panašiai kaip radijo signalai, skrieja nepaprastai greitai. Radijo signalai bėga saulės šviesos greitumu, bet radaro signalai dar greičiau — per sekundę apie 186 tūkstančius mylių. Jo signalai bėga tiesiai ir atsimušę sugrįžta atgal į priimtuvą. Be to, yra bandomas ir vadinamas (radaro echo) radijo garso atsimušimas.

Tokių signalų išmetimui - išsiuntimui reikia galingos stoties. Jų dabar yra visokių modelių ir stiprumo prigaminta, net ir mažų, kur pocilija naudoja automobilistams gaudyti, kai jie keliuose perdaug greitai važiuoja. Yra ir visokių formų — ilgų distancijų ir trumpų. Jo priimtuvai ir siųstuvai siekia nuo 80-90 pėdų įvairios formos antenos. Į Venerą radaro signalai nubėgo ir sugrįžo per 5 minutes iš 84 pėdų antenos diametre.

Kaip gi tas radaras yra surėdytas. Pažiūrėjus iš oro nėra taip jau didelis mechanizmas. Jį sudaro šios dalys: antena, transmiteris, moduliatorius, lygintojas, konverteris, I-F stiprintojas, signalų siuntėjas ir priėmėjas. Jėgos šaltinis — AC ar DC generatorius. Jame veikia dviejų rūšių elektros srovė — AC ir DC. Elektronai išsiunčiami ir surenkami iš jų centro akies. Jie irgi dviejų dalių, kurie išsiųsti į ką pataikę sugrįžta. Priimtuvas tuoj pasako ir kiek toli objektas esąs. Kad signalai neišsiskirstytų prieš įbėgdami pro anteną ir jų akikaklą, jie nukreipiami bėgti į taikinį. Todėl pavyzdžiui lėktuvai naudoja tik vertikalinius radaro siųstuvus ir priimtuvus, nes jiems svarbu kaip toli žemė ir ar nėra ko prieky. Jie naudojami lėktuvų daugiausia nakties metu. Dienos metu įjungiami signalai, pataikę į lėktuvą ar taikinį, tuoj sugrįžta į priimtuvą — negatyvai, o niekur neužkliuvę balti pliusai. Todėl ir oro tyrimo įstaigos panaudoja radarą orui nustatyti, koks jis bus rytdienai ar po kelių valandų, nes turi tokius radaro įrengimus, kurie tik tinka orui matuoti — jų signalai atsimuša į sunkius lietingus debesis ir priimtuvas parodo net už kelių šimtų mylių, kad ten lietus lyja. Dabartiniu metu jau išrasti radarai, kurie siekia net 5.000 mylių ir nebereikalauja žmogaus akies. Pvz. šnipinėjime svetimų valstybių užnugary, Amerikai nebereikia siųsti net U-2 lėktuvų virš Rusijos, nes pastatyta stotis Švedijoj ar Aliaskoj perkošia visą Rusijos žemyną. Kariniai radaro įrengimai tiesiog gąsdina rusus, nes kur tik jie įrengia raketų bazes, tuoj radaras jas išaiškina.

Radaras yra labai svarbi priemonė krašto apsaugai. Amerika dabar gali laike 5 minučių pasakyti, kuriame pasaulio krašte priešas paleido į ją raketas ir tuoj kirsti atgal. Kad nesusektų jų priešo radarai, patruliuoją kariniai lėktuvai yra kasdien metomi iš vieno aerodromo į kitą. Niekad jie nepalieka tuščio oro - padangių. Jei vieni nusileido, tai kiti kyla. Toks budėjimas kainuoja pinigų, bet ką tai reiškia galingai Amerikai. Rusai šioje srityje yra toli pasilikę, nors ir jų kosminių spindulių radarai toli pagavę Amerikos lėktuvą liepos 1 d. šiaurės poliuje. Pagavę, jie privertė žvėriškai lakūnus kapituliuoti — lėktuvas krito į jūrą. Du lakūnai dar gyvi esą Rusijoj. Vieną vardu Palm grąžino žuvusį, o kiti trys greičiausiai prigėrė su lėktuvu.

Bal. Brazdžionis.

NAUJO METODO ELEMENTORIUS

Jau yra įprasta manyti, kad elementorių parašyti nėra sunku. Mažai kuris bepagalvoja, kiek daug reikia studijų — metodinių, vaiko psichologijos ir kt. ir kiek praktinio pedagoginio patyrimo, kad galėtum parašyti bent vidutinį elementorių. Parašyti tikrai augšto lygio elementorių reikia jau Dievo duotos dovanos.

Dėl to nenuostabu, kad geras elementorius yra didelė retenybė!

Mūsų išeiviškomis sąlygomis elementoriaus autoriui nėra beveik jokios asmeninės naudos. Tik ilgas, kruopštus ir mažai kieno tesuprantamas ir įvertinamas darbas.

Šiandien elementorių tegali parašyti tik jau neabejotinai didelis idealistas, pedagogas iš tikro pašaukimo.

Antra gi vertus mūsų istorinės reikšmės kovoje dėl lietuvybės išlaikymo geras elementorius yra bene pirmasis ir vienas svarbiausių ginklų. Jei vaikas elementorių pamils, jei pagal tą elementorių lengvai ir greit išmoks skaityti, tai yra daug pagrindo tikėti, kad jis ne varu, bet savarankiškai prieis prie knygų lentynėlės, pasakų, o vėliau ir prie Lietuvos istorijos ir geografijos — vis labiau pamėgs lietuviškąją knygą. O jei abėcėlės besimokančiam vaikui elementorius įgris, įkyrės, tai jam ir vėliau lietuvių kalba, lietuvių raštas bus nepakeliamai sunkus: taip ir plauks pasroviui arba veltui besimurkdydamas svetimajam vandeny, darysis nei svetimas, nei savas ... Ir toks užkalbintas gimtąja lietuvių kalba pajus tarsi drūską byrančią ant žaizdos ...

Niūrokame mūsų kultūriniame peisaže tikrai mus turėtų pradžiuginti šitas šviesus naujausio elementoriaus atvejis.

Prieš keliolika dienų šių eilučių autorei teko platokai išsikalbėti su naujojo elementoriaus, vardu E, autoriumi Ignu Malėnu - Malinausku. Jis šį elementorių rašė 25 metus (1925-50). Elementorius E sukurtas visiškai nauju metodu, tinkančiu ir kitoms kalboms, ypač fonetinėms. Išmokyti skaityti šiuo metodu reikia daugiausia pusės laiko, kaip garsiniu metodu. Vaikai lengvai nugali skaitymo techniką ir per tai stipriau pamėgsta knygą. Skaitymas tampa tikrai lengvu dalyku. Straipsneliai įdomūs, patrauklūs, intriguoją. Tai lengviausia priemonė išmokyti vaiką skaityti. Tik duok elementorų ir paskaityk pirmąjį skiemenį. Toliau visa padarys vaikas pats. Vaikai galima pradėti mokyti skaityti 4 metų: kai tik susidomi skaitymu.

Šį elementorių E tiek autorius Ignas Malėnas - Malinauskas, tiek jo žmona Dalia (irgi pedagogė) yra išbandę, laimėdami ypatingai gerų rezultatų Clevelando šeštadieninėj mokykloj, kurioj ponia jau seniai dirba.

Yra neatidėliotinas reikalas kuo skubiau išleisti šį elementorių. Deja, autorius ilgokai sunkiai serga ir nėra taip jau pasituris, kad galėtų jį išleisti.

Teko patirti, kad šį elementorių E išleisti imasi du kultūrininkai, nors patys ekonomiškai vargani. Žinoma, pelno neturės, o tik daug rūpesčio ir pastangų, kol šiaip taip išlaidas padengti tegalės.

Tai jau gana retas atvejis, kada idealistas ištiesia ranką idealistui, tikroms kultūrinėms vertybėms gyveniman įvesti.

Šis elementorius E yra jau 17-sis Igno Malėno - Malinausko vadovėlis.

V. R. Kralikauskienė.

Redakcijai prisiųsta

L. Dambriūnas, Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai. Išleido Juozas Kapočius Bostone 1960 m., Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė, South Boston, Mass., 160 psl. Kaina nepažymėta (parduodama po $4).

East West, October, 1960, Vol. VI, No. 28.

Skautų Aidas, 1960 m. gruodžio mėn. Nr. 12, 20 psl.

Laiškai Lietuviams, 1960 m. gruodžio mėn., Vol. XI, No. 11, 321-352 psl.

Gimtoji Kalba, 1960 m. Nr. 3(9), 45-60 psl.

Eglutė, 1960 m. gruodis, Nr. 10, 32 psl.

Šv. Pranciškaus Varpelis, 1960 m. gruodis, Nr. 12, 353-384 psl.

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

"EGLUTĖ", vienintelis mūsų mažiesiems laikraštėlis, labai gražiai leidžiamas Nekalto Prasidėjimo seselių — Imm. Cone. Convent, RFD 2, Putnam, Conn., — yra gražiausia dovana tėvų savo vaikučiams. ALR Katalikų Federacijos centro valdyba ragina visus tėvus bei vyresniuosius pasinaudoti švenčių proga ir užsakyti dovanomis gražiausią vaikučiams laikraštį "Eglutę".

DAINAVOS JAUNIMO STOVYKLOS GLOBOS KOMITETAS šiuo metu vykdo piniginį vajų. Laimėjimams leidžiamas 1961 metų Fordo automobilis. ALR Katalikų Federacijos centro valdyba prašo visus lietuvius šias Dainavos Jaunimo stovyklos vadovybės pastangas paremti savo auka. Vajų vykdo Clevelando Dainavos JS globos komitetas vadovaujamas Sim. Laniausko.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA ČIKAGOS MARQUETTE PARKE įsteigta 1959 m. spalio 17 d. evangelikų Tėviškės parapijos patalpose. Ji pavadinta Kristijono Donelaičio mokyklos vardu. Mokyklos vedėju yra buvęs Toronto šeštadieninės mokyklos ilgametis vedėjas Julius Sirka. Šiemet ji persikėlė į naujas patalpas, duotas amerikiečių. Pernai mokinių buvo 75, šiemet 135 ir vis dar auga jų skaičius.

M. BUDRIŪNO VADOVAUJAMAS "DARNOS" CHORAS po gražaus pasisekimo Augsburge, švęsdamas savo gyvavimo septynmetį, surengė koncertą Memmingene, kuris parodė, kokį vardą "Darna" turi šio miesto vokiečių visuomenėje ir kiek yra čia sukėlęs simpatijų ne tik sau, bet ir lietuvių tautai, o kartu ir kitiems baltams. Tai aiškėjo iš atsilankiusių vokiečių gausumo, iš vyr. burmistro labai šiltų žodžių, iš kitų vokiečių sveikinimų ir ypač iš labai plataus ir gražaus aprašymo dienraštyje "Memminger Zeitung", išvardinto "Ir tremtyje skamba tėvynės dainos". Ten tarp kitko sakoma:

"... Sumaniai sudėtoje eilėje nuo paprastos harmonizuotos liaudies dainos iki sudėtingos kompozicijos apsireiškė tautos seila, jausminims gyvenimas. Kaip ir daugumoje liaudies dainų, kurias yra sukūrę ūkininkų tautos, taip ir čia plastiška kalba tipizuojančiai pasakojama apie ebrnelį, balnojantį žirgą ir jojantį pas mergelę, apie mažą tinginėlį nenorintį užmigti, arba apie sakalus, skraidančius viršum tėvo dvaro. Išgertuvių ir šokio dainose, naiviose meilės dainose — vis tai atsispindi.

Latviškoje liaudies dainoje "Pūt, vėjini" juntamas gilus tėvynės ilgėjimasis. Esto M. Haermaa chorinėje kompozicijoje iš oratorijos "Kalevas ir Linda" stipriai išreiškiamas ryžtas siekti laisvės, kuri turi būti iškovojama ... Vieną lyrikos brangenybę kompozitorius Č. Sasnauskas perdirbo į gyvą ir struktūruotą chorinį veikalą — "Užmigo žemė". "Darnos" choras pateikė šį perlą su giliu jausmu ir didele išraiškos jėga. Bet ir girtuoklio apmąstymus lietuviškoj humanistiškoje dainoje "Stikliukėlis" mokėjo Budriūnas išreikšti su savo choru vitaliai ir vaizdingai ..."

"Gausiems klausytojams "Darnos" choras savo baltų chorinės muzikos vakaru suteikė didelio džiaugsmo išgyvenimą".

PAVERGTŲ TAUTŲ KONCERTE ZUERICHE, Šveicarijoje, kurį lapkričio 11 d. surengė dešimties pavergtų tautų pabėgėlių organizacijos, buvo sudainuotos trys lietuvių dainos. Dainavo iš Lvivo kilęs ukrainietis tenoras O. Nizankovski. Lietuvius organizatorių tarpe atstovavo A. Paulaitis ir J. Stasiulienė.

AUSTRALIJOS LIET. METRAŠČIO leidėjas, ALB Kr. Valdyba, kreipėsi į Australijos lietuvius, kviesdama metraštį užsiprenumeruoti ir surasti bent po 4-5 prenumeratorius, nes metraščio išleidimui trūksta lėšų. Metraščio prenumerata yra £2.10.0 kietais viršeliais ir £2 minkštais viršeliais. Perlaidas siųsti šiuo adresu: Australian Lithuanian Community, Box 4558, G.P., Sydney, N.S.W., Australia.

SYDNEJAUS ABITURIENTAMS šiemet numatoma suruošti bendrą susipažinimo bei pagerbimo pobūvį. Pobūviui suorganizuoti yra sukurtas specialus komitetas, pirmininkaujamas N. Žygėnės. Abiturientų Sydnejuje bus apie 20. Tuo tarpu komitetas jų yra surašęs 16: Šapronaitė Renata, Gilandis Aleksandras, Mironas Vytautas, Reisgytė Gražina, Kolakauskaitė Judita, Glionertaitė Rita, Skirka Vytautas, Skrinskas Sigitas, Karpytė Vida, Ramanauskaitė Dalia, Motejūnaitė Laima, Alkevičiūtė Irena, Dryžas Alis, Mikutavičius Vidas, Andriušaitė Vida ir Grosaitė, gyvenanti Auburne.

KALĖDOS PITTSBURGHE

"Dvidešimtojo Amžiaus" (Twenteeth Century Ladies Club) moterų klubas, kuriam priklauso tik turtuolės amerikietės, turėjo šiais metais gruodžio 8 d. savo kalėdinę šventę. Šventėje dalyvavo apie 300 moterų. Pittsburgho universiteto dekanė (Dean of Women) tvarkė šio pobūvio meninę dalį, į kurią įėjo tarp kitų tautybių ir lietuviai. Lietuvišką programą išpildė studentė R. Spingytė. Lietuvių kampelyje stovėjo miniatiūrinė eglutė tikrais mažyčiais šiaudinukais papuošta. Salia jos stovėjo medinis meniškai drožtas kryžius, lietuviška lėlė, keletas rankdarbių ir lietuviškų žurnalų. Tautiniais drabužiais apsivilkusi Rytė Spingytė papasakojo publikai apie lietuviškas Kalėdas, jų papročius bei senas tradicijas. Publikai prašant ji padeklamavo lietuvišką eilėraštį "Kalėdų legenda", kuri svečiam patiko. Jie sprendė, kad lietuvių kalba esanti "labai graži ir melodinga". Po to sekė vokiečių, danų, prancūzų bei amerikiečių programos. Po iškilmingų vaišių programos dalyviams buvo įteiktos dovanos ir tuomi užsibaigė diena, kuri tikrai skyrėsi nuo visų kitų dienų.

Gruodžio 4 ir 11 d.d., kaip kasmet, didžiajame Carnegie Music Hall, įvyko kalėdinė šventė, vadinama "United We Sing". Tarp 28 tautų dalyvavo ir lietuviai. Visos tautos savo kalba pagiedojo giesmę ir nešė savo tradicines dovanas prie didžiulės eglės. Lietuvišką giesmę abu sekmadienius išpildė šv. Pranciškaus Akademijos studentės visos vilkėdamos tautinius drabužius. Lietuviškus gintarus ir lėlę prie eglės nešė D. Količiūtė ir R. Spingytė. Salė, kuri talpina tūkstantį su viršum žmonių, buvo kimštinai pilna. Žmonės buvo labai patenkinti šventės iškilmingumu ir gera nuotaika matėsi visų veiduose.

Gruodžio 10 d. 2 val. p.p. Pittsburgho universitetas subruzdo pasipuošti Kalėdoms. Visi tautiniai kambariai puošėsi pagal savo tradicijas. Žinoma — taip pat ir mūsų lietuviškas kambarys neatsiliko. Kampe stovėjo gražiai nuaugusi liekna eglė, kurią puošė trys darbščios lietuvės — Bronė Pivoriūnienė, Nellie Evans ir R. Spingytė. Šviesiais šiaudinukais nukabintas ir papuoštas medis atrodė lyg iš pasakų šalies ... Stirnelės, paukšteliai, angeliukai, žvaigždės, snaigės, kryžiai ir varpeliai — viskas iš šiaudų padaryta taip nuostabiai derinosi su medžiu ir traukė praeivio dėmesį nenoromis. Niekur pasaulyje nerasi tokios eglutės kaip lietuviškai papuošta. Kiek gražių komplimentų mūsų eglei skyrė svetimtaučiai! Ji buvo fotografų apsupta ir televizijos stoties Channell 2 televizuojama ir per kultūrinę programą gruodžio 12 d. parodyta. Vėliau didžiojoje universiteto salėje buvo svečiams vaišės, kurias paruošė "Quo Vadis" studentų grupė. **Rytė L. Spingytė.**

J. J. KRAŠEVSKIO MUZĖJUS įkurtas Drezdene, to rašytojo name. Jis ir pavadintas "Kraszewski-Haus". Vienas iš žymiausių šio muzėjaus eksponatų yra ten parašytos "Stara basn" rankraštis. Yra taip pat kitų rašytojų palaikų, o taip pat ji lankiusių žymiųjų lenkų dokumentų. O jis ten buvo daugelio lankytas, ypač pabėgėlių iš Rusijos bei emigrantų. Tarp kitų ji lankė ir Niemcewicz, ir Mickiewicz, ir Slowacki.

"Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės 1529 metų statutas", tai vadinamas pirmasis Lietuvos statutas, paruoštas velionies prof. K. Jablonskio, išleistas Gudų mokslų akademijos. Iki šiol šio statuto tekstas buvo spausdintas gent keliuose teisinių dokumentų rinkiniuose (Dzialynskio, Jireček, Vladimirskio-Budanovo), bet kritiškos laidos nebuvo. Dabartinė laida esanti paruošta pagal tris išlikusius rankraščius, saugomus Saltykovo-Ščedrino bibliotekoje Leningrade, Varšuvos ir Kurniko bibliotekose.

Lietuvių-anglų kalbos žodyną 15.000 tiražu išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla Vilniuje. Jis turi 511 pusl., apie 27.000 žodžių. Žodyną sudarė anglų kalbos dėstytojai B. Svecevičius ir B. Pesarskas. Redagavo I. Karsavinaitė ir D. Šlaposberskis. Žodynas skiriamas pirmoje eilėje vidurinėms ir augštosioms mokykloms. Vilniaus "Tiesoje" užsiminta, kad studijuojančių anglų kalbą skaičius vis augas. **E.**

Knyga apie lietuvių liaudies audinius. Valstybinėje leidykloje Vilniuje ką tik išėjo E. Čepelytės knyga "Ausk, sesele, drobeles". Knyga skirta lietuvių liaudies menui, ypač lietuviškiems audiniams. Aprašomi Lietuvoje dažniausiai naudojami audimo būdai. Leidinyje daugiau kaip 360 iliustracijų. Autorės itkslas esąs atgaivinti gražias audimo tradicijas ir jas išpopularinti.

Nors "Lietuvos TSR Rašytojų sąjunga" yra nuolatinėje ir griežtoje sovietinių bei partinių organų priežiūroje, nariai partiečiai joje sudaro dar atskirą organizmą ir turi savą vadovybę, kurią ir galima pavadinti tikrąja sąjungos vadovybe. Gruodžio 6 d. Vilniuje įvyko "pirminės partijos organizacijos" sąjungoje ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas, kuriame išrinktas toks organizacinis biuras: sekretorius M. Sluckis, pavaduotojai K. Ambrasas ir J. Chlivickis, nariai J. Baltušis ir Vl. Mozoriūnas. Reikia pastebėti, kad Rašytojų sąjungoje yra ir narių nekomunistų. Bet jų svoris, nežiūrint jų skaičiaus, mažas. Lemtingąją valią sąjungoje reiškia tik komunistai partiečiai. **E.**

ED MASIOKAS TELEVISION SERVICE
Skambinkite nuo 7 val. ryto iki 11 val. v.
Patarnavimas tą pačią dieną visame Toronte ir apylinkėse.
TAISOMI visų rūšių TELEVIZIJOS aparatai, HI. FI., Radijo patefonai.
25% nuolaida naujoms apšvietimo lempoms (Picture Tubes)
Dalys garantuojamos 6 mėnesiams.
3604 DUFFERIN ST. Darbas garantuotas. Telefonas ME. 5-5210

Lake Simcoe
kuro alyvos ir burnerių aptarnavimas
Toronte Lietuviškai kalbantieji kreipkite
Betty Vaitiekūnas WA 7-6181

MOHAWK Furniture Ltd.
2446-8 DANFORTH AVE. • Tel. OX. 9-4444, OX. 9-4224.
LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ
★ Pilnas namų apstatymas baldais,
★ Elektros reikmenys,
★ Šaldytuvai,
★ Virimo pečiai,
★ Skalbimo mašinos,
★ Vaikų baldai,
★ Įvairūs kilimai ir kitkas.
Mainome senus naudotus baldus ir matracus, įvertindami juos augšta kaina.
DUODAME DIDELES NUOLAIDAS PERKANT NAUJUS.

Mann & Martel Ltd.

REALTORS

2336 Bloor St. W. • Tel. RO. 2-8255

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 12 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską, kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Roncesvalles - High Park
$2.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas su dviem garažais, vandeniu alyva apšildomas, 2 virtuvės. Tik keli namai nuo Roncesvalles. Viena atdara skola balansui. Tikrai geras pirkinys. Pilna kaina $15.900.

Swansea
4-tas namas nuo Bloor
$17.800 pilna kaina, $5.000 įmokėti, 6 kamb., atskiras mūrinis namas su garažu ir sandėliukų šalia, alyva apšildomas, dar vienas kambarys yra rūsyje su maža virtuvėle ir vonia su tualetu. Viena atvira skola balansui 10 metų.

Indian Rd. Cres.
Originalus dupleksas
$2.000 įmokėti, 11 kambarių dupleksas, 5 kamb. pirmame augšte ir 6 kamb. antrame augšte. Vandeniu alyva apšildomas. Du atskiri pečiai, vienas beveik naujas. Atskiri rūsiai kiekvienam butui su skalbykla. Didelis kiemas, tuojau galima užimti. Pilna kaina $21.500.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, naujas alyvos pečius, vieta garažui. Dideli ir gražūs nepereinami kambariai. Galimybė dar padaryti vieną kambarį pirmam augšte. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Roncesvalles - Wright
$3.500 įmokėti, 8 didelių kambarių, gero mūro atskiras namas su vieta garažui. Vandeniu alyva apšildomas, nepereinami kambariai. Arti susisiekimo ir krautuvių. 3 moderniškos virtuvės. Geras morgičius.

Eglinton - Bathurst
$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūro namas, vandeniu alyva apšildomas, garažas, 2 modernios virtuvės. Pilnai užbaigtas rūsys. Visai arti Eglinton g-vės. Tuojau galima užimti.

Oakwood - St. Clair
$5.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūro namas su garažu, vandeniu alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės. Viena skola balansui 10 metų, lengvi mokėjimai.

Bloor - Jane
$10.000 įmokėti, 8 didelių kambarių per 2 augštus, mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir šildomu garažu, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis sklypas, arti visko. Geros sąlygos.

Islington - Bloor
$13.900 pilna kaina, 6 moderniški kambariai, gerų plytų bangalas, didelis sklypas, tik $1.500 įmokėti. Morgičius iš 5½%.

Jane - Bloor
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis, kvadartinio plano, 7 didelių kambarių namas. 2 moderniškos virtuvės, vandeniu šildomas. Neaugšta kaina, vienas atskiras morgičius 10 metų.

High Park Ave. - Bloor
7 kambariai — vienas morgičius
$3.000 įmokėti, mūrinis naujai išremontuotas namas, netoli Bloor gatvės. Labai didelė virtuvė, vandeniu alyva šildomas. Pilna kaina $16.500.

Quebec Ave.
7 kambariai — vienas morgičius
$1.900 įmokėti, atskiras, rupių plytų namas su 4 kambariais pirmame augšte. 2 virtuvės, naujas vandeniu alyva šildymas, labai platus įvažiavimas, 160 pėdų sklypas.

Baby Point Rd.
Atskiras — 6 kambariai
$3.000 įmokėti, mūrinis labai gerame stovyje namas su dviem virtuvėm, alyva šildomas. Privatus įvažiavimas. Pilna kaina $16.500.

The Kingsway
$2.900 įmokėti, vienas morgičius 10 metų, atskiras mūrinis 6 kambarių namas, 10 metų senumo, su privačiu įvažiavimu ir mūriniu garažu. Puikus medeliais apsodintas kiemas, labai gražiame vakarų Toronto rajone.

High Park - Roncesvalles
9 kambariai — 3 virtuvės
$16.900 pilna kaina, atsk. mūrinis, šviesių plytų namas, nepereinami kambariai, visur dažyta ir labai erdvus. Vandeniu šildomas su alyva, netoli parko, augštos pajamos.

Bungalow — Swansea rajone
$15.500 pilna kaina, 5 kambariai su pilnai įrengtu kambariu rūsyje. Mūrinis su privačiu įvažiavimu ir garažu. Netoli susisiekimo South Kingsway gatvėje.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. RO. 2-8255
Namų telef. LE. 6-1410

S. KĖKŠTAS
2336 BLOOR ST. W.
Įstaigos tel. RO. 2-8255
Namų tel. BE. 3-1372

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
VISŲ RŪŠIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.
507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

PLUMBING and HEATING

J. Lisauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymą alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191

EXTRA REALTY LTD.

1043 BLOOR ST. W. Tel. LE. 4-9211

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS NAMŲ, FARMŲ, ŽEMĖS SKLYPŲ, APARTAMENTŲ IR BIZNIŲ. DUODAMOS 5% PASKOLOS PERKANTIEMS NAMUS. ĮVAIRIAIS REIKALAIS KREIPKITĖS Į ŠIUOS MŪSŲ AGENTUS:

Indian Rd. - Humberside
$2.500 įmokėti, 9 kambarių mūro, pirmame augšte 4 kambariai, 3 modern. virt., garažas. Kaina $15.000.

Durie - Colbeck
$4.000 įmokėti, 6 kamb., atskiras, gražių plytų, 2 virtuvės, garažas. Kaina $16.900, balansas vienas morgičius 10 metų atdaras.

Roncesvalles - Galley
$3.000 įmokėti, 8 kamb., mūro, 2 mod. virtuvės, 2 garažai, prie geriausio susisiekimo ir apsipirkimo. Kaina $16.000. Balansui viena skola 10 metų atdara.

High Park - Clendenen
$1.000 įmokėti, atskiras, mūro, kvadr. planas, 7 kambarių, 2 mod. virtuvės, garažas. Namas išmokėtas. Kaina $15.900.

Jane - Humbercrest Blvd.
$2.000 įmokėti, 7 kamb, rauplėtų plytų, atskiras, 2 virtuvės, galima nuomoti. Garažas, šoninis privatus įvažiavimas. Sklypas 196 ilgio. Skubus pardavimas. Kaina $17.500.

Bloor - Glendenwynne
$7.000 įmokėti, 8 kamb., mūro, atskiras, 2 virtuvės, 2 vonios, gražus namas. Prašoma kaina $23.000. 10 metų senumo namas, jokių remontų nereikia.

Yonge - Eglinton
$5.000 įmokėti, rusvų rauplėtų plytų, 7 kamb., atskiras, labai gražiai atrodo iš lauko ir vidaus, baigtas recreation kambarys, alyva vand. apšildomas. Gražioj vietoj, garažas, šoninis įvažiavimas. Skubus pardavimas, naudokitės proga. Buvo kaina $21.000, dabar parduodamas už $17.800.

Dabar geras laikas pirkti žemės: vasarojimui — poilsio vietovėms, ūkininkavimui, investacijoms, statyboms, biznių — gazolino stotims, moteliams, pramonei—įmonėms, fabrikams ar kitam pelningam bei vertingam tikslui.

200 x 200 pėdų sklypas 2 kelių sankryžoje gazolino stočiai prie Minesing, Ont. Pilna kaina tik $1.500.

11 kambarių mūrinis namas, reikalingas remonto, pastatas padargams ir pamatai daržinei — tvartams su 4 akrais žemės. Tinkamas jaukščių ūkiui. Nuosavybė yra 2 myl. nuo Victoria Harbour - Georgian Bay. Prašo $3.800.

65 akrai žemės, 3 kamb.vasarnamis, 1500 pėdų ant Nottawasaga upės kranto, maždaug 8 mylios į pietų rytus nuo Springhurst Beach. Puiki ir reta vieta vasarojimui, gera investacija. Kelias bus asfaltuotas, taip pat yra elektra, telefonas ir nat. gazo linija. Nuosavybė verta $6.500.

123 akrų ūkis su pastatais arti 27 kelio, Barrie, Ont. Tinka norinčiam pradėti ūkininkauti. Kaina $16.000.

250 akrų dirbamos žemės, tvartai ir daržinės, abiejose pusėse Nottawasaga upės turi 2 kelius, 5 mylios nuo Wasaga Beach. Nepamainoma vietovė ūkininkavimui, vasarojimui, žvejojimui. Vienos šeimos nuosavybė virš 100 metų. Savininkai tikisi gaut $20.000.

30 akrų prie 27 kelio, tik 12 mylių į šiaurę nuo Toronto miesto ribų. Gyvenamas namas 6 kamb. ir daržinė - tvartai. 3000 pėdų nuo miestelio vandentiekio, kitoje pusėje statomas shopping centras. Pirmaklasė investacija, tinkama statybai. Senas amžius verčia parduoti tik už $22.500.

40 akrų statybinės žemės prie Beamsville, Ont. ir Queen Elizabeth plento. Kanalizacija ir vandentiekis prie vietos, planas statybai dalyti į sklypus laukia patvirtinimo. Savininkai turi kitus interesus, parduoda už $35.000.

100 akrų ūkis, pastatai gerame stovyje, 10 mylių į šiaurės vakarus nuo Toronto ribų. Du keliai, galima dalyti į 10 akrų ir mažesnius sklypus, Savininko nustatyta kaina $40.000.

98 akrai, kampinis ūkis, į k 7 mylios į šiaurę nuo Maltono aerodromo. Upelis teka per žemę, arti mokykla. Parduoda už $60.000, ⅓ pigiau vertės.

150 akrų, didžiulis 12 kamb. gyvenamas namas, pastatytas iš Anglijos atvežtų plytų, brangus vidaus įrengimas. Ūkis randasi šiaurės rytuose nuo Bramptono, arti statomo Bramalea miesto. Ateinantį pavasarį pro ūkį pravedamas vandentiekis. Žemės kaina kaimynystėje $1.000 už akrą, parduoda gi už $115.000.

Augščau duodamos nuosavybės esti tik maža dalis turimų pardavimui, todėl visais žemių pirkimais bei pardavimais kreipkitės žemiau duodamu adresu:

J. KUDABA
Namų tel. RU. 3-2105

ST. DARGIS
Telefonai: bus. LE. 4-9211, res. RO. 6-9683

Kreipkitės visais reikalais į EXTRA REALTY LTD. Čia rasite ekstra sąžiningą patarnavimą.

Visų veiksnių konferencija

(Atkelta iš 1 pusl.)

metu nėra įmanoma. Maksimum mes suprantame — atstatyti politinę vienybę. Tai konstatavę, mes siūlėme siekti nors minimumo tos vienybės ir būtent:

Šiais 1960 metais sukako 20 metų nuo Lietuvos okupacijos. Lietuvoj okupantas stengėsi sudaryti įspūdžio, kad lietuvių tauta yra labai laiminga šioj būklėj ir savo šokiais ir dainomis reiškia padėką Maskvai už "globą", ir svarbiausia — siekia patvirtinti dar kartą, kad lietuvių tauta savanoriškai prisijungusi prie Rusijos ir yra atsisakiusi nuo kokios nors laisvės ir nepriklausomo gyvenimo. Maskva pasirūpino išleisti ir visame pasauly išplatinti atitinkamos literatūros, svetimomis kalbomis pačių lietuvių parašytos (Šumausko ir kt.).

Atrodo, kad mūsų veiksniai ir bendrai visa išeivija, kuri gali laisvai ir nevaržomai pasakyti tikrą ir nefalsifikuotą nusistatymą ir Lietuvos okupacijos reikalu, galėjo ir privalėjo tarti savo žodį tiek dėl pačios okupacijos, tiek dėl tautos dabartinės padėties nenormalumų, tiek ir dėl lietuvių tautos ateities.

O tai būtų kartu ir lietuviškos vienybės visoj tremty manifestacija visais pagrindiniais lietuviškais reikalais, o gal net ir užuomazga tolimesnės organinės vienybės.

Taip suprasdami, mes ir pasiūlėme Niujorke — jei jau negalime šiuo metu pasiekti visko, tai vykdykime nors tiek, kiek galima ir kas yra priimtina visiems. O tas minimumas būtų toks: šaukime šiais metais Lietuvių Konferenciją, susėskime visi prie vieno stalo, pasvarstykime savo reikalus ir išleiskime deklaraciją, kurią skaitys tauta okupacijoj, lietuviškoj išeivija, mūsų draugai ir mūsų priešai.

Aptarus visą eilę dalykų ir detalių, Niujorke buvo prieita: 1. Tokia konferencija yra reikalinga, 2. Tokią konferenciją gali šaukti tik PLB Valdyba, 3. Tokioj konferencijoj turėtų dalyvauti: Diplomatinė Tarnyba, VLIKas, ALTas, LN Talka, politinės grupės, didžiosios organizacijos, spauda, jaunimo organizacijos, pavieniai asmenys (Vasario 16 d. akto signatarai, vyskupai, etc.) ir PLB. Laikas ir vieta palikta spręsti PLB Valdybai, dar susitarus su kitais veiksniais. Vieta — Vašingtonas arba Torontas. Tarp kitko buvo stipriai akcentuota, kad būtų susitarta ir su Diplomatais ir su ALTu.

Su ALTo Vykdomuoju Komitetu buvo tartasi liepos mėn. 5 d. Čikagoje, su p. J. Kajecku, Lietuvos atstovu Amerikai, liepos mėn. 6 d. Vašingtone.

ALTas pasisakė neigiamai. Dalyvauti tokioj konferencijoj jie nemato reikalo; nors tokios konferencijos reikalą ir pripažista, bet joje turėtų dalyvauti tik politinių grupių žmonės.

P. J. Kajeckas žiūri "palankiai ir laiko, kad būtų naudinga, jei šiais metais laisvųjų lietuvių vardu, būtų padaryta deklaracija, ar išleistas manifestas, nukreiptas prieš Lietuvos okupaciją". Ir čia pat pasižadėjo susisiekti su Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefu ir su kitais Lietuvos pasiuntiniais.

ALTui pasisakius neigiamai, liepos mėn. 5 d. dar kartą buvo kreiptasi jau raštu, prašant dar kartą persvarstyti konferencijos reikalą, ypač kad visi kiti sutiko su konferencijos mintimi ir sutiko joje dalyvauti (raštas liepos mėn. 12 d.).

ALTas raštu liepos mėn. 25 d. pranešė, kad pasilieka prie savo ankstesnio nusistatymo, t.y. konferencijoj nedalyvaus, nes "rengimo metodai nepriimtini".

Diplomatai — akivaizdoje AL To atsakymo — suabejojo tokios konferencijos naudingumu, nes mano, kad, nedalyvaujant Amerikos senoms organizacijoms ir jų centrui ALTui, nebūtų demonstruojama lietuviška vienybė, ir skilimas gali būti tig pagilintas.

Dar kartą buvo pranešta VLIKo pirmininkui, kad ALTas dalyvauti atsisako, ir paklausta, ar tokiu atveju VLIKas su savo grupėmis sutiktų dalyvauti be ALTo. VLIKo praplėstas Prezidiumas po savo posėdžio pranešė, kad tokiai padėčiai esant jie irgi atsisako ir pataria konferencijos nešaukti.

LN Talkos ir Frontininkų Bičiulių nebuvo antrą kartą atsiklausta, nes jie buvo tvirtai ir be jokių rezervų pasisakę už konferenciją.

Tokios padėties akivaizdoj konferenciją, kuri turėjo būti sušaukta Toronte (nuo Vašingtono p. Kajeckas atsisakė) lapkričio mėn. 26-27 d.d. ir kuriai net ir patalpos buvo parūpintos, teko atšaukti.

Tai nebuvo pasiekta net ir vienybės minimumo.

Kartu nebuvo įvykdyta ir lietuviškos išeivijos vieningas pasisakymas dėl Lietuvos 20 metų okupacijos, nebuvo atlikti ir kiti reikalai, kurie būtų savaime plaukę iš tokios konferencijos. Liko spraga šiuo metu visame mūsų gyvenime.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba.

Toronto, 1960 m. lapkričio mėn.

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

CYO lygos rungtynėse Aušra Midget nugalėjo Corpus Christi 46:4. Žaidė: I. Romanovaitė 22, M. Romanovaitė, R. Bilkytė 10, D. Klimaitė 10, G. Dubininkaitė 4, T. Dubininkaitė, J. Čeponkutė.

Church lygos rungtynėse Aušra Bantam nugalėjo Kimbourne 30:21. Žaidė: E. Ramanauskas 20, P. Genys 8, A. Puzeris 2, R. Danaitis, R. Tamulionis, A. Kryžanauskas, K. Dilkus. Aušra Inter. nugalėjo St. Chrsi. 53:26. Žaidė: R. Burdulis 26, D. Laurinavičius 1, D. McGee 13, I. Jurcevičius 5, J. Bukšaitis 2, R. Strimaitis 6, V. Rušas, E. Butvydas.

Draugiškose rungtynėse Aušra M. nugalėjo Trinity Recreation Centro Midget komandą 53:28. Žaidė: G. Skrinskas 7, R. Grigas 19, A. Šlekys 8, A. Sapijonis 13, V. Ruseckas 4, A. Steponaitis 2.

Šį ketvirtadienį, 8 val. vak., mūsų salėje draugiškos rungtynės su Hamiltono Kovo jauniais.

KOVO ŽINIOS

Sveikiname mūsų klubo narius: St. Navicką, laimėjusį 3-čią vietą ir Z. Stanaitį 5-tą vietą gruodžio 17-18 d.d. Clevelande vykusiame dešimties geriausių Š. Amerikos lietuvių stalo tenisininkų turnyre.

Kovo jaunių krepšininkų, dalyvaujančių katalikiškų parapijų pirmenybėse, artimiausios rungtynės bus sausio 8 d. 1 val. p.p. su šv. Patriko komanda ir sausio 15 d. 3 val. p.p. žaidžiama prieš Baziliką. Visos rungtynės vyksta vysk. Ryan vardo gimnazijos patalpose. Krepšinio mėgėjai prašomi atvykti į rungtynes ir paremti mūsų sportininkus.

Valdyba jau pradėjo parengiamuosius darbus Kanados lietuvių pirmenybių pravedimui. Numatoma, kad sausio 28-29 d.d. į Hamiltoną suplauks apie 250 sportininkų. **K. B.**

Tokio. — Japonijos karo laivynas yra galingiausias Azijoje — 455 vienetai, 119.205 tonų.

Varšuva. — Lenkijos švietimo ministerija patvarkė, kad Fordo ar Rockefellerio fondai stipendiatus galės parinkti tik iš ministerijos pasiūlytų kandidatų.

Kas naujo Kanadoje?

(Atkelta iš 1 psl.)

versitetams padidinti prašo Kanados Universitetų Fondas. Jo pirmininkas kun. H. Legare, Otavos un-to rektorius, įteikė min. pirm. Diefenbakeriui prašymą: padidinti paramą dviem trečdaliais ir vietoje $1.50 mokėti $2.50 nuo kiekvieno provincijos gyventojo ir tuo sudaryti arti $44 mil. metinę paramą; mokėti universitetams po $500 už kiekvieną studentą, baigiantį universitetą; duoti metinę paramą valstybinei tyrimų tarybai — National Research Council — $5-8 mil. gamtos mokslų institucijoms išlaikyti ir tiek pat humanistinių mokslų įstaigoms per kultūros tarybą; pakeisti statybos įstatymą, kad universitetams būtų leista pasinaudoti Central Mortgage and Housing Corporation ilgalaikėm 30 metų paskolom, kurios būtų panaudotos studentų namams statyti. Studentų skaičius esą sparčiai auga ir 1967 m., numatoma, pasieks 186.500. Tai pareikalaus naujų 6000 profesorių. Federacinės paramos padidinimas esąs būtinas.

•

Pajamų mokesčius turės mokėti huteritai — tikybinė sekta Albertos prov. Ikišiol ji buvo laikoma labdaringa organizacija, ir mokesčių nemokėjo. Pajamų min. G. Nowlan paskelbė, kad vyriausybė pakeitė savo nusistatymą ir nuo šiol huteritų kolektyvinius ūkius laikys verslo įmonėmis.

Sumažinti mokesčius įmonėms 5% žiemos metu, kai padidėja nedarbas, siūlo Ontario parlamento narys J. H. White. Esą tuo būdu sumažėtų gamybos išlaidos ir paskatintų darbą.

•

Kanados vėliavos įvedimu rūpinasi speciali organizacija, kuri vėl pagyvino savo veiklą. Pastaruoju metu ji išsiuntinėjo raštą visiem parlamento atstovam, prašydama imtis žygių, kad būtų priimta valstybinė vėliava: raudonabalta su klevo lapu vidury. Visa eilė atstovų šį reikalą jau yra įrašę parlamento darbotvarkėn.

•

Žibalo šaltiniai rasti arktikos salose. Jie gana dideli, tik dar nežinia ar jie pastovūs. Jei pasirodys pastovūs, Kanada taps didžiausia žibalo tiekėja visoj Š. Amerikoj. Sunkumų sudarys transportas, bet jis bus įmanomas. Pradėjus išnaudoti tuos šaltinius, palengvėtų Britanijos pozicija, nes nuo arktikos salų Britanijon tėra 3.000 mylių, o iš Vid. Rytų, pagrindinio žibalo tiekėjo, 8.000 mylių.

•

Pabėgęs pas sovietus kareivis J. Strobl, 19 m., buvo jų sugrąžintas kanadiečių daliniui V. Vokietijoj. Jis yra vokietis, imigravęs Kanadon, kur Saskatchewan provincijoje, tebegyvena jo motina. Į sovietinę zoną jis nuvyko lapkričio mėn. Nežinia, nei kodėl jis ten buvo nuvykęs, nei kodėl sovietai grąžino atgal. Anksčiau pabėgę kanadiečiai kareiviai R. B. T. Cross ir G. Bouchard tebėra pas sovietus.

•

Imigracijos biuras yra įsteigtas nauj. ateiviams Kingstone, Ont., 162 Wellington S.t Jis teikia informacijas visais rūpimais klausimais.

OTTAWA, Ont.

VAIKŲ EGLUTĖ, įvykusi gruodžio 18 d. arkiv. rūmų salėje, praėjo su dideliu asisekimu. Vaikų prisirinko apie 30. Programą išpildė šeštadieninės mokyklos mokiniai, kuriai vadovauja švietimo vadovas inž. J. V. Danys. Buvo suvaidinta dr. Marijos Ramūnienės veikalėlis "Lietuviškos Kalėdos". Vaidino šie mokiniai: Alys Makarevičius, Teresė Ramūnaitė, Rūta Danytė, Milda Danytė, Ligija Tchorznickaitė, Mykolas Ramūnas, Raimundas Zabulionis, Arūnas Pleškaitis, Violeta ir Raimundas Tchorznickai. Kalėdų giesmes agordeonu grojo Rūta Danytė. Ji taip pat nupiešė programų viršelius. Po programos buvo visiems bendra arbatėlė, kuriai daugiausiais pasidarbavo ponios Dauniene ir A. Šimanskienė.

OTAVOS KATALIKŲ UNIVERSITETUI 20-ties metų laikotarpyje numatoma pastatyti 20 naujų pastatų, kurių tarpe 350 lovų kliniką ir sporto stadijoną. Sekančiais metais bus pastatyti nauji medicinos ir teisės fakulteto rūmai. Visas universiteto miestas apims 54 akrus miesto centre. Manoma, kad studentų skaičius 1965 m. pakils iki 5.000. Universitetui vadovauja vienuoliai tėvai oblatai.

VINCENT VAN GOGH (1853-1895) vieno iš žymiausių olandų dailininkų paveikslai buvo išstatyti Otavos meno galerijoje, viso 79 paveikslai ir 80 škicų. Apie 62.000 žmonių atsilankė pažiūrėti meno kūrinių. Kaip žinoma, Van Gogh nusišovė prieš 70 metų, bekovodamas su protine liga.

Pp. ZABULIONIŲ KEPYKLA, kurią atidarė vos prieš dvi savaites, gerokai nukentėjo nuo gaisro. Manoma, kad gaisro priežastimi buvo seni elektros laidai rūsyje. **Kor.**

Lietuvių šeima atvyko Amerikon

Per Maskvą ir Briuselį Niujorkan atskrido Joseph M. Marshall - Mašalaitis su žmona Paulina, dukra Aldona Simanavičiene, šios vyru Pranu Simanavičiu ir 3 metų dukrele. Išskyrus Pr. Simanavičių su dukrele, visi yra JAV piliečiai. J. Mašalaitis buvo atvykęs Lietuvon 1920 m. vyriausybės kviečiamas kaip aviacijos specialistas ir ramiai gyveno Kaune iki 1945 m., kai buvo bolševikų suimtas su visa šeima. Seniesiems Mašalaičiams buvo paskirta 25 m. kalėjimo, o dukteriai su žentu — 10 metų. Pastaruoju metu jie gyveno Kazachstane. J. Mašalaitis yra gimęs Utica, N.Y.

Lake Simcoe
kuro alyvos ir burnerių aptarnavimas
Toronte, Lietuviškai kalbantieji klauskite
Betty Voitiekūnas WA 2-6181

R. CHOLKAN
REAL ESTATE LIMITED
REALTORS

527 Bloor St. W. Tel. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant betkokį nekilnojamą turtą, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą.
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, įvairaus dydžio apartamentų, biznių, farmų sklypų etc.
Sąžiningas ir skubus patarnavimas.
Geriausias morgičių gavimas bei sudarymas visame Toronte.

DUNDAS - BLOOR
$1.000 įmokėti tiktai už 8 kambarių mūrinį namą, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, naujas šildymas, aliuminiaus langai ir durys, garažas, ilgos išsimokėjimo sąlygos.

BLOOR - QUEBEC AVE.
$1.500 įmokėti, 8 kambarių atskiras mūrinis namas, ultra moderni virtuvė, alyvos šildymas, namas be skolų, neaugšta kaina.

BABY POINT - JANE
$3.500 įmokėti tiktai, 8 kambarių per du augštus, atskiras, mūrinis namas, 2 virtuvės, vandens alyva šildymas, kvadratinis planas, garažas su privačiu įvažiavimu. Labai žema kaina.

RONCESVALLES - INDIAN RD.
$4.500 įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas, tame puikiame nuomavimo rajone, 3 virtuvės, 2 vonios, kvadratinis planas, alyvos šildymas, gražus didelis kiemas, arti krautuvių bei susisiekimo. Vienas morgičius 10-čiai metų.

HIGH PARK - RONCESVALLES
$5.000 įmokėti, 10 kambarių per du augštus, atskiras namas, 2 modernios virtuvės, naujas vandens alyvos šildymas, garažas su plačiu įvažiavimu, idealus dviem šeimom.

HIGH PARK
$5.000 įmokėti tiktai už poros metų senumo 17 kambarių dupleksą, su butu rūsyje, vandens alyvos šildymas, dvigubas mūrinis garažas, viskas išnuomota.

SWANSEA
$6.500 įmokėti už maždaug 6 metų senumo, puikų 5 kambarių bungalą. Pusiau baigtas recreation kambarys rūsyje, galimybės įrengti butą rūsyje, alyvos šildymas, aliuminiaus langai bei durys, garažas su privačiu įvažiavimu. Graži vieta, šeimininkas pirko bizį.

SWANSEA
$8.000 įmokėti tiktai už vieną iš gražiausių namų tame rajone, 7 didžiuliai, kambariai, atskiras, mūrinis, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, didžiulis gražus recreation kambarys su baru, dar vienas ekstra kambarys rūsyje, dvigubas garažas su dvigubu plačiu privačiu įvažiavimu, balkonas virš garažo.

HIGH PARK AVE. - BLOOR
$2.000 įmokėti, viena atvira skola balansui. Atskiras, gero mūro, aštuonių kambarių namas. Dvi ultra modernios virtuvės. Prašoma kaina $16.900. Turi būti skubiai parduotas.

SKUBIAI TURI BŪTI PARDUOTAS
$5.000 įmokėti, High Parko rajone, arti Annette gatvės. Labai gražus atskiras namas. Dideli septyni kambariai, vandeniu alyva šildomas. Dvi vonios. Prašoma kaina $21.500.

LABAI RETA PROGA
$5.000 įmokėti, High Parko rajone, arti susisiekimo, naujas trijų butų pastatas. Du butai po 6 kambarius ir vienas butas 5 kambarių. $4.400 metinių pajamų. Retai pasitaikantis pirkinys su žemu įmokėjimu, už maždaug $3.000-4.000 žemiau rinkos kainos.

OSSINGTON - BLOOR
$5.000 įmokėti, visai arti Bloor gatvės, puikus vienos šeimos namas - bungalow. Vandens alyvos šildymas. Garažas ir privatus įvažiavimas. Viena skola balansui 10-čiai metų.

BLOOR - JANE
$6.000 įmokėti, retai pasitaikantis aštuonių kambarių per du augštus namas. Vandens alyvos šildymas. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Nėra skolų. Balansui viena skola 10 metų.

BLOOR - PALMERSTON BLVD.
$6.000 įmokėti, viena atvira skola balansui 15-kai metų. Vienuolika labai gražių ir didelių kambarių namas Palmerston Boulevard gatvėje arti Bloor gatvės. Vandens alyvos šildymas. 3 vonios. Labai geras pajamų namas.

BLOOR - DOVERCOURT
$15.000 įmokėti už 15 butų apartmentinį pastatą. Visi butai išnuomoti ir viso metinių pajamų virš $16.000. Labai geras pinigų investavimas.

Be to, mes turime pardavimui didelį pasirinkimą įvairaus dydžio apartmentinių pastatų įvairiuose miesto rajonuose. Dėl smulkesnių informacijų prašau skambinti:

P. KERBERIS
Darbo telefonas LE. 2-4404
Namų telefonas LE. 5-1584

J. RUKŠA
LE. 2-4404
Namų telefonas LE. 6-9165

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMAI.

PORT ARTHUR - FORT WILLIAM, Ont.

APYLINKĖS VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS įvyko gruodžio 11 d. Buvo padarytas pranešimas visų metų veiklos ir išrinkta nauja valdyba ir revizijos komisija. Susirinkiman atsilankė nemažas skaičius narių, įnešdami daug naujų sumanymų. Jis praėjo darniai, gražiai ir užbaigtas kavute.

MŪSŲ APYLINKĖ APLANKĖ NETIKĖTA MIRTIS — staigiai širdies priepuoliu mirė Aleksandra Ritilytė, kilimo nuo Mažeikių. Palaidota šv. Andriaus parapijos kapinėse. Laidotuvėmis pasirūpino vietiniai lietuvia užpirkdami šv. Mišias ir palydėdam į kapines.

Jei kas žinotų jos giminių adresą, prašytume pranešti jiems apie jos mirtį arba pranešti jų adresą apylinkės valdybai.

RIEŠKIAME UŽUOJAUTĄ Albinui Andriušiui dėl jo brolio Vaclovo staigios mirties.

P. ERSLOVAS APLANKĖ visus Ontario Hispital esančius lietuvius, kurių yra 6, ir apylinkės vardu įteikė jiems dovanėlių švenčių proga.

LEONO BRUŽO šeima neseniai susilaukė sūnaus. Sveikiname laiminguosius tėvus.

P. SIMONAITIS ATIDARĖ MAISTO parduotuvž Fort William, Ont., Valey St. 601, tel. MA. 2-6369. Tautiečius prašome palaikyti savuosius.

P. KAMINSKAI, kurie prieš pusantrų metų persikėlė gyventi į N. Zelandiją, atsiuntė aKlėdų proga sveikinimus visiems apylinkės lietuviams.

PORT ARTHUR - FORT WILLIAM APYLINKĖS VALDYBOS VARDU sveikiname šv. Kalėdų ir N. Metų proga mūsų kempių atstovus ir visus plačioj apylinkėj esančius lietuvius.

L. R.

Otava. — Liberalų partijos suvažiavimas įvyks sausio 9-11 d.d. Otavoje.

Otava. — Nova Scotia banko skyriui Havanoje likvidavusis — visas vertybes pervedus Kūbos valstybiniam bankui, Kūboje kanadiško banko jokio nebeliko, nes Royal Bank of Canada jau anksčiau buvo nacionalizuotas.

A. J. MORKIS

Real Estate & Mortgage Broker

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450

Namų telefonas BE. 3-5996

MIELIEMS TAUTIEČIAMS NUOSIRDŽIAI LINKIME KUO LAIMINGIAUSIŲ 1961 METŲ!

Tegu finansinės sąlygos ir pasiryžimas kuo daugiausia padėda tapti ekonominiai nepriklausomais, įsigyjant biznius — krautuves, vasarvietes, žemės ūkius bei namus. Mums bus malonu, kaip ir praeituose metuose visiems savo tautiečiams, kurie tik įdomaujatės įsigijimu nejudomo turto, kuo stropiausiai patarnauti.

•

Sunnyside namas
$1.700 įmokėti, atskiras, gerų plytų, 14 kamb., skersinis planas, 2 mod. virt., vand. alyva šild., naujai atremontuotas, didelis sklypas 26 iš 163 pėdų. Toje gatvėje numatoma statyti apartmentus. Mokykla, krautuvės arti. Lengva išnuomoti ir geros pajamos. Kaina apie $21.000.

Wilson Ave. — prie ežero
$1.500 įmok., gero mūro, 6 kamb., dideli ir šviesūs, naujai išdažyti, 2 mod. virt., gazu šild., garažui vieta. Puiki apylinkė - gatvė. Kaina $11.000.

Bloor - High Park
$3.500 įmok., atsk., skersinis planas, 7 kamb. per 2 augštus, dvi modern. virt., alyva apšild., labai švarus ir gerai užlaikytas namas. Garažui vieta, netoli mokykla, krautuvės. Visai be morgičių. Kaina tik $16.500.

Krautuvė su namu
$5.000 įmok., didelė mūro krautuvė su 5 kamb. butu tarp Ossington ir Dovercourt, ant College gt. Vandeniu alyva šild., garažui vieta. Viskas ilgam išnuomota. $3.000 grynų paj. į metus. Labai tinka investav.

Vasarvietė
$12.000 įmok., prie 11 plento ir Muskokos; 95 akrai, 10 kabinų, gerai įrengtos, 30 vietų restoranas, 7 kamb. namas, piknikavimui sodas su 25 stalais; didelė dirbtinė maudyklė. Be morgičių. Kaina apie $37.000.

Turime krautuvių, farmų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų - morgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

Ken WILES
REALTOR LTD.
1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173
Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte.
Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas.
Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Shaw St. - Queen
$1.000 įmok., mūr., 9 kamb. per du augšt., 2 mod. virt., 2 vonios, naujas gazo šild., geras rūsys, garažas. Išmokėjimui viena skola 10-čiai metų. Prašo $14.000.

Geoffrey - Roncesvalles
$2.000 įmok., gražių pl., 6 did. kambariai, did. mod. virtuvė, augštas ir švarus rūsys, did. kiemas, garažas, arti kraut., mokyklos ir susisiek. Vienas atviras morgičius išmokėjimui 10-čiai metų.

Roncesvalles - Galley Ave.
$2.000 įmok., 8 did. kamb., mūr., vand. alyva šild., geras išplanavimas, dvigubas garažas. Vienas atviras morgičius išmok. Galima tuoj užimti. Skubus pardavimas.

Bloor - Quebec
$2.000 įmok., atsk., rupių pl., 6 kambarių, naujos statybos, labai gražus iš lauko ir vidaus. Moderniškai įrengtas, vand. alyva šild., šoninis įvaž., viena skola išmokėjimui. Verta pamatyti. Jums tikrai patiks.

Annette - Runnymede
$2.500 įmok., 6 kamb., atsk., gerų plytų, 2 mod. virt., 2 vonios, geras išplanavimas, priv. įvaž., pigus ir geras pirkinys. Prašo $14.900.

Oakwood - Rogers Rd.
$4.000 įmok., 6 kamb., mod. statybos, rupių plytų, atsk., 4 kamb. ant pirmo augšto, mod. virt., vand. alyva šild., 2 vonios, 2 gražus kambariai rūsyje. Soninis įvaž. Sav. išvyksta, prašo tik $14.500.

High Park Ave. - Bloor
$4.000 įmok., 9 kamb., atsk., mūr., 2 mod. virt., vand. alyva šild., labai švarus, 4 kamb. ant pirmo augšto. Geras nuomavimui. Skubus pardavimas. Pasiteiraukite.

Bloor - Clendenan
$4.000 įmok., 7 kamb. per du augštus, atsk., gero mūro, 2 virt., alyva šild., šoninis įvaž., vieta garažui. Namas arti Bloor susisiek., kraut., mokyklų. Prašo $16.500 ir viena skola 10-čiai metų išmokėjimui.

Keele - Bloor
$5.000 įmok., 11 did. kamb., rupių pl., atsk., modern., originalus dupleksas. Idealus dviem šeimom. 15 metų vienas morgičius išmokėjimui.

Bloor - High Park
$10.000 įmok., veik naujas 7 kamb. per du augštus, rupių pl., atsk., mod., namas, 2 mod. virt., vandens alyva šild., priv. įvaž., garažas. Kas ieško gražaus namo, štai jis.

S. JOKUBAITIS
PARŪPINU MORGIČIUS REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
Telef. LE. 7-3173. Namų RO. 6-0417

Collingwood, Wasagos, Stayner
apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą ūkių - farmų, gazolino stočių, vasarnamių, garažų, įvairių biznių ir t.t.
V. (Vic) BUTRIMAS
Dėl informacijų rašykite: BOX 83, COLLINGWOOD, ONT.

G. D. HUNT REAL ESTATE
Įstaigos:
128 Hurontario St.
Collingwood, Ont.
Tel. 1516

Namų:
VYT. BUTRIMAS
139 Fourth St. E.
Collingwood, Ont.
Tel. 2337

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybės apdrausta.

DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto - uždaryta.
Buitinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

ESTŲ KAILIŲ KRAUTUVĖ
LEE FURS
Pats laikas užsisakyti.
Siuvami pagal užsakymą ir parduodami gatavi kailiniai paltai, žaketai, šaliai ir kt. Priimami apsaugai (Storage). Valomi ir persiuvami seni pagal naujausią madą. Darbas atliekamas gerai ir pigiai. Duodama ilgam išsimokėjimui. Patarimai nemokami.
707 Mount Pleasant Rd., Toronto. HU. 3-6851

ED. KONDRATAS
MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ
siuvėjas
1113 DUNDAS STREET WEST • TORONTO • TEL. LE. 3-5434
Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams bei paltams.

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
•
Sav. D. KAUNAITĖ

Atlieku visokius elektros darbus
prie senų ir naujų statybų.
Patarimai ir apkainavimas veltui.
Licenzijuotas elektromonteris
J. Nacevičius
Tel. LE. 4-6075

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. SKAMBINTI LE. 3-4912.
P. KARALIŪNAS

International Driving School
859 COLLEGE ST. LE. 5-5556
Pradėkite vairavimo pamokas dabar. Mes parūpiname mašinas egzaminams ir paruošiame teoretiškai.

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin)
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PASKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS
Dundas Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Lietuvis savininkas A. Šimonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Taisau televizijas, namų ir auto radio.
Raštu garantuojamas darbas ir dalys. A. GRYBAS.
Tel. LE. 2-7284

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME
MOUNT ROYAL MOTORS
garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.
Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus patobulymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.
Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.
Viskas patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.
3 Aukland Rd. — Tel. BE. 2-2131
Nakties metu tel. RO. 7-0086
(Aukland gatve prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

Skaitytojų laiškai

Janauskai, tiesiai sakau pavarde. Nepridedu jokio titulo. Galėčiau pridėti žodelį "ponas". Jį vartoju tik mandagumo dėliai. Mandagumo tu nesilaikai, o žodžio "ponas" nemėgsti dėl užimamos vietos, dėl savo sekėjų, nes juos jau įtikinai, jog reikia žodžio "ponas" bijoti, kaip piktybės. Ta piktybė yra didesnė, kai ją pavartoja tautietis. Jei anglas tave tituluoja "Sir", vadini jį kultūringu žmogumi, bet savo tautietį — eksploatatorium. Man atrodo, čia pasireiškia partinis pažangumas apvainikuotas neapykanta kitaip galvojančių.

Žinau, tu mėgsti titutą — "draugas". Manau, jis tau turi tik tiek reikšmės, kiek man "ponas". Jį vartoji tik tam, kad pabrėžtum, jog kreipiamasis asmuo nėra lygus tau. O gal, išeinant iš tavo doktirnos, tai pavojingiausias žodis. Juk draugai pasidalina savo įspūdžiais. Draugas draugo žino ne tik gerąsias, bet ir blogąsias puses ir visas gyvenimo paslaptis. Tuo savo žinojimu gali žmogų pražudyti tavo svajonių santvarkoj. O gal žodį "draugas" vartoji, kad greičiau jį užmirštum kaip individualinę buržuazinės santvarkos koncepciją? Atvirai sakau, kad nežinau kaip pats supranti, ar kokią prasmę tau turi žodis "draugas". Aš juo tituluoju savo prietelius. Todėl negaliu tituluoti tavęs taip.

Manau, tu supranti mane. Juk mudu augom drauge. Ten toli už Okeano. Kur kraštas pasipuošęs žaliomis giriomis. Jis mūsų prosenelių apdainuotas, istorikų aprašytas. Juk tu žinai mūsų tėvynės istoriją didžią? Didžiuojies ja. Aš taip pat. Kai atėjau pas tave pasiklausyti Mizaros paskaitos apie gyvenimą mūsų brolių tėvynėje, paėmei rinkliavą vieno dolerio ir oficialiai pareiškei, kad mes "DP" esame reakcionieriai. Nežinau, nesuprantu ir negaliu išsiaiškinti, koks esu reakcionierius? Pergyvenau visus lietuviškus režimus kiek jų buvo. Nebuvau nei sulaikytas, nei tardytas, nei baustas. Prisipažįstu, buvau patenkintas gyvenimu. Tiesa, jis buvo sunkesnis, kaip šiandien čia. Bet aš neturėjau laimės patekti į šį kraštą. Jis buvo man svajonė, kaip tau aukso kapšelis. Juk šis kraštas, tai turtų aruodas. Į jį skubėjote jūs, pasiturinčių ūkininkų dukros ir sūnūs. Jūs pajėgėt sumokėti 2.000 litų už kelionę. Aš jų neturėjau ir nieks jų man nepaskolino.

Dirbau pas jūsų tėvus ir buvau patenkintas. Nevadinau jų reakcionieriais, kai jie maištavo dėl savo ūkių, savo turto prieš maskolišką okupaciją. Mačiau, kaip anie plėšė ir vežė į Matušką. Jie vežė ne tik turtą, bet ir jo savininkus. Akys mano ašaromis patvino, kai mano nekaltą "gaspadorių" maskoliai įsimetę į "troką" išsivežė. Jiems Icekas vadovavo. Jiems nepritariau. Tiesa, jūs abu mane vadinote draugu. Jei tik dėl to mane vadini reakcionierium, kad nepripažįstu tavęs draugu ir nepritariu maskoliškai okupacijai, nepykstu. Pasakyčiau, nepykstu nei dėl šmeižto, nes jis permažas, nei dėl baimės, nes daug diktatorių baisesnių kaip pats girdėjau ir jų režimus pergyvenau. O patarlė sako: išauklėti žmonės nesikolioja.

Pagaliau pats paskelbei rinkliavą "Laisvei" ir sustiprindamas jos reikšmę, kalbėjai:

"Tik "Laisvė" ir "Liaudies Balsas" mus apsaugos nuo DP ekspoatacijos".

Lieka paklausti, apie kokią eksploataciją pats kalbi. Nemanau, kad nori, jog eičiau pas jus tarnauti, kaip tarnavau pas jūsų tėvus. Jei tai būtų tiesa, tai man vistiek reikia dirbti, o kas man moka pinigą pas tą dirbu. Ar tai galima vadinti ekspoatacija?

Negaliu pasakyti ar taikei šiuos žodžius man ar visiems DP. Gal DP tarpe yra buvę eksploatatorių kada nors. Bet koks to sąryšis su šiandienine padėtimi? Žodis eksploatacija reiškia išnaudojimą. Nežinau, ar kas gali patikėti, kad "grinorius" gali išnaudoti prityrusį kanadietį? Manau, kad ir pats netiki šiuo savo perlu. O gal tu manai, kad mes DP norėjom pagalbos iš jūsų? O "Liaudies Balsas" ir "Laisvė" apsaugojo savo skaitytojus nuo mūsų įkyrumo, lindimo ir tuo pačiu išnaudojimo. Netiesa. Mes mokėjom pergyventi karo audras, mokėjom ir čia įsikurti be komunistų pagalbos.

Galiu atvirai pasakyti, kad tavo "Liaudies Balsas" ir "Laisvė" išugdė geležinę sieną tarp DP ir savo skaitytojų. Kai mes atvykome į šį kraštą, šie abu laikraščiai šaukė, nepadoriai kolėjo, vadino melagiais ir žmogžudžiais. Jie garbino Staliną. Iš jo paveikslų altorius darė. O tu, išdidžiai nešdamas galvą, už žaliuką parsidavęs, tvirtinai, kad tėvynėje rojaus gadynė sužydėjo, o fašistams ten vietos nėr. Kai krito Stalino aureolė, pašalinai nuo altorių ir sienų paveikslus. Galvos nenuleidai. Juk akys vilko gėdos nežino. Jų paskirtis ieškoti grobio, šviežios aukos. Sąžinę susukęs į skudurą raudoną, protą pakinkęs apgavysčių bangoj dirbi, prakaituoji maskolių naudai ir garbei Matuškos plačios. O tėvynė, kas tau? Seniai laisva valia ją palikai. Šiandien ji tau pigesnė už sąskaitėlę mažiausią. Tiesa, tu pasiuntei žmoną į tėvynę, kad grįžus uždarytų man burną. Bet grįžus per tavo nepastabumą ji pasakė:

"Lietuvoj moterys dirba prie statybos drauge su vyrais, bet jos atsilieka nuo jų. Vyrai turi laiko atsikvėpti, parūkyti, moterys dirba ištisai be poilsio, nes jos silpnesnės".

Lietuvoje moterys nešioja plytas ir maišo kratinį drauge su vyrais. Bet vyrai paneša daugiau plytų kaip moterys. Jie 4 nešimais nuneša tiek, kiek moterys 6. Taip jiems lieka laiko poilsiui, kol moterys padaro du nešimu.

Ši tiesa įtikino ir "Liaudies Balso" skaitytojus, kad jūs visi susitarę ne tik rašote, bet ir sakote netiesą apie tėvynės rojaus gadynę Bet argi jūs galite ar bandėte atšaukti apšaukimą mus melagiais? Tu meluoji ir toliau, kad tėvynėje geriau... Net broliai, artimi giminės ir pažįstami tau priešai tikri. Jie rašo, lenda ir prašo drabužio prasto. Juos pasmerkei, pamokslą išdrožei. Esą, nemoka susitvarkyti, gyvent pagal naują proletarišką idealą. Deja, jų neperauklėsi, nes maskoliai plėšia iš jų ir duoda tau.

Sakyk, prašau, katras iš mudviejų eksploatatorius? Katras reakcionierius? Tu atsisakei nuo savo tėvų religijos, papročių, tėvynės vergovę giri, nekovoji už jos laisvę. Kas lietuvių tautai šventa, tau — reakcija.

Palazdys.

Atviras laiškas "Laisvės" redaktoriui p. R. Mizarai

Nedrįsdama trukdyti brangaus laiko mėlių skaitytojų, rašysiu trumpai. Visą gyvenimą kovojusi už teisingą žodį pasakytą ar parašytą, kviečiu tą patį padaryti ir p. R. Mizarai.

P. R. Mizara, "Laisvės" laikraštyje, lapkričio 11 d., gindamas dabartinę mano brangios Tėvynės okupaciją ir jos okupanto reikalus, neva, atsilieptdamas į mano išspausdintus "Darbininke" ir "Tėviškės Žiburiuose" įspūdžius, kuriuos patyriau šią vasarą lankydamosi okupuotoje Lietuvoje su vadinama "JAV pažangiųjų lietuvių" ekskursija, mane išvadinai visokiais neužtarnautais vardais, kurie labai jau prašosi teismo šviesos.

Bet man šiuo kartu ne teismas rūpi, o trumpai drūtsi, patirti ar jau tikrai taip p. R. Mizarai rūpi tiesa ir jos skleidimas, o ne biauriai tendencingas iškraipymas svetimų minčių ir žodžių, ką p. R. Mizara be jokios sąžinės graužimo padarėte su mano "Darbininke" spausdintais pasakojimais.

Dėlto, kviečiu p. Mizarą, "Laisvės" redaktorių, tuoj pat perspausdinti mano pasakotus įspūdžius trijuose "Darbininko" numeriuose.

Perspausdindamas visa tai, ką aš pasakojau tuose "Darbininko" numeriuose grįžusi iš pavergtos Tėvynės, bent kartą pasirodysi, kad myli gimtąjį kraštą, kad turi širdį ir akis, kad Tau, p. Mizara, rūpi tiesa, o ne klaidinimas "Laisvės" skaitytojų ir bailus pataikavimas okupantui ir visai jo velniškai tvarkai.

P. Mizara, juk šios vasaros pradžioje "Laisvėje" rašei, kviesdamas grįžusius iš Lietuvos rašyti visą teisybę, anot Tavęs, be baimės ir drąsiai.

Ir kai aš "Darbininke" pabandžiau bent mažą dalį papasakoti apie vargo brolius ir seseris Lietuvoje, tai Tu pašėlai, lyg Tave būtų apsėdęs šimtas velnių rusų žvalgybos uniformose. Prabliuvai ant manęs negirdėtais ir neregėtais prasimanymais. Matyt, kad raudonųjų velnių pabijojai, kad kartais nedingtum, kaip dar ir šiandien, kad dingsta žmonės, anot jų, kaip į vandenį, jei tik pabando prieš vėją pūstelti. Taip, p. Mizara, man ir apie tai, jei nori žinoti, žmonės, ten Lietuvoje, pasakojo. Gal Tau ir nepasakojo, nes tokių ten labai bijo.

Dėl to, p. Mizara, koliodamas mane, veltui šaukiesi tėvų pranciškonų ir Šventosios Dvasios pagalbos. Ir jie tą patį Tau patars, ką ir aš: būk atviras ir drąsus ir perspausdink mano pasakotus įspūdžius "Laisvės" skaitytojams. Tegul jie patys įvertins, be Tavo pagalbos. Sakai, kad jie pažangūs žmonės...

Žinoma, tėvai pranciškonai, jei jau taip jų Tau prireikė, gal būt, kad užduotų už visas Tavo melagystes, kaip atgailą, nuvykti pavergton Tėvynėn ir ten kuriame nors Maskvos įkurtame dvare bent metus padirbėti. Tada gal ir praregėtum ir širdis minkštesnė pasidarytų. Tie dvarai dabar ten vadinami kolchozais.

Beje, p. R. Mizara, šaipaisi iš mano teisingo pasakymo, kad "be Maskvos, dabar nepamatysi Lietuvos". Sakai, kad buvai Lietuvoje, tad pasakyk, kas Tau davė leidimą įvažiuoti Lietuvon?

Su gilia pagarba, —

Veronika Zlotkienė,
Buv. JAV pažangiųjų lietuvių 3-čios grupės Lietuvon ekskursijos dalyvė.

Otava. — Valdžios ir uranijaus "Eldorado" bendrovės lėšomis vykdyti tyrimai davė vaisių — surasta nauja plieno rūšis su uranijaus priemaiša. Ji būsianti atspari karščiui ir rūdims. Tai žada uranijaus pramonės atsigavimą.

Kanados vaistinės

(CSc) — Kiekvienas, kas yra pripratęs prie Europos vaistinių, susidūręs su Kanados vaistinėmis (drugstore) nustemba. Didelė, plati, dažnai net kur pirkėjas pats ir pasirenka prekes, vaistų krautuvė yra čia laiko padaras. Ankstyvesni vaistininkai buvo išmokinti Europoj ir čia atvažiavę jie įkūrė vaistines, panašias į užsienio, kur parduodami tik vaistai. Tačiau ankstyvoj Kanadoj vaistininkas buvo vienintelis, kuris davė patarimus sveikatos reikalais. Vaistų krautuvė greitai tapo bendruomenės centru ir metams einant jis buvo priverstas aprūpinti savo bendruomenės narius daug kuo. Suprantama, jis pradėjo pardavinėti kosmetiką moterims, skutimosi priemones vyrams. Vaistininkas buvo mokytas chemikas, ir fotografai atėjo pas jį jiems reikalingų chemikalų. Nuo to prasidėjo ir laikymas foto-aparatų ir jiems reikalingų dalykų.

Visi kiti reikalingi dalykai ir patarnavimai negalėtų neigiamai veikti naujų ateivių, nors jie buvo pripratę kitaip. Kanados vaistų krautuvė vištik pirm visko yra krautuvė vaistų ir daiktų reikalingų ligoje.

Iš gydytojų nurodymų ir receptų mokytas vaistininkas, kuris yra diplomuotas žmogus, padarys tą, kas reikalinga. Jūsų patogumui jis laiko jūsų duomenis jūsų vardą ir receptus.

Vaistininkai čia nėra vadinami gydytojais ar daktarais, kaip tas praktikuojama kaip kuriose Europos šalyse, bet jie turi laipsnius B.Sc. Phm. ar Phm. B., kurie rašomi po pavardės.

..ĮYDSENOS..

Yra pagrindo susirūpinti

Gyveno laimingai vedusių pora. Jiems nieko netrūko. Vyras pinigų be reikalo neišleisdavo. Ir savo žmonelei vardinių, gimtadienio ar kitomis progomis, kaip dabar įprasta, net dovanėlių nenupirkdavo.

Kartą, vyras, nusižiūrėjęs į kitus, ėmė ir nupirko gėlių, dovanų ir dar kaiką žmonai vardinių proga. Jis laukė, kad žmona bus labai patenkinta tokia staigmena.

O ką gi geroji žmonelė?

Ji tuojau paskambino gydytojui ir paprašė patikrinti vyro sveikatą. Ar nebūsią jam kas nors galvoje susimaišę.

Galima būti ramiems

Du žydeliai aiškinasi apie Paskutinį Teismą. Vienas sako, jog būsią blogai, jei teisias pats Dievas Tėvas, o dar blogiau būtų jengu teistų Jo Sūnus.

Joške buvo gudresnis. Jis samprotavo, kad negali gi teisti Sūnus, kada yra dar gyvas pats Dievas Tėvas. O tėvas visada nuolaidesnis. Taigi ir Paskutinio Teismo baisumų nesą ko bijoti.

Abu žydeliai buvo patenkinti tokiomis išvadomis ir ėmė toliau diskutuoti gešefto reikalus.

Laiką gaišina...

Draugas Vladimiras, išbėgęs iš įstaigos Vilniuje parskuba namo. Paspaudžia skambutį, bet durų niekas neatidaro. Jis atsirakina ir įeina. Žiūri žmonos paltas kabo prieškambaryje. Žmonos betgi neranda nei virtuvėje, nei salionuke. Vladimiras įpuola į miegamąjį ir randa žmoną ne vieną...

— Tai šitaip jūs čia laiką gaištate, — šaukia jis įdūkęs, — o univermagan atvežė citrinų!...

Kad tokį kur radus!...

Prezidentinių rinkimų laikotarpy amerikietė mergaitė pareiškė:

"Aš norėčiau surasti tokį vaikiną, kuris elgtųsi su manim taip mandagiai, kaip kandidatai su balsuotojais..."

Mandagus mokinys

Pirmą dieną į mokyklą atėjusį Jonuką klausia mokytojas:

— Kiek tau metų?

— Septyni...

— O kaip tavo vardas ir pavardė?

— Jurgis Kuodelis.

— Jurgi, kai kalbi su vyresniais, reikia pridėti žodį "ponas".

— Ponas Jurgis Kuodelis yra mano vardas ir pavardė, — pasitaiso mokinys.

Nemiga — ne įrodymas

Jaunuolis prisipyręs prašo mergaitę už jo tekėti. Mergaitė nepasitiki ir spiriasi.

— O kuo tu įrodysi, jog mane tikrai myli?

— O! — susunka tas. — Aš naktimis negaliu akių sumerkti, vis apie tave galvoju.

— Tai dar neįrodymas, — atsako mergina. — Mano tėvas taip pat neužmiega, galvodamas apie tave...

Vokietaitė Irmgrid Pänzer paskutinėmis lapkričio dienomis, prie 40° F temperatūros, nelabai maloniai pasimaudė Ontario ežere. Pralošusi lažybas, kad jos pusseserė prieš gruodžio mėnesį nesusituoks, ji tik su maudymosi kostiumu įšoko į ežerą ir totakai jau su vestuviniais drabužiais stebint nuo kranto.

Pusseserės vestuvės Irmgridai bus tikrai atmintinos.

Dr. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

J. BARAKAUSKAS
Elektros kontraktorius
Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.
Tel. RO. 7-9947
21 Hamberview Rd., Toronto.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slovų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Will-Do Cartage
BALDŲ PERVEŽIMAS miešte, prieinama kaina.
Visi baldai apdrausti.
Broliai SODONIAI.
•
124 GRACE ST.,
Toronto.
Telefonas LE. 4-8390.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ **siuvėjas**
A. Beresnevičius
Visiems sezonams didžiausias pasirinkimas angliškų medžiagų.
Augščiausios klasės darbas. Žemos kainos.
1299 DUNDAS STREET WEST, TORONTO.
Telefonas LE. 1-1432.

Automobilių, namų, vasarnamių, sveikatos, gyvybės, pensijų ir kt.
Draudimai
RO. 6-0811
arba RO. 6-0832
P. Barausko Agentūra
49 Cameo Cres., Toronto 9.

Dažai ir sienoms popieris!
Vaikos, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

A. ČIŽIKAS
ALFA RADIO & TV
PARDUODAM IR TAISOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
TAISOM ŠALDYTUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

Taisomi RADIO IR TV aparatai
patefonai, teiprekorderiai importuoti ir vietiniai. Darbas atliekamas prityrusio specialisto garantuotai.
F. NORVYDAS.
Skambinti bet kada **LE. 5-6007**

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

Taisomi TELEVIZIJOS aparatai
Skambinti iki 11 val. vak.
RO. 6-9367 V. Semaška

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Nuotaikingai praėjo Kalėdų šventės parapijoje. Bernelių Mišių metu parapijos choras pirmą kartą sugiedojo naujas lotyniškas Mišias. Choras ir dienos metu Sumai uoliai susirinko ir gražiai paruoštomis kalėdinėmis giesmėmis maloniai nuteikė tikinčiuosius. Už viską gili padėka chorui ir jo vadovui muz. Stasiui Gailevičiui.

Antrąją Kalėdų dieną — šv. Stepono kankinio dieną — nors nebuvo bažnytinė šventė, bet 11 val. pamaldų metu buvo pilnutėlė bažnyčia. Šios pamaldos buvo paaukotos už lietuvių kapinėse palaidotus lietuvius. Pamaldų metu giedojo jaunimo choras, vadovaujamas kun. B. Pacevičiaus.

— Antrąją Kalėdų dieną 4 val. p.p. parapijos salėje įvyko jaunimo Kalėdų eglutė.

— Naujųjų Metų dieną, šį sekmadienį, pamaldos įprasta sekmadienio tvarka: 9.30, 11 ir 12 valandomis.

— Iškilmingas Naujųjų Metų sutikimas prasidės šį šeštadienį 6.30 val. vak. Šiais metais stalai yra numeruoti — po 10 asmenų prie vieno stalo. Įėjimas už vieną asmenį $2.50, įskaitant ir ponių puikiai paruoštą vakarienę. Šokių metu gros orkestras.

— Po Naujųjų Metų sausio mėnesį parapijai reikės $4.000 lietuviškų kapinių žemės skolai mokėti. Kapinių tarybos posėdyje nutarta kreiptis į lietuviškąją visuomenę prašant paskolinti. Skolintojams bus išduodami oficialūs dokumentai ir skola grąžinama pagal pareikalavimą. Be to, apie porą tūkstančių dol. būtų galima surinkti, jei lietuviai, kurie kapinėse yra užpirkę sklypus, už juos atsiteistų. Neabejojama, kad bendra mokėjimo suma nėra per didelė ir kad esant geriems norams ją lengvai bus galima sukelti. Kas sutiktų pagelbėti, prašome paskambinti į kleboniją. Už pareikštą gerumą visiems iš anksto gili padėka.

— Pakrikštyta: Tomas Danielius Bigauskas, Laimis Leonas Andrulis ir Andrius Linas Julius Rimas-Plukas.

A. A. Kazys Baliūnas

Praėjusią savaitę Toronto lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Kazimieras Baliūnas, teturėjęs vos 36 metus amžiaus. Velionis prieš 7 metus vedė ir gyveno Brooklyne. Kadangi Toronte gyvena jo motina, sesuo ir broliai, jo kūnas iš Amerikos buvo pergabentas į Torontą ir iš šv. Jono Kr. lietuvių bažnyčios iškilmingai palaidotas.

Torontiškis Bronius Marijošius vykusiai padarė lietuvių bičiulio parlamentaro Arthuro Moloney portretą, kuris Kalėdų švenčių proga per šv. Jono Kr. parapijos kleboną jam buvo įteiktas. Portretas p. A. Maloney padaręs gerą įspūdį.

Toronto miesto šaligatvių yra 917 mylių, o gatvių grindinio 464 mylios. 324 mylios šaligatvių ir 130 mylių grindinio jau reikėtų remontuoti. Miestas yra paruošęs planą viską atremontuoti per 7 metus. Tai kainuosią $45.500.000.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kalėdų šventė buvo atšvęsta visu galimu iškilmingumu. Kalėdų naktį, prieš Bernelių Mišias, kun. B. Jurkšas davė turtingą ir nuotaikingą kalėdinės vargonų muzikos koncertą, išpildydamas Bach, De Bonis, Gilmant, Leybach, Cezar Frank ir kt. kompozitorių kūrinius. 12 val. naktį kartu perpildytoje bažnyčioje ir salėje, kurioje susirinko bažnyčioje nebetilpę tikintieji, buvo pradėtos Bernelių Mišios. Išpuoštoje bažnyčioje, asistuojamas dijakono ir subdijakono, iškilmingas Mišias laikė svečias iš Montrealio, T. Tarcizijus Garbukas, OFM, o pamokslą sakė ir tikinčiuosius sveikino kleb. T. Placidas. Kun. Jurkšo paruoštas parapijos choras visus sužavėjo nauja kalėdinių giesmių interpretacija ir išbaigtu jų išpildymu. Repertuaro solo vietas atliko R. Strimaitis. Giesmės ir pamokslas garsiakalbiais buvo perduoti į salę, kurioje tikintieji klausė skaitytų Mišių. Suprasdami šventės vertę, tikintiji labai gausiai ėjo šv. Komunijos. Pirmą Kalėdų dieną per 10 val. Mišias kalėdines giesmes labai gražiai giedojo vaikučių choras, o per 11 val. Mišias — vėl parapijos choras. Pamokslus sakė T. Tarcizijus.

— T. pranciškonai nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie švenčių proga juos sveikino atvirutėmis, telefonu ir asmeniškai. Taupumo sumetimais kalėdinių atviručių siuntinėjimas iš parapijos raštinės buvo sumažintas iki galimo minimumo. Taip pat reiškiama gili padėka visiems, kurie parapiją aplankė su dovanomis. Dievas visiems gausiai teatlygina.

— Bilietų į parapijos komiteto šį šeštadienį Prisikėlimo salėje rengiamą N. Metų sutikimą dar bus galima gauti prie įėjimo. Bilietų kaina $2.50. Baliaus pradžia 6.30 val. vak., o pabaiga lygiai 12 val. nakties.

— Šį sekmadienį, per N. Metus nei Pirmos Komunijos pamokų, nei katechetinių pamokų, nei religijos pamokų gimnazistams, nei mergaičių popietės, nei vaikų choro repeticijos nebus. Visa, kas čia suminėta, vėl bus reguliariai pradedama kitą sekmadienį, sausio 8 d.

— Toronto šeštadieninės mokyklos vaikučių eglutė bus Prisikėlimo salėje šį sekmadienį, N. Metų dieną, 4 val. p.p. Mieluosius tėvelius prašome visus vaikučius užregistruoti, ką dar galima padaryti čią savaitę, skambinant LE. 5-4618 arba paskutiniu momentu, juos užrašant prie įėjimo.

— Metinis klebono pranešimas apie parapijos dvasinį ir finansinį stovį bus sausio 8 d. per visas Mišias. Salėn pranešimas bus perduotas garsiakalbiais.

— Savaitėje po N. Metų parapijos kunigai lankys parapijiečius, gyvenančius sekančiose gatvėse: Alhambra Ave., Belgravia Ave., Boustead Ave., Burlington Cres., Gloucester Grove, Hewitt Ave., Radford Ave., Regal Rd., Rosemount Ave. ir Whitmore Ave.

— Sukūrusius naują lietuvišką šeimą, nuoširdžiai sveikiname Juozą Noreiką ir Dianą Žūtautaitę-Kutkienę.

— Pakrikštytas Aniceto ir Aldonios Lukošių sūnus Edvardas Pranas, Juozo ir Aldonos Spreinaičių sūnus Jonas Gary, Jono ir Irenos Baltakių sūnus Algis Jonas, Vaitiekaus ir Benjaminos Gatveckų sūnus Vytas Stasys, Juozo ir Genės Bakšių sūnus Dainius Linas, Vinco ir Brigitos Trumpų dukrelė Laima Brigita, Juozo ir Aldonos Barzevičių sūnus Vytautas Palius Juozas. Mieluosius tėvelius nuoširdžiai sveikianme, o mažiesiems linkime Dievulio globos.

Jaunimo pobūvis

Kalėdų antrą dieną 3 val. p.p. į Prisikėlimo parapijos kavinę susirinko per šimtą gražaus lietuviško atžalyno: parapijos choro dalyviai, mišių patarnautojai, jaunesnės ateitininkės ir jaunučiai ateitininkai. T. Rafaeliui, OFM, sukalbėjus maldą, prasidėjo vaišės, po kurių sekė linksma ir įvairi meninė dalis. Muzikinę dalį pradėjo Andrius Paškauskas, pagrodamas akordeonu "Rangers' March". Almis Kuolas, nors dar tik I-jo kurso mokinys, vykusiai paskambino 'Around the Totempole". Audronė Danaitytė padeklamavo švenčių nuotaikai pritaikytą eilėraštį, o Jadvyga Urbanavičiūtė akordeonu pagrojo "Tyli naktis". Angelė Čaplikaitė ir Regina Kryžanauskaitė padainavo "Aš atsimenu namelį" ir "Atskrend sakalėlis". Dalytė ir Laimutė Simanavičiūtės išpildė Schuberto "Ave Maria", o Antanas Bušinskas meistriškai akordeonu pagrojo net 3 dalykus: "Red River Valley", "Espagnola" ir "La Cucaracchio". Po to visas choras nuotaikingai sugiedojo kalėdinę giesmę "Mes girdėjom angelus", o užbaigai visus linksmai nuteikė dainelė "Tūkstantis žaliukų", kurią išpildė jaunučiai Teodoras Galinis, Algis Kryžanauskas ir Jonas Vaškevičius. Vaišėse taip pat dalyvavo choro vedėjas kun. B. Jurkšas, seselės Margarita ir Jonė. Nuoširdi padėka parapijiečiams, kurie įdėjo daug darbo vaišių paruošime: ponioms Baltaduonienei, Norkienei ir Simanavičienei bei vyrams pp. Bušinskui, Černiauskui ir Norkui. **Dalyvis.**

Lietuviškos Kūčios

buvo rodomos televizijoj Kalėdų sekmadienio vakarą — gruodžio 25 d. specialioj programoj, pavaizduojančioj tautinių grupių kalėdinius papročius. Lietuviškus papročius atstovavo Aloyzo Kuolo šeima su svečiais.

Pavojų skelbiančios sirenos Toronto mieste buvo išbandytos pereitą savaitę. Paspaudus policijos centrinėje būstinėje esančius mygtukus, iš 48 dvi sirenos neatsiliepė, tylėjo. Žinoma, atsiradusios kliūtys buvo pašalintos.

PADĖKA

Nuoširdi padėka Vaikų Namų Rėmėjų Būreliui už sėkmingai praėjusį bazarą lapkričio 19 d. Bazarui vadovavo p. V. Dalindienė ir p. Puterienė. Dėkojame vadovėms ir talkinusioms, p. Abromavičienei, p. Baltaduonienei, p. Bušinskienei, p. L. Č., p. Kuolienei, p. Mašalaitienei, p. Nakrošienei, p. Simanavičienei, p. Urbonienei, p. Vaštokienei, p. Zubrickienei. Visiems prisidėjusiems darbu ar fantais esame giliai dėkingos ir prisimename maldose.

Vaikų Namų šventinimo ir lankymo diena praėjo tikrai gražiai. Esame dėkingos Dievui ir lietuvių visuomenei, taip gausiai dalyvavusiai šioje retoje šventėje. Nuoširdi padėka "Draugo" redaktoriui kun. dr. J. Prunskiui už šventės proga pasakytą pamokslą, Tėvams Pranciškonams už nuolatinę ir visokeriopą pagalbą, Šv. Jono Kr. parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui už $500 auką, Prisikėlimo parapijos komitetui įteikusiam $100, TL Apylinkės valdybai $100, KLK Mot. D-jos Prisikėlimo par. skyriui $25, ateitininkams $25, tretininkams $20, Montrealio Seserų Rėmėjų skyriui $20. Negalėdamos išvardinti tą dieną aukojusių vardus spaudoje, juos įrašome savo širdyse ir įjungiame maldose.

Negalime pamiršti veiklaus mūsų Rėmėjų Būrelio, šventinimo proga suruošusio pietus Prisikėlimo par. salėje. Dėkojame pirmininkei p. M. Tamulaitienei, visai Būrelio valdybai ir gražiai talkinusioms ponioms: Geležiūnienei, Burdulienei, Basalikienei, Žilinskienei, Urbonienei, Mašalaitinei, Šimkevičienei, L. Č., Nakrošienei, Klevenienei, Žarienei, Jonušaitei, Bumbulienei, Krasauskienei, Dilkienei, Bušinskienei, Krikščiūnienei, Kolyčienei, Stravinskienei, Škėmienei, Simanavičienei, Petrauskienei, Dalindienei, Kuolienei, Puterienei. Dėkinga širdimi Jūsų intencijas prisimename kasdieninėse savo maldose.

Nekaltai Pr. Marijos seserys.

ĮSPŪDINGAS NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

įvyks 830 Bathurst St. (Bloor ir Bathurst kampas).

Programa:

- **TL Vyrų Kvartetas, ved. muziko Stasio Gailevičiaus,**
- **Puikus orkestras,**
- **Šampanas ir geri užkandžiai.**

Pradžia 8 val. vak. Bilietų ir informacijų reikalu skambinti: Pr. Gvildys — RO. 2-8858, L. Radzevičius — BE. 9-6295, S. Jokubaitis RO. 6-0417, J. Balsys — WA. 5-7587 ir P. Berneckas — LE. 4-9630.

TLSporto Klubas "Vytis" valdyba.

Tradicinis N. Metų sutikimas

šv. Jono Kr. parap. salėje įvyks šį šeštadienį, 6.30 val. vak. Stalai numeruoti, po 10 asmenų prie stalo. Įėjimas nuo asmens $2.50. Puiki ponių ruošiama vakarienė, kuri įeina į bilieto kainą. Geras orkestras, šokiai. Parengimą rengia parapija ir šv. Jono Kr. Pašalpinė D-ja ir visus maloniai kviečia atsilankyti ir gražiai sutikti naujuosius 1961 metus.

Naujų Metų sutikimai

šiemet Toronte ruošiami abiejų kat. parapijų savose salėse, "Tėvynės prisiminimų" radijo programos Prince George viešbučio salėje ir sporto klubo "Vytis" 830 Bathurst St.

Šeštad. mokyklos Kalėdų eglutė

įvyks šį sekmadienį, sausio 1 d., 4 val. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Tėvų k-tas kviečia visus tėvus, ypač kurių vaikučiai lanko šią mokyklą, leisti vaikučius į šią eglutę. Bilietų bus galima gauti prie įėjimo. Šiuo metu yra užregistruota tik 250 vaikučių. Būtų didelis mokyklai nuostolis, jeigu tėvai tuo nesusirūpins.

Taip pat norime priminti, kad mokyklos mokestis bus renkamas ir toliau. Yra užsimokėję laiku 200 tėvų. Jiems priklauso didelė padėka. Nuoširdi padėka SLA 236 kuopai paaukojusiai mokyklos reikalams $75.

Tėvų komitetas.

Toronto Tautinių Šokių Grupė "Gintaras" televizijoje

Naujai atidaromoji antroji televizijos stotis Toronte — Channel 9, — pradedanti veikti 1961 m. sausio 1 d., į savo programą yra įtraukusi įvairių tautų tautinių šokių pasirodymus. Tam reikalui prieš porą savaičių įvyko tautinių šokių konkursas, kuriame dalyvavo net 23 tautų šokėjai. Lietuviai, vadovaujami V. Tarutos, kaip gerai pasirodę (pirmieji ar vieni iš pirmųjų), jau pakviesti dalyvauti programoje. Tas pasirodymas įvyks sausio 6 d. 8.30 val. vakare. Bendras programos pavadinimas Mark Kennedy Hoedown, Channel 9.

Kanados jaunimo orkestro d-ja, sukurta prieš keturis metus, britų tokios pat organizacijos pavyzdžiu, turi tikslą Kanados gabiuosius jaunuolius paruošti groti simfonijos orkestre. Yra numatytos per metus trys parinktų muzikantų pratybos bei koncertai— per Kalėdas, per Velykas po savaitę ir vasaros metu po dvi savaites. Savaitės ar dviejų savaičių bėgyje paruošti muzikantai pabaigoje duos viešus koncertus. Pirmos tokios pratybos vyksta šią savaitę konservatorijoje nuo gruodžio 26 d., o gruodžio 31 d. 2.30 val. p.p. įvyks viešas taip suformuoto orkestro koncertas Massey Hall. Velykiniai pratimai įvyks Montrealyje, o vasariniai Stratforde, Ont.

Toronte kalėdiniuose pratimuose dalyvaus 124 jauni muzikantai. Jų tarpe 42 torontiečiai, 9 iš Otavos, 8 iš Winnipego, 7 iš Quebeco, 6 iš Montrealio, po 4 iš Hamiltono ir Windsoro, po 2 iš St. Catharines ir Saskatoono ir iš visos eilės vietovių po 1. Tą savaitę jie bus išlaikomi draugijos. Bus apgyvendinti berniukai Trinity ir St. Michael, o mergaitės St. Hilda kolegijose.

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas. Toronte ir tolimomis distancijomis. Visos vežamos turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.

30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403

TORONTO

Sveikinu visus kliientus ir pažįstamus NAUJŲ 1961 METŲ PROGA,

ir pranešu, kad nuo dabar visi užsakymai į Lietuvą bus 5% pigiau.

"TAURAS" siuntinių b-vės atstovas

ST. PRAKAPAS

18 Brookside Ave., Toronto 9, Ont.

Telefonas RO. 7-9088.

P.S. Taip pat galite gauti lietuviškų plokštelių. Su pavyzdžiais atvykstu į namus pagal susitarimą.

Automobilių neperka Sovietinių auto

Šių metų balandžio mėn. JAV biznieriams vaidenosi neblogas biznis su sovietų automobiliais. Vienas iš prekybininkų — J. Castle — Niujorko automobilių parodoje paskelbė, kad jis su sovietų eksporto bendrove "Autoexport" pasirašęs sutartį importuoti 1000 keturių cilinderių rusų automobilių "Moskvič". Tuojau pasisiūlė juos pardavinėti daugiau kaip 100 amerikoniškų automobilių pardavėjų. Netrukus pradėjo plaukti šio mažo 45 arklio jėgų automobiliuko užsakymai. Bet staiga viskas sustojo.

Gal paveikė įsitempę politiniai santykiai su Sovietų Sąjunga, kai iširo Paryžiaus konferencija ir pagaliau kai Chruščiovas daužėsi JT plenume. Daugybė automobilių pardavėjų pradėjo atsisakinėti nuo sutarčių "Moskvičius" pardavinėti. Pagaliau ir Castle buvo priverstas savo sutartį su sovietine "Autoexport" firma nutraukti. Per šešis mėnesius jam pasisekė parduoti vos 6 "Moskvičius", o visas biznis jam atnešė $50.000 nuostolio. Pasirodė, kad Castle nepažino amerikiečio pirkėjo. Jam ne vien pigumas rūpi. Jam rūpi taip pat gauti gerą automobilių. O "Moskvičius", specialistų nuomone, toli atsilikęs nuo vakarietiškų automobilių.

Ateitininkų organizaciniai kursai

Moksleivų ateitininkų organizaciniai kursai įvyks Toronte 1961 m. sausio 7-8 d.d. Kursuose dalyvaus Hamiltono, Ročesterio ir Toronto moksleiviai at-kai. Kursų metu pašnekėsius praves vyresnieji at-kai. Organizacinių kursų programa sekanti:

Šeštadienį, sausio 7 d.: 9.30 val. — moksleivių registracija, po to — rytiniai užsiėmimai,

1 val. — pietūs,

2 val. — popietiniai užsiėmimai,

7 val. vak. — pasilinksminimas jaunimui.

Sekmadienį, sausio 8 d.: 10 val. — ateitininkų Mišios,

11 val. — agapė,

12 val. — užbaigiamasis posėdis.

Kursuose dalyvauti kviečiami ir ne ateitininkai, jaunuoliai ir mergaitės virš 13 metų amžiaus.

Org. kursų rengėjai.

Organizuoja Kanados - Sovietų Sąjungos draugiją. Gruodžio 4 d. King Edward viešbutyje buvo sušauktas pirmas kuriamasis tokios draugijos susirinkimas. Dalyvavo 65 asmenys. Sovietų ambasados Otavoje kultūrinių reikalų attache L. B. Burdinkov parodė filmą apie Kanados šiaurę.

Organizacijos tikslas būsiąs kultūrinių ryšių, ūkinių santykių ir turizmo plėtimas. Vasarą būsianti suorganizuota biznierių delegacija į Sovietų Sąjungą. Ateinančiais metais būsianti sušaukta visos Kanados tokia konferencija, kuri išrinksianti visos Kanados valdybą.

Toronto estų "bankelis"

Šiomis dienomis estų kredito koperatyvas perėjo į naujas patalpas neseniai įsigytame Estų Name — 958 Broadview Ave. Buvusią seną pradžios mokyklą estai nupirko iš miesto švietimo įstaigų. Darant pagrindinį remontą ir pertvarkymą trys kambariai pavesti bankeliui. Dabar jame dirba keturi atlyginami tarnautojai.

Bankelis — Estonian (Toronto) Credit Union — įsikūrė 1954 m. vasario mėn. Šiuo metu jis turi 1783 narius ir $1.668.681 kapitalo.

Persikėlimo proga kalbėję kanadiečiai pripažino, kad estų šioj srity trumpu laiku pasiekti rezultatai yra stebinę. Iš Toronte veikiančių kreidto koperatyvų, pavyzdingiausiu buvo laikomas policijos tarnautojų kredito kooperatyvas, kuris per 15 metų subūrė apie 1500 narių ir apie $1.200.000 kapitalo.

Maskva. — Vis stipriau įsigali nuomonė, kad spalio 21 d. bus sprogusi sovietinė raketa ir nuo jos bus žuvę apie 100 mokslininkų bei generolų, kurių mirties priežastimi oficialiai buvo paskelbtos lėktuvų avarijos arba pranešta, kad žuvo eidami pareigas.

Jau puola ir lietuvius

Kaip atsimename, prieš keletą savaičių Maskvos žinių agentūra Tass apsaukė karo nusikaltėliais bei masinių žudynių kaltininkais du estus, gyvenančius Kanadoje — vieną Winnipege, antrą Toronte. Kanados policijos tyrimai parodė, kad kaltinimai buvo nepagrįsti. Jau tada "T. Žiburiuose" buvo pastebėta, kad šitokie Maskvos kaltinimai mūsų nestebina, o stebina tik beatodairiškas šio kontinento spaudos tų propagandinių žinių kartojimas ir kad galima laukti, jog vieną gražią dieną per pasaulį bus paleista tokių kaltinimų lietuviams pabėgėliams, kuriuos bolševikinėje kraštų spaudoje dabar ypatingai stengiamasi pavaizduoti žudikais ir šiaip didžiausiais nusikaltėliais, ypač susiejant juos su vokiečių gestapo vykdytų žydų naikinimu.

Ilgai laukti neteko. Pereitą penktadienį Maskvos Tass paskelbė žinomo Lietuvos komunistų veikėjo ir augšč. tarybos vicepirm. Niunkos pareiškimą, kad šiaurės Amerikoje gyveną du dideli karo nusikaltėliai lietuviai. Vienas jų gyvenąs Port Colborne. Tai esąs V. Ajinas, dabar pasivadinęs Pivoriūnu, kuris buves nacių karininku ir kuriam vadovaujant buve nužudyti 18 643 žmonės. Antrasis nusikaltėlis esąs buves Ukmergės policijos vadas Mečys Paškevičius, kuris dabar pasivadinęs Poviloniu gyvenąs Čikagoje.

Mūsų žiniomis Ukmergėje policijos vadu joks Paškevičius nėra buves, o yra buves tokis kriminalinės policijos valdininkas.

Kanadoje tariamojo karo nusikaltėlio tuojau pradėjo ieškoti policija ir žurnalistai. Tuo reikalu pasirodęs pranešima gruodžio 24 d. paskelbė Toronto Daily Star.

Pasirodo, kad Port Colborne šiuo metu gyvena net du Pivoriūnai, abu Viktorai — tėvas ir sūnus. Tėvas yra atvykęs iš Lietuvos prieš 33 metus — 1927 metais, o sūnus gimęs Kanadoje. Šis dabar yra policininkas tame pat Port Colborne. Po karo pas juos buvo atvykęs Jurgis Pivoriūnas, kalbamojo policininko dėdė, tėvo brolis, kuris prieš porą metų yra miręs. Bet nei vienas iš ju niekad nėra vadinęsis "Ajinu" ir jiems tokia pavardė esanti visiškai nežinoma.

Išnuomojamas kambarys II augšte su maistu arba be maisto. Tel. LE. 2-6922.

Išnuomojamas namas iš 8 kambarių College - Dovercourt rajone. Telefonas LE. 6-0513.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi naujų minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Lubys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

MONTREAL, Que.

M. LB seimelio posėdis šaukiamas sausio 8 d. AV parapijos klebonijos posėdžių salėje 4 val. p.p. Bus renkamas seimelio prezidiumas ir kontrolės komisija.

DLK Vytauto klubo pašalpinės draugijos susirinkimas įvyks sausio 15 d. drauge su šėrininkų susirinkimu.

Banko "Litas" visuotinis metinis narių susirinkimas įvyks 1961 m. vasario 4 d., šeštadienį, Aušros Vartų parapijos salėje. Pagal daugelio narių pageidavimą pareitame susirinkime, šįmet po susirinkimo bus vaišės, orkestras ir šokiai. Visi montrealiečiai kviečiami tą šeštadienį rezervuoti "Lito" baliui.

Pr. Rudinskas, sekretorius.

Šv. Kazimiero parapijos administravimas pertvarkytas iš pagrindų. Tai paskelbta parapijos komiteto susirinkime gruodžio 16 d., dalyvaujant vysk. Belanger. Kun. dr. F. Jucevičius, laikes lietuviams pamaldas Rosemounte, yra atkeltas į šv. Kazimiero parapiją ir paskirtas nuo gruodžio 24 d. parapijos administratoriu su pilnomis klebono teisėmis. Jis veiks greta klebono kun. J. Bobino. Pirmasis parapijos komiteto posėdis su naujuoju administratoriu įvyks gruodžio 30 d.

Algirdas Jurkus gruodžio 17 d. Sheffieldo universitete "in absentia" gavo filosofijos m. daktaro laipsnį. Laipsnis jam buvo suteiktas po trijų metų tyrimų Sheffieldo universitete už darbą elektronikos srityje — 'Some aspects of travelling-wave parametric amplification". Dr. Jurkus buvo anglų valdžios stipendininkas.

Solenizanto tėvai — Barbora ir Domas Jurkai tą dieną savo namuose suruošė šaunu subuvimą ir puikias vaišes, dalyvaujant solenizantui, giminėms ir artimiesiems draugams. Jaunąjį daktarą ir jo tėvus nuoširdžiai pasveikino solenizanto dėdė dr. J. Šemogas, klebonas kun. J. Borevičius, S.J., Jonas ir Petras Lukoševičiai, S. Kesgaila ir Pr. Rudinskas. Susirinkusiųjų vardu dr. J. Šemogas įteikė gražią dovanėlę. Asmeniškai simbolinę dovaną įteikė tėvas D. Jurkus. Kalbėtojai iškėlė solenizanto darbštumą, ištvermę ir pasiektus gražius rezultatus, linkėdami jam ir toliau kopti į mokslo viršūnes. Visų dalyvių ir paties solenizanto ypatingai buvo įvertintas tėvų pasiryžimas ir išsėjimas leisti į augštuosius mokslus abu sūnus, patiems gyvenant sunku naujakurių gyvenimą Kanadoje.

Dr. A. Jurkus jau trys mėnesiai kaip dirba Kanados Tyrimų Institute Otavoje. Ten jis jau spėjo įsijungti ir į bendruomeninę veiklą — tapo išrinktu į KLB Otavos apylinkės valdybą ir eina iždininko pareigas. **Pr. R.**

nepamirškite užsukti lietuviškon dovanų, suvenirų ir įvairių reikmenų krautuvėn

„The Times"

1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547

J. BERŽINSKAS

Užsakymai priimami ir paštu

TAUPYK IR SKOLINKIS savo Kredito Kooperatyve "LITAS"

SANTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS. PASKOLOS LENGVAI IR GREITAI DUODAMOS BETKOKIAM GERAM TIKSLUI.

Bankas veikia: Šiokiadieniais 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun. Rytais— pirmadienį nuo 10-1 val. ir šeštadienį nuo 10-12 val. Vakarais — pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį nuo 7-8 val.

Sekmadieniais Aušros Vartų parapijos salėje banko patalpose nuo 10.30 - 1 val.

Pirm. A. Norkeliūnas RA. 7-3120. • Vedėjas D. Jurkus PO. 7-4230

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543.

Pardavimai su vienu 10 metų atviru morgičiu:

HIGH PARK RAJONE

$1.500 įmokėti, 6 kambariai, dekoruotas, alyva, garažas. Viso $10.000.
$3.500 įmokėti, 6 kambariai, 2 vonios, 2 virtuvės, garažas. Viso $12.700.
$3.500 įmokėti, 8 kambariai, vandeniu šildomas, garažas. Viso $16.500.
$4.000 įmokėti, 7 kambariai, 2 vonios, 2 virtuvės, garažas. Viso $18.000.
$5.000 įmokėti, 8 kambariai, 2 augštai, garažas. Viso $19.500.
$5.000 įmokėti, 8 kambariai, atskiras, prie lietuvių bažnyčios. Viso $17.500.
$7.000 įmokėti, 8 gražūs kambariai, privatus įvažiavimas. Viso $21.000.
$8.000 įmokėti, 10 kambarių per 2 augštus, geroj vietoj. Viso $30.000.

DĖL SMULKESNIŲ INFORMACIJŲ SKAMBINKITE A. GARBENIUI.

P.p. PETRUI ir MAGDELENAI ŠIDLAUSKAMS,

jų tėveliui ir uošviui

A. A. MARTYNUI ŠIDLAUSKUI

mirus Lietuvoje,

reiškiame gilią užuojautą

Wellando Medžiotojų ir Meškeriotojų Klubas Lituanica.

A. † A. dail. PAULIUI AUGIUI mirus,

jo likusiai šeimai ir broliams Petrui ir Juozui Augustinavičiams su šeimomis, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

T. ir A. Kojelaičiai.

A. † A.

ONAI VONŽODIENEI mirus Amerikoje,

broliams Gediminui Melnykui, Dr. Vytautui Melnykui ir visiems artimiesiems Lietuvoje reiškiame giliausią užuojautą ir kartu liūdime

S. I. Juškevičiai.

A. † A.

broliui KAZIUI BALIŪNUI mirus,

mielą narę O. DEIMANTAVIČIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame jos gilaus liūdesio valandoje ir kartu liūdime

šv. Jono Krikštytojo parapijos KLK Moterų Draugijos skyriaus valdyba.